

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2021,

kterým se mění zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění zákona č. 119/2007 Sb., zákona č. 177/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 32/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 250/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 255/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 181/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 135/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 256/2017 Sb., zákona č. 35/2018 Sb., zákona č. 277/2019 Sb. a zákona č. 46/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 2 písm. a) se slova „zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem“ nahrazují slovy „označená podle tohoto zákona“ a slovo „seznamu“ se nahrazuje slovy „katalogu oblastí“.

CELEX 32013D0488

2. V § 2 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:
„b) utajovaným dokumentem záznam utajované informace bez ohledu na jeho podobu,“.

Dosavadní písmena b) až k) se označují jako písmena c) až l).

CELEX 32013D0488

3. V poznámce pod čarou č. 1 se slova „§ 2 odst. 7 zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů“ nahrazují slovy „§ 7 až 9 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)“.

4. V § 2 písm. e) se slova „Bezpečnostní informační služba⁵⁾, Vojenské zpravodajství⁶⁾“ nahrazují slovy „zpravodajské služby⁵⁶⁾“.

Poznámka pod čarou č. 56 zní:

„⁵⁶⁾ Zákon č. 153/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“.

Poznámky pod čarou č. 5 a 6 se zrušují.

5. V § 2 písm. f) se na konci textu bodu 2 doplňují slova „; jde-li o kolektivní orgán, je odpovědnou osobou pouze ta fyzická osoba, která řídí činnost tohoto orgánu“.

6. V § 2 písm. f) bod 5 zní:

„5. u zpravodajské služby ředitel,“.

7. V § 2 písm. f) bod 13 včetně poznámky pod čarou č. 8 zní:

„13. u právnických osob neuvedených v bodech 6 až 11 fyzická osoba, která je jejím individuálním statutárním orgánem⁸⁾, nebo v případě, že má právnická osoba více individuálních orgánů nebo je statutární orgán této právnické osoby kolektivní⁸⁾, ta fyzická osoba ze statutárního orgánu, která je určena pro jednání ve věcech upravených tímto zákonem, a

---

⁸⁾ § 152 a 164 občanského zákoníku.“.

8. Poznámka pod čarou č. 9 zní:

„⁹⁾ § 420 až 422 občanského zákoníku.“.

9. V § 2 písm. g), § 21 odst. 2, § 31 odst. 5, § 36 odst. 2, § 71 odst. 2, § 76 odst. 1 a v § 79 odst. 3, 4 a 6 se slova „podnikající fyzická osoba“ nahrazují slovem „podnikatel“.

10. V § 2 písm. i) se slova „nebo právnická osoba, která“ nahrazují slovy „osoba, právnická osoba nebo podnikatel, pokud“.

11. § 4 včetně nadpisu zní:

„§ 4

Stupně utajení

(1) Informaci, jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné a která spadá do některé z oblastí uvedených v katalogu oblastí utajovaných informací, klasifikuje a označí původce stupněm utajení

a) Přísně tajné, jestliže její vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití může způsobit mimořádně vážnou újmu zájmu České republiky,

b) Tajné, jestliže její vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití může způsobit vážnou újmu zájmu České republiky,

c) Důvěrné, jestliže její vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití může způsobit prostou újmu zájmu České republiky, nebo

d) Vyhrazené, jestliže její vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití může být nevýhodné pro

zájem České republiky.

(2) Pokud je utajovaná informace tvořena dílčími utajovanými informacemi různého stupně utajení, klasifikuje se a označí se stupněm utajení podle nejvyššího stupně utajení dílčí utajované informace nebo vyšším.

(3) Utajovaná informace se při ústním, obrazovém nebo zvukovém zpřístupnění označí ústním prohlášením nebo jiným vhodným způsobem, kterým se dá na vědomí, že jde o utajovanou informaci příslušného stupně utajení.

(4) Utajovaná informace v listinné nebo jiné hmotné podobě se označí tak, že se na její podobě vyznačí stupeň utajení.

(5) Utajovaná informace v digitální podobě se označí tak, že se na jejím znázornění vyznačí stupeň utajení; není-li to možné, označí se při jejím zpřístupnění podle odstavce 3.“.

CELEX 32013D0488

12. V § 6 odst. 2 se na konci textu písmene c) doplňuje text „(§ 8)“.

13. V § 7 odst. 1 se za slova „cizinec pobýval“ vkládají slova „v posledních 10 letech“.

14. Nadpis § 8 zní:

„Bezúhonnost pro účely vydání oznámení“.

15. V § 8 se za slovo „bezúhonnosti“ vkládají slova „pro účely vydání oznámení“.

16. V § 9 odst. 1 a v § 11 odst. 2 se slovo „výtisk“ nahrazuje slovem „stejnopis“.

17. V § 9 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Stejnopis oznámení, poučení a podklady pro ověření splnění podmínek podle § 6 odst. 2 písm. a) a c) lze uchovávat 5 let ode dne zániku platnosti oznámení.“.

18. V § 9 odst. 3 písm. f), § 56 odst. 1 písm. f) a v § 85 odst. 3 písm. e) se slova „takovým poškozením“ nahrazují slovy „ohlášením takového poškození“.

19. V § 9 odst. 5 se slova „, f) nebo j)“ nahrazují slovy „nebo f) a do 30 dnů ode dne zániku jeho platnosti podle odstavce 3 písm. j)“.

20. V § 9 odst. 6 se slovo „a“ nahrazuje čárkou a za slova „nebo i) do 15 dnů“ se vkládají slova „ode dne tohoto zániku a v případě zániku platnosti oznámení podle odstavce 3 písm. j) do 30 dnů“.

21. V § 11 odst. 2 a 3 se slovo „výtisku“ nahrazuje slovem „stejnopisu“.

22. Za § 11 se vkládá nový § 11a, který zní:

„§ 11a

V případě, že fyzická osoba přestane být zařazena na místě nebo přestane vykonávat funkci, na které je nezbytné mít přístup k utajovaným informacím, a které jsou uvedené v přehledu podle § 69 odst. 1 písm. b), nebo v případě skončení služebního poměru nebo pracovněprávního, členského či obdobného vztahu, ve kterém jí byl umožněn přístup k utajovaným informacím, je fyzická osoba povinna písemně potvrdit, že si je vědoma povinnosti zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích, ke kterým měla přístup, a neumožnit k nim přístup neoprávněné osobě. Odpovědná osoba je povinna zajistit provedení tohoto úkonu.“.

CELEX 32013D0488

23. V § 12 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „písm. a) a b)“.

24. V § 12 odst. 1 se písmeno c) zrušuje.

Dosavadní písmeno d) se označuje jako písmeno c).

25. V § 12 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno d), které zní: „d) je bezúhonná (§ 13).“.

CELEX 32013D0488

26. § 13 včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 57 zní:

„§ 13

Bezúhonnost pro účely vydání osvědčení fyzické osoby

Podmínku bezúhonnosti pro účely vydání osvědčení fyzické osoby splňuje fyzická osoba, která nebyla pravomocně odsouzena za spáchání úmyslného trestného činu nebo trestného činu vztahujícího se k ochraně utajovaných informací, nebo se na ni hledí, jako by odsouzena nebyla. Jestliže trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání, je podmínka bezúhonnosti splněna až poté, co se fyzická osoba osvědčila podle jiného právního předpisu⁵⁷⁾. V případě rozhodnutí o schválení narovnání v trestním řízení o úmyslném trestném činu je podmínka bezúhonnosti splněna, pokud od právní moci takového rozhodnutí uplynula doba alespoň 5 let.

---

⁵⁷⁾ § 179h a 308 trestního řádu.“.

CELEX 32013D0488

27. V § 14 odst. 2 písmeno a) zní:

„a) činnost proti zájmu České republiky,“.

28. V § 14 odst. 2 písm. b) se čárka za slovem „činnost“ a slovo „nebo“ zrušuje.

29. V § 14 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) opakované neposkytnutí nezbytné součinnosti nebo neudělení souhlasu podle § 107 odst. 4 v průběhu bezpečnostního řízení zahájeného podle § 101 odst. 1, pokud bez poskytnutí součinnosti nelze ve věci rozhodnout.“.

30. V § 14 odst. 3 písmena b) až f) znějí:

„b) úmyslné porušení právních předpisů, na jehož základě může nastat újma zájmu České republiky,

c) chování, které má negativní vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost fyzické osoby,

d) styky s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu České republiky,

e) porušení podmínek přístupu k utajovaným informacím nebo jiné povinnosti při ochraně utajovaných informací, nebo

f) skutečnost, že fyzická osoba trpí takovou poruchou zdraví nebo se ve struktuře její osobnosti vyskytují takové charakteristiky, které mohou mít negativní vliv na její schopnost utajovat informace.“.

31. V § 14 odst. 3 se písmena g) až j) zrušují.

32. V § 14 odstavec 4 zní:

„(4) Bezpečnostní rizika uvedená v odstavci 2 písm. a) až c) a v odstavci 3 písm. a) se v rámci bezpečnostního řízení zjišťují za období od 15 let věku. Bezpečnostní riziko uvedené v odstavci 2 písm. d) se zjišťuje pouze v rámci probíhajícího bezpečnostního řízení zahájeného podle § 101. Bezpečnostní rizika uvedená v odstavci 3 písm. b) až e) se zjišťují 10 let zpětně od zahájení bezpečnostního řízení pro stupeň utajení Důvěrné, 15 let zpětně pro stupeň utajení Tajné a 20 let zpětně pro stupeň utajení Přísně tajné nebo za období od 15 let věku podle toho, které z nich je kratší.“.

33. V § 14 se odstavec 5 zrušuje.

Dosavadní odstavce 6 a 7 se označují jako odstavce 5 a 6.

34. V § 14 odst. 6 se slova „zaměstnání nebo o přijetí do služebního poměru může při posuzování bezpečnostního rizika“ nahrazují slovy „přijetí do služebního poměru nebo základního pracovněprávního vztahu může při ověřování podmínky bezpečnostní spolehlivosti“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Zpravodajská služba u svých příslušníků, zaměstnanců a uchazečů o přijetí do služebního poměru nebo základního pracovněprávního vztahu v případech podle § 140 odst. 1 písm. a) a Ministerstvo vnitra v případech podle § 141 odst. 1 může při zjišťování a posuzování skutečností podle odstavce 3 písm. f) provést psychologické nebo lékařské vyšetření odborným pracovištěm zpravodajské služby nebo Ministerstva vnitra.“.

35. § 15 zní:

„§ 15

Přístup k utajované informaci lze umožnit podnikateli, který je fyzickou osobou s trvalým pobytem na území České republiky zapsanou do živnostenského rejstříku, obchodního rejstříku nebo jiné evidence vedené podle jiného zákona registrující osoby, které provozují podnikatelskou činnost, nebo právnickou osobou se sídlem v České republice a zapsanou v obchodním rejstříku, pokud při přístupu k utajované informaci

a) stupně utajení Vyhrazené

1. doloží písemným prohlášením svou schopnost zabezpečit ochranu utajovaných informací (dále jen „prohlášení podnikatele“), nebo
2. je držitelem platného osvědčení podnikatele (§ 54), nebo

b) stupně utajení Důvěrné a vyšší je držitelem platného osvědčení podnikatele (§ 54) příslušného stupně utajení.“.

36. V § 15a odst. 5 se na konci textu písmene c) doplňují slova „pro formu přístupu podle § 20 odst. 1 písm. a) nebo pro stejnou formu přístupu podnikatele k utajované informaci“.

37. V § 15a odst. 6 se slovo „až“ nahrazuje slovy „, e) a“.

38. V § 16 odst. 1 písm. c) se slovo „schopen“ nahrazuje slovem „způsobilý“.

39. V § 16 odst. 1 písmeno e) zní:

„e) který je bezúhonný (§ 19a).“.

Poznámka pod čarou č. 48 se zrušuje.

40. V § 16 odst. 2 se slova „písm. a) až d)“ zrušují.

41. V § 17 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) který na základě řádných účetních závěrek v posledních 5 po sobě jdoucích účetních obdobích vykazuje záporný vlastní kapitál.“.

42. V § 17 odst. 2 písm. a) a b) se slovo „splatný“ nahrazuje slovem „evidován“.

43. V § 17 odst. 2 se na konci písmene c) slovo „nebo“ zrušuje.

44. V § 17 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena e) a f), která znějí:

„e) u kterého je po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích zdaňovacích období výsledkem podnikatelské činnosti ztráta, nebo

f) který na základě řádné účetní závěrky vykazuje záporný vlastní kapitál.“.

45. V § 18 odstavec 2 zní:

„(2) Bezpečnostním rizikem je

- a) skutečnost, že podnikatel, statutární orgán nebo jeho člen, člen kontrolního orgánu, prokurista nebo fyzická osoba s rozhodujícím vlivem na podnikatele vyvíjela nebo vyvíjí činnost proti zájmu České republiky,
- b) činnost podnikatele, statutárního orgánu nebo jeho člena, člena kontrolního orgánu, prokuristy nebo fyzické osoby s rozhodujícím vlivem na podnikatele spočívající v potlačování základních práv a svobod nebo podpora takové činnosti,
- c) skutečnost, že práva společníka podnikatele s nejméně 10% podílem na základním kapitálu nebo na hlasovacích právech, a to i prostřednictvím jiných právnických osob, vykonává svěřenský správce a že zakladatel svěřenského fondu, správce svěřenského fondu nebo osoba obmyšlená, jež má být příjemcem plnění z tohoto svěřenského fondu, vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu České republiky nebo činnost spočívající v potlačování základních práv a svobod nebo takovou činnost podporovala, nebo
- d) opakované neposkytnutí nezbytné součinnosti nebo neudělení souhlasu podle § 108 odst. 7 v průběhu bezpečnostního řízení zahájeného podle § 101 odst. 1, pokud bez poskytnutí součinnosti nelze ve věci rozhodnout.“.

46. V § 18 odst. 3 se písmeno a) zrušuje.

Dosavadní písmena b) až k) se označují jako písmena a) až j).

47. V § 18 odst. 3 písm. a) a g) se slovo „zájmům“ nahrazuje slovem „zájmu“.

48. V § 18 odst. 3 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní:

„c) chování nebo činnost podnikatele, statutárního orgánu nebo jeho člena, člena kontrolního orgánu nebo prokuristy, které má negativní vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost podnikatele,“.

Dosavadní písmena c) až j) se označují jako písmena d) až k).

49. V § 18 odst. 3 písm. e) se slova „fyzické osoby, která je společníkem podnikatele,“ nahrazují slovy „společníka s rozhodujícím vlivem na podnikatele“.

50. V § 18 odst. 3 písm. f) se slova „volbu nebo jmenování statutárního nebo kontrolního orgánu podnikatele nebo družstva, nebo jeho činnost proti zájmům České republiky“ nahrazují slovem „podnikatele“.

51. V § 18 odst. 3 písm. h) se slova „na základě pracovněprávního, členského nebo jiného smluvního vztahu“ zrušují.

52. V § 18 odst. 3 se písmeno j) zrušuje.

Dosavadní písmeno k) se označuje jako písmeno j).

53. V § 18 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena k) až m), která znějí:

„k) skutečnost, že podnikatel neplní své finanční závazky, přestože mu v tom nebrání jiným právním předpisem předvídané okolnosti, pro které tyto závazky nelze plnit,

l) skutečnost, že společníkem podnikatele s rozhodujícím vlivem na podnikatele je zahraniční právnická osoba, u které nelze úkony v řízení podle tohoto zákona ověřit vlastnické vztahy, nebo

m) skutečnost, že není možné ověřit bezpečnostní spolehlivost podnikatele, protože společníkem podnikatele s rozhodujícím vlivem na podnikatele, a to i prostřednictvím jiných právnických osob, je zahraniční osoba.“.

54. V § 18 odst. 4 se slova „podle odstavce 2 písm. d) a odstavce 3 písm. f)“ nahrazují slovy „podle odstavce 2 písm. a) a b) a odstavce 3 písm. e), f), l) a m)“, na konci textu věty první se doplňují slova „, a to i prostřednictvím jiných právnických osob“ a slova „možnost ovlivnit jednání podnikatele prostřednictvím pravidel, jimiž se tento podnikatel řídí“ se nahrazují slovy „schopnost ovlivnit přímo či nepřímo jednání podnikatele“.

55. V § 18 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Při posuzování, zda skutečnost uvedená v odstavci 3 je bezpečnostním rizikem, se přihlíží k jejímu rozsahu a charakteru, k době jejího výskytu a k tomu, do jaké míry může ovlivnit schopnost podnikatele utajovat informace.“.

56. V § 19 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Způsobilost zabezpečit ochranu utajovaných informací nelze zajistit prostřednictvím jiné osoby.“.

57. Za § 19 se vkládá nový § 19a, který včetně nadpisu zní:

„§ 19a

Bezúhonnost pro účely vydání osvědčení podnikatele

Podmínku bezúhonnosti pro účely vydání osvědčení podnikatele splňuje podnikatel, který nebyl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu nebo trestného činu vztahujícího se k ochraně utajovaných informací nebo se na něj hledí, jako by odsouzen nebyl. Jestliže trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo podmíněně odloženo podání návrhu na potrestání, je podmínka bezúhonnosti splněna až poté, co se podnikatel osvědčil podle jiného právního předpisu. V případě rozhodnutí o schválení narovnání v trestním řízení o úmyslném trestném činu je podmínka bezúhonnosti splněna, pokud od právní moci takového rozhodnutí uplynula doba alespoň 5 let.“.

58. V § 20 odst. 1 písm. b) se slova „která u něho nevzniká, ani mu není poskytována, ale“ zrušují a na konci textu písmene se doplňují slova „, aniž by byla podnikateli poskytnuta nebo u něho vznikala“.

59. V § 21 odstavec 1 zní:

„(1) Na utajovaný dokument je původce povinen vyznačit svůj název, stupeň jeho utajení, jeho evidenční označení a datum jeho vzniku, není-li dále stanoveno jinak.“.

60. V § 21 odst. 5 se slova „Utajovaná informace“ nahrazují slovy „Utajovaný dokument“, slova „utajované informace“ se nahrazují slovy „utajovanému dokumentu“ a slova „utajované informace“ se nahrazují slovy „utajovaného dokumentu nebo seznámení se s jeho obsahem“.

61. V § 21 odst. 6 a 10, § 22 odst. 6, § 23 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 23 odst. 2 písm. c), § 149 odst. 1 písm. b) a v § 153 odst. 1 písm. i) se slova „utajované informace“ nahrazují slovy „utajovaného dokumentu“.

62. V § 21 odst. 6 se slovo „ní“ nahrazuje slovem „něj“.

63. V § 21 odst. 6, § 22 odst. 6 a v § 149 odst. 1 písm. a) a d) se slova „utajovanou informaci“ nahrazují slovy „utajovaný dokument“.

64. V § 21 odst. 7 se slova „Utajovanou informaci“ nahrazují slovy „Utajovaný dokument“, slova „jejím stupni“ se nahrazují slovy „jeho stupni“, slova „jejím nosiči“ se nahrazují slovy „nosiči informace“ a slovo „ji“ se nahrazuje slovem „jej“.

65. V § 21 odst. 9 se slova „Utajovanou informaci“ nahrazují slovy „Utajovaný dokument“, slovo „její“ se nahrazuje slovem „jeho“ a slova „podnikající fyzické osobě“ se nahrazují slovem „podnikateli“.

66. V § 22 odst. 1 až 4 a 7 a v § 23 odst. 2 písm. a) se slova „utajované informace“ nahrazují slovy „utajovaném dokumentu“.

67. V § 22 odst. 1 se slovo „jejím“ nahrazuje slovem „jeho“.

68. V § 22 odst. 4 se za slova „stanoven neoprávněně“ vkládají slova „anebo po obdržení výzvy podle odstavce 9“.

69. V § 22 se doplňuje odstavec 9, který zní:

„(9) Úřad na žádost orgánu státu, který vede řízení, v němž se nakládá s utajovanou informací, ověří, zda důvody pro utajení odpovídají stanovenému stupni utajení nebo zda byl stupeň utajení stanoven oprávněně. Pokud Úřad po konzultaci s původcem utajované informace shledá, že důvody pro utajení neodpovídají stanovenému stupni utajení nebo že byl stupeň utajení stanoven

neoprávněně, vyzve původce, aby v případě posuzované utajované informace postupoval podle § 22 odst. 4 a 5 v souladu se zjištěním Úřadu. Je-li původcem utajované informace zpravodajská služba, provede ověření podle věty první příslušná zpravodajská služba.“.

70. V § 23 odst. 1 písm. b) se slova „utajované informace“ zrušují a slovo „jejího“ se nahrazuje slovem „jeho“.

71. V § 23 odst. 2 písm. a) a d) se slova „utajení utajované informace“ nahrazují slovem „utajení“.

72. V § 23 odst. 2 písm. b) se slova „a to v podobě knih, sešitů nebo listů,“ zrušují a slova „utajované informací“ se nahrazují slovy „utajovanému dokumentu“.

73. V § 23 odst. 2 písm. d) se za slova „zapůjčování utajované informace“ vkládají slova „nebo utajovaného dokumentu“ a slova „s ní“ se zrušují.

74. V § 23 odst. 3 se slova „utajované informace zpracovávané“ nahrazují slovy „utajovaného dokumentu zpracovávaného“ a za slova „v informačních“ se vkládají slova „a komunikačních“.

75. V § 28 odst. 4, § 37 odst. 4, § 69 odst. 1 písm. n), § 73 písm. a) a b), § 76 odst. 3 a 4 a v § 79 odst. 3 se slova „podnikající fyzické osoby“ nahrazují slovy „podnikatele“.

76. V § 30 odst. 1 písmena c) a d) znějí:
„c) poplachové zabezpečovací a tísňové systémy,
d) dohledové videosystémy,“.

77. V § 30 odst. 1 se písmeno e) zrušuje.

Dosavadní písmena f) až i) se označují jako písmena e) až h).

78. V poznámce pod čarou č. 21 se slova „§ 50a odst. 1 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění zákona č. 26/1993 Sb.“ nahrazují slovy „§ 22 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.“.

79. V § 30 odst. 3 se slova „anebo příslušníky ozbrojených sil cizí moci“ nahrazují slovy „, příslušníky ozbrojených sil cizí moci nebo zaměstnanci bezpečnostní ochranné služby cizí moci“.

80. V § 34 odst. 1 se slova „jeden nebo více počítačů“ nahrazují slovy „jedno nebo více zařízení pro zpracování dat“.

81. V § 34 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Způsobilst informačního systému cizí moci k nakládání s utajovanými informacemi ověřuje formou akreditace Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost.“.

82. V § 35 odst. 2 se slova „podnikající fyzická osoba, která jej bude“ nahrazují slovy „podnikatel, kteří jej budou“.

83. V § 37 odst. 3 se věta první nahrazuje větou „Kryptografické pracoviště je pracoviště určené k zajištění výkonu kryptografické ochrany vždy nejméně v rozsahu bezpečnostní správy kryptografického materiálu nebo výroby a servisu kryptografického prostředku nebo materiálu k zajištění jeho funkce.“.

84. V § 37 odst. 5, § 69 odst. 1 úvodní části ustanovení, § 71 odst. 1 a v § 153 odst. 1 úvodní části ustanovení se slova „podnikající fyzická osoba, které“ nahrazují slovy „podnikatel, kteří“.

85. Za § 37a se vkládá nový § 37b, který včetně nadpisu zní:

„§ 37b

Kontrolovaná položka

(1) Kontrolovanou položkou se rozumí neutajované zařízení, které není kontrolovanou kryptografickou položkou, ale uplatní se pro něj užívání obdobných metod k ochraně informací jako kontrolovaná kryptografická položka, a je zařazeno do seznamu podle odstavce 3.

(2) Kontrolovanou položku lze použít pouze v souladu s bezpečnostním standardem.

(3) Zařízení uvedené v odstavci 1 nebo jeho součást na základě písemné žádosti jeho výrobce, dovozce, distributora nebo uživatele Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost schválí a zařadí do jím vedeného seznamu kontrolovaných položek v případě, že je to v souladu se zajišťováním ochrany utajovaných informací.“.

86. V § 38 odst. 2 se na konci písmene b) doplňují slova „poučení a“.

87. V § 41 odst. 4 se za slova „kryptografickou položku“ vkládají slova „a kontrolovanou položku“.

88. V § 42 odst. 1 písmeno b) zní:

„b) splňuje podmínky přístupu k utajované informaci podle § 6 odst. 1 nebo § 11 odst. 1, nejméně pro stupeň utajení přepravovaného kryptografického materiálu a“.

89. Za § 42 se vkládá nový § 42a, který zní:

„§ 42a

Pokud osoba nakládá s kryptografickým materiálem jiným způsobem, než je uvedeno v § 38 odst. 1, § 40 nebo 42, musí splňovat podmínky uvedené v § 38 odst. 2 písm. b) a c).“.

90. V § 43 odst. 2 se slovo „je“ nahrazuje slovem „jsou“ a slova „podnikající fyzická osoba povinna“ se nahrazují slovy „podnikatel povinni“.

91. V § 45 odst. 1, 3 a 5 se za slova „zabezpečené oblasti“ vkládají slova „, jednací oblasti“.

92. V § 45 odst. 5 se věty druhá a třetí nahrazují větami „V těchto případech se smlouva podle § 52 neuzavírá. Zprávy o provedeném měření a protokoly měření podle odstavce 3 se ukládají u zpravodajské služby a předkládají se Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost na jeho žádost.“.

93. V § 46 odstavec 16 zní:

„(16) Seznam orgánů státu a podnikatelů, s nimiž je uzavřena smlouva podle § 52, s výjimkou zpravodajských služeb, zveřejňuje Úřad a Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost v příslušném věstníku.“.

94. V § 46 odst. 17 se slovo „předají“ nahrazuje slovem „předloží“ a slova „protokoly o provedení dílčích úloh, včetně jejich výsledků“ se nahrazují slovy „výsledky provedení dílčích úloh a na žádost Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost k nahlédnutí též protokoly o provedení dílčích úloh“.

95. V § 48 odst. 3 písmeno a) zní:

„a) Přísně tajné, Tajné a Důvěrné nejdéle 3 roky a“.

96. V § 48 odst. 3 se písmeno b) zrušuje.

Dosavadní písmeno c) se označuje jako písmeno b).

97. V § 53 písm. c) se za slova „provádění certifikace“ vkládají slova „nebo akreditace“.

98. V § 54 odst. 2 písm. g) a v § 54 odst. 3 písm. e) se slova „; otisk úředního razítka se nevyžaduje, bylo-li osvědčení vydáno v elektronické podobě“ zrušují.

99. V § 54 odst. 3 písmeno a) zní:

„a) identifikaci podnikatele firmou nebo názvem a identifikačním číslem, jde-li o právnickou osobu, a jménem a příjmením nebo firmou a identifikačním číslem, jde-li o osobu fyzickou,“.

100. V § 54 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) V případě změny některého údaje obsaženého v osvědčení fyzické osoby nebo v osvědčení podnikatele vydá Úřad bezodkladně nové osvědčení fyzické osoby nebo nové osvědčení podnikatele. Přístup k utajované informaci není do doby doručení nového osvědčení dotčen.“.

101. V § 55 se na konci písmene a) čárka nahrazuje slovem „a“.

102. V § 55 písmeno b) zní:

„b) Tajné a Důvěrné 10 let.“.

CELEX 32013D0488

103. V § 55 se písmeno c) zrušuje.

104. V § 56 odst. 1 se písmeno g) zrušuje.

Dosavadní písmena h) až n) se označují jako písmena g) až m).

105. V § 56 odst. 1 písmena g) a h) znějí:

„g) jde-li o osvědčení fyzické osoby vydané Úřadem,

1. vznikem služebního poměru příslušníka zpravodajské služby,
2. převedením příslušníka bezpečnostního sboru na služební místo v Bezpečnostní informační službě nebo Úřadu pro zahraniční styky a informace,
3. služebním zařazením vojáka na služební místo ve Vojenském zpravodajství,
4. vznikem základního pracovněprávního vztahu zaměstnance zařazeného do zpravodajské služby, nebo
5. dnem, kdy začne být fyzická osoba osobou uvedenou v § 141 odst. 1.

h) jde-li o osvědčení fyzické osoby vydané příslušnou zpravodajskou službou,

1. skončením služebního poměru příslušníka zpravodajské služby,
2. převedením příslušníka Bezpečnostní informační služby nebo Úřadu pro zahraniční styky a informace na služební místo v jiném bezpečnostním sboru,
3. služebním zařazením příslušníka Vojenského zpravodajství na služební místo mimo tuto zpravodajskou službu, nebo
4. skončením základního pracovněprávního vztahu zaměstnance zařazeného do zpravodajské služby,“.

106. V § 56 odst. 1 se za písmeno h) vkládá nové písmeno i), které zní:

„i) jde-li o osvědčení fyzické osoby vydané Ministerstvem vnitra, dnem, kdy přestane být fyzická osoba osobou uvedenou v § 141 odst. 1,“.

Dosavadní písmena i) až m) se označují jako písmena j) až n).

107. V § 56 odst. 1 se na konci písmene k) doplňuje slovo „nebo“.

108. V § 56 odst. 1 se na konci písmene l) čárka nahrazuje tečkou a písmena m) a n) se zrušují.

109. V § 56 odst. 2 se slova „, j) nebo n)“ nahrazují slovy „nebo j)“ a za slova „do jehož“ se vkládají slova „oblasti věcné“.

110. V § 56 odst. 3 se slova „, j) nebo m)“ nahrazují slovy „nebo j)“ a slova „a m)“ se zrušují.

111. V § 56 odst. 4 se slova „, f) nebo g)“ nahrazují slovy „nebo f)“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Pokud nebude podána žádost podle věty první, postupuje Úřad podle odstavce 3 věty druhé.“.

112. V § 56 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) V případě zániku platnosti osvědčení fyzické osoby podle odstavce 1 písm. k) není přístup k utajované informaci dotčen, pokud bude fyzická osoba poučena do 15 dnů ode dne tohoto zániku.“.

113. V § 56a odst. 1 se text „písm. h)“ nahrazuje textem „písm. g)“, za slova „zpravodajská služba“ se vkládají slova „nebo Ministerstvo vnitra“ a slova „nebo pracovního poměru“ se nahrazují slovy „poměru nebo základního pracovněprávního vztahu nebo ke dni, kdy se tato fyzická osoba stala osobou uvedenou v § 141 odst. 1“.

114. V § 56a odst. 2 úvodní části ustanovení se text „písm. i)“ nahrazuje slovy „písm. h) a i)“.

115. V § 56a odst. 2 písm. a) se slova „pracovní poměr“ nahrazují slovy „základní pracovněprávní vztah“.

116. V § 57 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Pokud je žádost podle odstavce 2 podána současně s žádostí fyzické osoby (§ 94) nebo s žádostí podnikatele (§ 96) nebo v průběhu bezpečnostního řízení podle části čtvrté o této žádosti, Úřad postupuje podle odstavce 2 neprodleně po vydání osvědčení fyzické osoby nebo osvědčení podnikatele.“.

Dosavadní odstavce 3 až 9 se označují jako odstavce 4 až 10.

117. V § 57 se za odstavec 7 vkládá nový odstavec 8, který zní:

„(8) V případě změny některého údaje obsaženého v osvědčení podle odstavce 2 vydá Úřad bezodkladně osvědčení podle odstavce 2 nové. Úřad do 5 dnů vydá též osvědčení podle odstavce 2, pokud držitel tohoto osvědčení požádá o nové do 15 dnů ode dne zániku jeho platnosti podle § 56 odst. 1 písm. e) nebo f). Přístup k utajované informaci cizí moci není do doby doručení nového osvědčení podle odstavce 2 dotčen.“.

Dosavadní odstavce 8 až 10 se označují jako odstavce 9 až 11.

118. V § 57 odst. 9 písm. a) se za slova „e) nebo f)“ vkládají slova „a fyzická osoba nebo podnikatel ve lhůtě 15 dnů požádal o vydání osvědčení nového (§ 56 odst. 4)“.

119. V § 57 odst. 9 písm. b) se slova „j), m) nebo n)“ nahrazují slovy „nebo j)“.

120. V § 57 odstavec 10 zní:

„(10) Držitel osvědčení podle odstavce 2 je povinen odevzdat je do 15 dnů Úřadu, zanikla-li

a) platnost osvědčení fyzické osoby nebo osvědčení podnikatele podle § 56 odst. 1 písm. b) nebo g) až l),

b) platnost osvědčení fyzické osoby nebo osvědčení podnikatele podle § 56 odst. 1 písm. e) a f) a

v důsledku toho zanikl přístup k utajované informaci,

c) jeho platnost z důvodů stanovených v § 56 odst. 1 písm. f), nebo

d) jeho platnost doručením nového osvědčení podle odstavce 2 v souvislosti s postupem podle odstavce 8.“.

121. V poznámce pod čarou č. 24 se na nový řádek doplňují slova „§ 16 odst. 2 zákona č. 289/2005 Sb.“.

122. Poznámka pod čarou č. 25 zní:

„²⁵⁾ § 43 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky.
§ 73 zákona č. 273/2008 Sb.“.

123. V § 58 odst. 3 se na konci textu věty první doplňují slova „nebo určen do zvláštní dispozice⁵⁸⁾“, slovo „nelze“ se nahrazuje slovem „lze“ a na konci textu věty třetí se doplňují slova „pouze v souladu s požadavky této cizí moci“.

Poznámka pod čarou č. 58 zní:

„⁵⁸⁾ § 10a zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.“.

124. V § 58 odst. 5 se text „§ 2 písm. i)“ nahrazuje textem „§ 2 písm. j)“.

125. V § 58 odst. 6 se za slova „prezidenta republiky,“ vkládají slova „soudců rozhodujících ve věcech, kde se nakládá s utajovanou informací cizí moci,“, za slova „předsedy vlády“ se vkládají slova „,, ministra vnitra, ministra obrany“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Před prvním přístupem k utajované informaci cizí moci musí být osoby uvedené ve větě první informovány o právech a povinnostech v oblasti ochrany utajovaných informací cizí moci.“.

CELEX 32013D0488

126. Za § 58 se vkládají nové § 58a a 58b, které znějí:

„§ 58a

(1) Osobami, které mají přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené bez platného oznámení po dobu trvání služebního nebo pracovního poměru a v rozsahu nezbytném pro jeho výkon, jsou

a) příslušníci bezpečnostních sborů,

b) státní zaměstnanci,

c) vojáci v činné službě a

d) státní zástupci,

pokud jsou poučené a zařazené na místě nebo vykonávají funkci, na kterých je nezbytné mít přístup k utajovaným informacím, a které jsou uvedené v přehledu podle § 69 odst. 1 písm. b).

(2) Pro poučení osob uvedených v odstavci 1 se použije § 9 odst. 1 obdobně.

§ 58b

(1) Zpravodajská služba může umožnit přístup k utajované informaci fyzické osobě, která není držitelem osvědčení fyzické osoby nebo nemá přístup k utajovaným informacím stupně utajení Vyhrazené, nebo podnikateli, který není držitelem osvědčení podnikatele nebo nemá přístup k utajovaným informacím stupně utajení Vyhrazené, je-li to nezbytné

a) pro plnění povinnosti uložené této fyzické osobě nebo podnikateli jiným právním předpisem, nebo

b) v rámci zpravodajských operací.

(2) V případě přístupu k utajované informaci podle odstavce 1 se postup podle § 60 odst. 2 až 6 použije obdobně.“.

127. Za § 59 se vkládá nový § 59a, který včetně poznámky pod čarou č. 59 zní:

„§ 59a

(1) Na základě písemné žádosti odpovědné osoby může Úřad ve výjimečných a odůvodněných případech vydat souhlas s přístupem k utajované informaci se stupněm utajení až o dva vyšším, než na který je vydáno platné osvědčení fyzické osoby, a to osobě služebně činné v policejním orgánu, státnímu zástupci jako orgánu činnému v trestním řízení nebo státnímu zástupci plnícímu v trestním řízení úkoly podle jiného právního předpisu⁵⁹⁾, neprobíhá-li s danou osobou řízení podle § 101 odst. 1.

(2) Žádost podle odstavce 1 pro osobu služebně činnou v policejním orgánu musí být doplněna souhlasným stanoviskem státního zástupce, který vykonává dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení, a v případě utajované informace stupně utajení Přísně tajné musí být doplněna též souhlasným stanoviskem vedoucího státního zástupce nejbližší vyššího státního zastupitelství.

(3) Žádost podle odstavce 1 pro státního zástupce v případě utajované informace stupně utajení Přísně tajné musí být doplněna souhlasným stanoviskem vedoucího státního zástupce nejbližší vyššího státního zastupitelství, s výjimkou státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství.

(4) Žádost podle odstavce 1 obsahuje

a) zdůvodnění přístupu,

b) označení utajované informace, ke které má být souhlas s přístupem vydán,

c) spisové označení věci, která je předmětem trestního řízení, a

d) kopii osvědčení fyzické osoby, které má být souhlas podle odstavce 1 vydán.

(5) Úřad vydá souhlas podle odstavce 1 neprodleně, nejpozději do 5 dnů ode dne doručení žádosti, a jen na dobu nezbytnou pro účast fyzické osoby v trestním řízení.

(6) Odpovědná osoba nebo jí pověřená osoba provede poučení fyzické osoby a zajistí založení písemného záznamu o jejím poučení do trestního spisu a zaslání jednoho stejnopisu poučení do 30 dnů ode dne poučení Úřadu.

(7) Souhlas podle odstavce 1 zaniká dnem následujícím po dni, kdy skončila účast fyzické osoby v trestním řízení, nejpozději však dnem zániku platnosti osvědčení fyzické osoby podle § 56 odst. 1.

(8) K utajované informaci cizí moci lze souhlas podle odstavce 1 vydat pouze v souladu s požadavky této cizí moci.

---

⁵⁹⁾ Například § 12c až 12e zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů.“.

128. V § 60 odstavec 1 zní:

„(1) Fyzické osobě, která nemá přístup k utajovaným informacím stupně utajení Vyhrazené nebo není držitelem osvědčení fyzické osoby potřebného stupně utajení, nebo podnikateli, který nemá přístup k utajovaným informacím stupně utajení Vyhrazené nebo není držitelem osvědčení podnikatele potřebného stupně utajení, lze umožnit přístup k utajované informaci, pokud plní úkoly v rámci účasti České republiky v ozbrojeném konfliktu v zahraničí nebo v rámci záchranné nebo humanitární akce v zahraničí anebo v rámci vyhlášeného válečného stavu, stavu ohrožení státu, nouzového stavu, stavu nebezpečí²⁰⁾ nebo stavu kybernetického nebezpečí.“.

129. Za § 60 se vkládá nový § 60a, který zní:

„§ 60a

(1) Přístup k utajované informaci lze umožnit právnické osobě, která není podnikatelem podle tohoto zákona a nezbytně jej potřebuje k výkonu své hlavní činnosti.

(2) Právnická osoba podle odstavce 1 zajišťuje ochranu utajovaných informací a plní povinnosti podle tohoto zákona obdobně jako orgán státu.“.

130. V § 61 se za slova „přístup podle §“ vkládají slova „58b nebo“.

131. Nadpis § 62 zní:

„Uznání bezpečnostního oprávnění vydaného úřadem cizí moci“.

132. V § 62 odst. 1 se věta první zrušuje, slova „Úřad bezpečnostní oprávnění uzná, stanoví-li tak mezinárodní smlouva“ se nahrazují slovy „Úřad uzná bezpečnostní oprávnění vydané úřadem cizí moci, který má v působnosti ochranu utajovaných informací (dále jen „bezpečnostní oprávnění“), je-li uzavřena mezinárodní smlouva v oblasti ochrany utajovaných informací“, slovo „třetí“ se nahrazuje slovem „druhé“ a slova „má se za to“ se nahrazují slovem „platí“.

133. V § 62 odst. 2 se věta třetí nahrazuje větou „Žádost obsahuje

a) u nepodnikající fyzické osoby

1. jméno, popřípadě jména, a příjmení držitele bezpečnostního oprávnění,
2. datum a místo narození držitele bezpečnostního oprávnění,
3. státní občanství držitele bezpečnostního oprávnění,
4. důvod, proč má být provedeno uznání podle odstavce 1,
5. dobu, na kterou má být uznání provedeno, a
6. podpis držitele bezpečnostního oprávnění nebo odpovědného pracovníka úřadu cizí moci, který má v působnosti ochranu utajovaných informací, a adresu, na kterou má být uznání podle odstavce 1 doručeno, a

b) u ostatních držitelů bezpečnostního oprávnění

1. firmu nebo název, identifikační číslo a sídlo, jde-li o právnickou osobu, nebo jméno a příjmení, nebo firmu a identifikační číslo a místo podnikání nebo místo trvalého pobytu, jde-li o osobu fyzickou,
2. důvod, proč má být provedeno uznání podle odstavce 1,
3. u držitele bezpečnostního oprávnění odpovídajícího formě přístupu podle § 20 odst. 1 písm. a), uvedení formy přístupu, o jejíž uznání je žádáno,
4. dobu, na kterou má být uznání provedeno, a
5. podpis držitele bezpečnostního oprávnění, v případě podnikající právnické osoby podpis osoby jednající jejím jménem nebo podpis odpovědného pracovníka úřadu cizí moci, který má v působnosti ochranu utajovaných informací, a adresu, na kterou má být uznání podle odstavce 1 doručeno.“.

134. V § 62 odst. 4 se slovo „druhé“ nahrazuje slovem „první“, na konci textu věty první se doplňují slova „; pokud není žádost podle odstavce 2 podána prostřednictvím úřadu cizí moci, Úřad zašle držiteli bezpečnostního oprávnění uznání podle odstavce 1 do 20 dnů ode dne doručení žádosti Úřadu“ a slovo „třetí“ se nahrazuje slovem „druhé“.

135. V § 62 odst. 5 písm. a) se slova „až d)“ nahrazují slovy „bodů 1 až 3 a odstavce 2 písm. b) bodu 1“.

136. V § 62 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Na základě uznání podle odstavce 1 lze umožnit fyzické osobě, která je poučena, přístup k utajované informaci nebo vstup do zabezpečené oblasti a podnikateli přístup k utajované informaci.“.

137. V § 63 odstavec 1 zní:

„(1) Odpovědná osoba orgánu státu, do jehož oblasti věcné působnosti utajovaná informace náleží, zproští fyzickou osobu povinnosti zachovávat mlčenlivost (dále jen „zproštění mlčenlivosti“) na základě žádosti orgánu státu, který vede řízení, ve kterém je nezbytně nutné projednat utajovanou informaci, pokud tento zákon nestanoví jinak (odstavec 7 a § 133 odst. 2). Žádost o zproštění mlčenlivosti musí obsahovat

a) identifikaci řízení, které orgán státu vede, a odůvodnění potřeby a rozsahu provedení zproštění

mlčenlivosti a

b) identifikaci utajovaného dokumentu nebo označení věci, k níž se vztahuje utajovaná informace, ke které má být zproštění provedeno.“.

138. V § 63 odst. 3 písm. h) se slova „vláda u ředitele Bezpečnostní informační služby, ministr vnitra u ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace a ministr obrany u ředitele Vojenského zpravodajství“ zrušují.

139. V § 63 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena i) až k), která znějí:

„i) vláda u ředitele Bezpečnostní informační služby,

j) ministr vnitra u ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace a

k) ministr obrany u ředitele Vojenského zpravodajství.“.

140. V § 63 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se závěrečná část ustanovení, která zní:

„a to po vyjádření odpovědné osoby orgánu státu, do jehož oblasti věcné působnosti utajovaná informace náleží, které obsahuje souhlas se zproštěním mlčenlivosti nebo odůvodněné vyjádření, že se zproštěním mlčenlivosti ze závažných důvodů nesouhlasí.“.

141. V § 63 odst. 4 se slova „po vyjádření odpovědné osoby orgánu státu, do jehož oblasti věcné působnosti utajovaná informace náleží“ nahrazují slovy „postupem podle odstavce 3“.

142. V § 63 se odstavec 5 zrušuje.

Dosavadní odstavce 6 až 8 se označují jako odstavce 5 až 7.

143. V § 63 odstavce 6 a 7 znějí:

„(6) Zproštění mlčenlivosti se provádí písemně, v nezbytně nutném rozsahu a na dobu nezbytně nutnou. Stupeň utajení utajované informace není zproštěním mlčenlivosti dotčen.

(7) Zproštění mlčenlivosti lze odepřít v případě, kdy zájem na ochraně utajované informace podle odstavce 1 převažuje nad zájmem na jejím projednání.“.

144. V § 65 odst. 1 se za slova „zákonem anebo“ vkládá slovo „oznámení,“ a za slova „osvědčení fyzické osoby,“ se vkládají slova „prohlášení podnikatele,“.

145. V § 66 odst. 1 písm. b) se slova „, k) nebo m)“ nahrazují slovy „nebo k)“.

146. V § 66 odst. 1 se na konci textu písmene c) doplňují slova „a takové poškození svého osvědčení fyzické osoby nebo osvědčení fyzické osoby pro cizí moc, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost“.

147. V § 66 odst. 1 se na konci textu písmene e) doplňují slova „a ztrátu nebo neoprávněné zničení nosiče obsahujícího utajovanou informaci“.

148. V § 67 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena i) a j), která znějí:
„i) neprodlené písemné oznámení Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost o ukončení nebo přerušení provozu informačního systému a
j) provedení úkonů podle § 11a.“.

149. V § 67 odst. 2 se číslo „4“ nahrazuje číslem „3“.

150. V § 68 písm. a) se slova „, g), l) nebo n)“ nahrazují slovy „nebo l)“.

151. V § 68 se na konci textu písmene b) doplňují slova „a takové poškození osvědčení podnikatele nebo osvědčení podnikatele pro cizí moc, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost“.

152. V § 68 písm. c) se slova „nebo p)“ nahrazují slovy „, c) nebo q)“ a za slova „bezpečnostní dokumentaci“ se vkládají slova „a dále zřízení nebo zrušení zabezpečené oblasti kategorie Vyhrazené“.

153. V § 68a písm. a) se slova „a d)“ zrušují.

154. Nadpis § 69 zní:

„Povinnosti právnické osoby a podnikatele, kteří mají přístup k utajované informaci, a orgánu státu“.

155. V poznámce pod čarou č. 29 se slova „zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů“ nahrazují slovy „zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů“.

156. V § 69 odst. 1 písm. m) a v § 79 odst. 8 písm. c) se slovo „vedených“ nahrazuje slovem „evidovaných“.

157. Poznámky pod čarou č. 50 a 51 znějí:

„⁵⁰⁾ § 192 zákona č. 134/2016 Sb.

⁵¹⁾ § 194 zákona č. 134/2016 Sb.“.

158. V § 69 odst. 1 písm. r) bodu 4 se slovo „informací⁵³⁾“ nahrazuje slovem „informací⁶⁰⁾“.

Poznámka pod čarou č. 60 zní:

„⁶⁰⁾ § 104 písm. c) zákona č. 134/2016 Sb.“.

159. V § 71 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Písemné stanovení povinností bezpečnostnímu řediteli odpovědnou osobou není vyžadováno v případě, kdy funkci bezpečnostního ředitele vykonává odpovědná osoba.“.

160. V § 71 odstavec 4 zní:

„(4) Funkci bezpečnostního ředitele může vykonávat u orgánu státu a u právnické osoby pouze fyzická osoba, která splňuje podmínky pro přístup k utajované informaci nejvyššího stupně utajení, která u orgánu státu nebo právnické osoby vznikne nebo je mu poskytnuta, a u podnikatele pouze fyzická osoba, která je držitelem osvědčení fyzické osoby pro přístup k utajované informaci nejméně takového stupně utajení, pro který má podnikatel vydané osvědčení.“.

161. V § 71 odst. 5 se za slova „orgánů státu“ vkládají slova „, právnických osob“.

162. V § 74 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „nebo Organizaci Severoatlantické smlouvy“.

163. V poznámce pod čarou č. 30 a 43 se text „283/1991 Sb.“ nahrazuje textem „273/2008 Sb.“.

164. V § 75 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby“ zrušují.

165. V § 75 odst. 2 písm. b) se číslo „6“ nahrazuje číslem „7“ a slova „; to platí obdobně i pro orgán státu“ se zrušují.

166. V § 75a odst. 1 se za slova „která při plnění“ vkládá slovo „takové“.

167. V § 75a odst. 2 úvodní části ustanovení se za slova „Bezpečnostní instrukce“ vkládají slova „zohledňuje požadavky cizí moci a“ a za slova „uzavřením smlouvy“ se vkládají slova „podle odstavce 1“.

168. V § 75a odst. 2 písm. a) se za slova „informace do“ vkládá slovo „oblasti“.

169. V § 75a odst. 2 písm. b) se za slova „do jehož“ vkládají slova „oblasti věcné“ a za slova „náleží-li do“ se vkládají slova „oblasti věcné“.

170. V § 76 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Pokud má být utajovaná informace poskytnuta pro potřeby řízení v souvislosti s členstvím České republiky v mezinárodní organizaci nebo v souvislosti s jejími mezinárodními závazky, Úřad si vyžádá před vydáním povolení podle § 73 písm. a) pouze písemné stanovisko ústředního správního úřadu, do jehož oblasti věcné působnosti utajovaná informace náleží, popřípadě příslušné zpravodajské služby nebo policie, pokud jsou jejím původcem.“.

171. V § 76 odst. 3 se za slovo „povolení“ vkládá slovo „podle“.

172. V poznámce pod čarou č. 31 se slova „§ 47a odst. 6 zákona č. 283/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů“ nahrazují slovy „§ 94 zákona č. 273/2008 Sb.“.

173. V § 77 se za odstavec 5 vkládá nový odstavec 6, který zní:

„(6) Poskytování utajované informace stupně utajení Přísně tajné, Tajné nebo Důvěrné v mezinárodním styku pro potřeby řízení v souvislosti s členstvím České republiky v mezinárodní organizaci nebo v souvislosti s jejími mezinárodními závazky se uskutečňuje zpravidla kurýrní přepravou nebo prostřednictvím diplomatické pošty přepravované diplomatickým kurýrem.“.

Dosavadní odstavec 6 se označuje jako odstavec 7.

174. V § 77 se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) V případě kurýrní přepravy utajovaných informací stupně utajení Přísně tajné, Tajné a Důvěrné poskytovaných v mezinárodním styku, s výjimkou diplomatické pošty přepravované diplomatickým kurýrem, požádá odpovědná osoba nebo bezpečnostní ředitel Úřad o vydání kurýrního listu. Kurýrní list obsahuje zejména identifikační údaje kurýra, informace o přepravované zásilce a pokyny pro nakládání s ní; podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis.“.

175. V § 78 odst. 1 se slova „smlouvy o založení Evropské unie nebo smlouvy o založení Evropských společenství“ nahrazují slovy „Smlouvy o Evropské unii nebo Smlouvy o fungování Evropské unie anebo Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii“.

176. V § 79 odst. 3 se slova „se vedou“ nahrazují slovy „se evidují“ a slovo „kontrolu“ se nahrazuje slovem „ověření“.

177. V § 79 odstavec 5 zní:

„(5) Utajovanou informaci uvedenou v odstavci 1 poskytnutou cizí mocí nebo zahraničním partnerem právnické osoby nebo podnikatele jiným způsobem než uvedeným v § 77 odst. 1 nebo § 78 odst. 1 orgán státu, právnická osoba nebo podnikatel předají k zaevidování v ústředním registru, nebo v případě utajované informace podle § 78 odst. 1 v registru Ministerstva zahraničních věcí neprodleně po jejím poskytnutí; tato povinnost se nevztahuje na zpravodajské služby.“.

178. V § 79 odst. 7 se slova „kontrolu jejich činnosti“ nahrazují slovy „dohled nad jejich činností“.

179. V § 79 odst. 8 písm. f) se čárka za slovem „registru“ zrušuje a na konci textu písmene se doplňují slova „a postup při zrušení registru“.

180. V poznámce pod čarou č. 32 se slova „zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů“ nahrazují slovy „zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů“.

předpisů“.

181. V § 80 odst. 2 se slova „nebo která“ nahrazují čárkou a na konci textu odstavce se doplňují slova „nebo jí bylo uznáno bezpečnostní oprávnění vydané úřadem cizí moci“.

182. V § 81 odst. 1 se vkládá nové písmeno a), které zní:

„a) je státním občanem České republiky nebo státním příslušníkem členského státu Evropské unie nebo Organizace Severoatlantické smlouvy,“.

Dosavadní písmena a) až e) se označují jako písmena b) až f).

183. V § 81 odst. 1 písm. d) se čárka nahrazuje slovy „(§ 13) a“ a písmeno e) se zrušuje.

Dosavadní písmeno f) se označuje jako písmeno e).

184. V § 81 odst. 2 se věty první a poslední zrušují.

185. V § 81 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Podmínky uvedené v odstavci 1 musí fyzická osoba splňovat po celou dobu platnosti dokladu (§ 85).“.

186. § 82 a 83 se zrušují.

187. V § 84 odst. 2 písm. a) se slovo „nebo“ zrušuje.

188. V § 84 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno c), které zní:

„c) opakované neposkytnutí nezbytné součinnosti nebo neudělení souhlasu podle § 109 odst. 2 v průběhu bezpečnostního řízení zahájeného podle § 101 odst. 1, pokud bez poskytnutí součinnosti nelze ve věci rozhodnout.“.

189. V § 84 odstavec 3 zní:

„(3) Za negativní okolnost lze též považovat

a) chování, které má negativní vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost fyzické osoby a může vést ke zneužití výkonu citlivé činnosti,

b) styky s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu České republiky, nebo

c) skutečnost, že fyzická osoba trpí takovou poruchou zdraví nebo se ve struktuře její osobnosti vyskytují takové charakteristiky, které mohou mít negativní vliv na výkon citlivé činnosti.“.

190. V § 84 odst. 4 se slova „odstavcích 2 a 3“ nahrazují slovy „odstavci 2 písm. a) a b) se zjišťují za období od 15 let věku, negativní okolnost uvedená v odstavci 2 písm. c) se zjišťuje pouze v rámci probíhajícího bezpečnostního řízení zahájeného podle § 101 a negativní okolnosti uvedené

v odstavci 3 písm. a) a b)“ a slova „podání žádosti podle § 99“ se nahrazují slovy „zahájení bezpečnostního řízení“.

191. V § 85 odst. 1 se číslo „5“ nahrazuje číslem „10“.

192. V § 85 odst. 2 písm. f) se slova „; otisk úředního razítka se nevyžaduje, byl-li doklad vydán v elektronické podobě“ zrušují.

193. V § 85 odst. 3 se písmeno f) zrušuje.

Dosavadní písmena g) a h) se označují jako písmena f) a g).

194. V § 85 odst. 4 se slova „; e) nebo f)“ nahrazují slovy „nebo e)“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Pokud nebude podána žádost podle věty první, postupuje Úřad podle odstavce 6 věty druhé.“.

195. V § 85 se za odstavec 4 vkládají nové odstavce 5 a 6, které znějí:

„(5) V případě změny některého údaje obsaženého v dokladu, vydá Úřad bezodkladně doklad nový. Možnost výkonu citlivé činnosti není do doby doručení nového dokladu dotčena.

(6) Při zániku platnosti dokladu podle odstavce 3 písm. a), b) nebo f) je odpovědná osoba povinna zajistit, aby fyzická osoba nevykonávala citlivou činnost. V případě zániku platnosti dokladu podle odstavce 3 písm. b) nebo f) Úřad písemně vyrozumí odpovědnou osobu fyzické osoby o zániku platnosti dokladu.“.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 7.

196. V § 86 se na konci textu písmene e) doplňují slova „; takové oznámení obsahuje rovněž datum zahájení nebo ukončení výkonu citlivé činnosti“.

197. V § 87 odst. 1 písmeno a) zní:

„a) odevzdat Úřadu do 15 dnů doklad, jehož platnost zanikla podle § 85 odst. 3 písm. b), e) nebo g),“.

198. V § 87 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „a takové poškození dokladu, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost“.

199. V 88 odst. 3 se za slovo „řízení“ vkládají slova „podle části čtvrté“.

200. Poznámka pod čarou č. 34 zní:

„³⁴⁾ Zákon č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisů nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (zákon o ověřování), ve znění pozdějších předpisů.“.

201. V § 89 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Účastník řízení, který prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, si obstará tlumočníka na své náklady sám.“.

202. V § 89 odst. 7 se slova „před vydáním rozhodnutí“ zrušují.

203. V § 90 se za odstavec 5 vkládá nový odstavec 6, který zní:
„(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se nepoužijí pro ředitele Úřadu.“.

Dosavadní odstavec 6 se označuje jako odstavec 7.

204. V § 92 písm. a) se text „písm. b)“ nahrazuje textem „písm. c)“.

205. V § 93 odst. 1 písm. a) se text „, 96“ zrušuje.

206. V § 93 odst. 1 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:
„b) Úřadu doručena písemná žádost podle § 96 a je zaplacen správní poplatek,“.

Dosavadní písmena b) až d) se označují jako písmena c) až e).

207. V § 93 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:
„(2) Na žádost účastníka řízení Úřad přijetí žádosti podle § 94, 96 nebo 99 potvrdí.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

208. V § 93 odst. 3 se text „písm. c)“ nahrazuje textem „písm. d)“.

209. V § 94 odst. 1 se slova „označení místa nebo funkce podle § 69 odst. 1 písm. b), které potvrdí odpovědná osoba nebo ten, kdo bude utajovanou informaci fyzické osobě poskytovat“ nahrazují slovy „souhlas s provedením řízení včetně prohlášení o pravdivosti a úplnosti údajů“.

210. V § 94 odst. 2 písm. a), § 96 odst. 2 písm. a) a v § 99 odst. 2 písm. a) se slova „listinné i“ zrušují.

211. V § 94 odst. 2 se písmena c) a d) zrušují.

Dosavadní písmena e) až g) se označují jako písmena c) až e).

212. V § 94 odst. 2 písmeno c) zní:
„c) jednu fotografii svým provedením odpovídající požadavkům zákona o občanských průkazech,“.

213. V § 94 odst. 2 písm. d) se slova „; tento doklad musí zahrnovat příslušné“ nahrazují slovem „pro“ a slovo „a“ se nahrazuje slovem „, který“.

214. V § 94 odst. 2 písm. e), § 96 odst. 2 písm. d), § 99 odst. 2 písm. d), § 116 odst. 1 písm. b), § 138 odst. 1 písm. j), § 146 odst. 1 a v § 148 odst. 1 písm. a) se slovo „bezpečnostního“ zrušuje.

215. V § 94 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje slovem „, a“ a doplňuje se písmeno f), které zní: „f) zdůvodnění nutnosti přístupu k utajované informaci s uvedením stupně utajení a označení místa nebo funkce podle § 69 odst. 1 písm. b) potvrzené odpovědnou osobou nebo tím, kdo bude fyzické osobě utajované informace poskytovat, v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem.“.

216. V § 94 odst. 5 se věty druhá a třetí zrušují.

217. V § 94 se odstavec 6 zrušuje.

Dosavadní odstavce 7 a 8 se označují jako odstavce 6 a 7.

218. V § 94 odst. 6 se text „písm. b)“ nahrazuje textem „písm. c)“ a číslo „6“ se nahrazuje číslem „5“.

219. V § 94 odst. 7 se slova „b) nebo d)“ nahrazují slovy „c) nebo e)“.

220. V § 95 odst. 1 písm. d) se slova „adresa místa trvalého pobytu a adresy jiných“ nahrazují slovem „adresy“.

221. V § 95 odst. 1 písm. f) se slova „název zaměstnavatele“ nahrazují slovem „zaměstnavatel“.

222. V § 95 odst. 1 se písmena g), h), k), l) a r) zrušují.

Dosavadní písmena i) až v) se označují jako písmena g) až q).

223. V § 95 odst. 1 písm. i) se slova „bývalé i současné“ a slova „a na složky uvedené v § 14 odst. 3 písm. a)“ zrušují.

224. V § 95 odst. 1 písm. m) se slova „písmenu o)“ nahrazují slovy „písmenu k)“.

225. V § 95 odst. 1 písm. o) se za slovo „nadaci“ vkládá slovo „, ústavu“.

226. Poznámka pod čarou č. 36 se zrušuje, a to včetně odkazů na poznámku pod čarou.

227. V § 95 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena r) a s), která znějí: „r) životopis a

s) zdravotní a jiná odborná péče související se zdravotním stavem fyzické osoby, která může mít negativní vliv na její schopnost utajovat informace.“.

CELEX 32013D0488

228. V § 95 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.

229. V § 95 odst. 2 se text „i)“ nahrazuje textem „g)“ a text „písm. f)“ se nahrazuje textem „písm. d)“.

230. V § 96 odst. 5 se za text „§ 68 písm.“ vkládají slova „c) a“.

231. V § 97 písm. b) se slova „, pokud nejsou údajem zapsaným do obchodního rejstříku“ nahrazují slovy „s nejméně 10% podílem na základním kapitálu nebo na hlasovacích právech na podnikateli nebo osobách ve vlastnické struktuře podnikatele až po koncového vlastníka a osob majících rozhodující vliv (§ 18 odst. 4) na podnikatele, které nemají podíl na základním kapitálu podnikatele nebo na hlasovacích právech podnikatele“.

232. V § 97 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní:

„c) jméno a příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno, a datum, místo, okres a stát narození, firma a identifikační číslo tichých společníků podnikatele,“.

Dosavadní písmena c) až p) se označují jako písmena d) až q).

233. V § 97 písmeno d) zní:

„d) názvy nebankovních poskytovatelů platebních služeb, včetně zahraničních, a čísla nebo jiné jedinečné identifikátory účtů vedených u těchto osob v České republice i v zahraničí a dále názvy bank, zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev a čísla nebo jiné jedinečné identifikátory účtů vedených u těchto osob v zahraničí,“.

234. V § 97 písm. f) se za slova „daňovou evidenci“ vkládají slova „, nebo uplatňuje-li výdaje procentem z příjmu“.

235. V § 97 písmena g) a h) znějí:

„g) závazky ze smluv o zápůjčce nebo z úvěrových smluv uzavřených se subjekty s licenci, povolením nebo registrací vydanými Českou národní bankou, závazky z takovýchto smluv uzavřených se subjekty podnikajícími na základě jednotné evropské licence, závazky z takovýchto smluv uzavřených u zahraničních bank, u kterých je podnikatel v prodlení se splátkami, a přijaté zápůjčky a úvěry od ostatních právnických nebo fyzických osob a zápůjčky a úvěry poskytnuté fyzickým nebo právnickým osobám, a to v posledních 5 letech,

h) smlouvy nebo jejich návrhy, jejichž předmět plnění vyžaduje přístup k utajované informaci, včetně výčtu těchto utajovaných informací s uvedením jejich původce nebo poskytovatele, stupně utajení a specifikace zakázky, včetně utajovaných informací cizí moci, ke kterým má podnikatel přístup, a uvedení počtu utajovaných informací uložených u podnikatele; v případech uzavření smlouvy se zpravodajskou službou podnikatel údaje o takové smlouvě dokládá pouze písemným potvrzením odpovědné osoby příslušné zpravodajské služby,“.

236. V § 97 písmeno j) zní:

„j) čeští obchodní partneři a obchodní partneři z členských států Evropské unie v rozsahu

stanoveném prováděcím právním předpisem,“.

237. V § 97 písm. p) se slova „podnikatele a“ nahrazují slovem „podnikatele,“.

238. V § 97 se na konci písmene q) tečka nahrazuje slovem „, a“ a doplňuje se písmeno r), které zní: „r) seznam funkcí a osob, u kterých se předpokládá přístup k utajovaným informacím, s uvedením jejich rodného čísla, bylo-li přiděleno, a stupně utajení, a u oznámení (§ 6) vydaných podnikatelem datum jejich vydání.“.

239. V § 98 písmeno a) zní:

„a) specifikaci utajovaných informací, k nimž má podnikatel přístup, včetně výčtu těchto utajovaných informací s uvedením jejich původce nebo poskytovatele, stupně utajení a specifikace zakázky, včetně utajovaných informací cizí moci, ke kterým má podnikatel přístup, popřípadě potvrzení podle § 97 písm. h),“.

240. V § 98 se na konci písmene c) čárka nahrazuje tečkou a písmeno d) se zrušuje.

241. V § 99 odst. 1 se slova „potvrzené odpovědnou osobou nebo jí pověřenou osobou“ nahrazují slovy „a souhlas s provedením řízení, včetně prohlášení o pravdivosti a úplnosti údajů“.

242. V § 99 odst. 2 se písmena b) a e) zrušují.

Dosavadní písmena c) až g) se označují jako písmena b) až e).

243. V § 99 odst. 2 písm. d) se slovo „a“ zrušuje.

244. V § 99 odst. 2 písmeno e) zní:

„e) jednu fotografii svým provedením odpovídající požadavkům zákona o občanských průkazech a“.

245. V § 99 se doplňuje písmeno f), které zní:

„f) zdůvodnění výkonu citlivé činnosti potvrzené odpovědnou osobou nebo jí pověřenou osobou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem.“.

246. V § 99 odst. 5 se věty druhá a třetí zrušují.

247. V § 99 se odstavec 6 zrušuje.

Dosavadní odstavce 7 a 8 se označují jako odstavce 6 a 7.

248. V § 99 odst. 7 se slova „nebo d)“ nahrazují slovy „nebo e)“.

249. V § 100 se slova „§ 95 odst. 1 písm. a) až u) a v § 95 odst. 2“ nahrazují slovy „§ 95 odst. 1

písm. a) až p), r) a s)“.

250. V § 101 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Pro řízení o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby, podnikatele nebo dokladu se použije přiměřeně ustanovení o úkonech v řízení (§ 103 až 109 a 111).“.

251. V § 102 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

252. V § 103 odst. 1 se za slova „od účastníka řízení“ vkládají slova „, držitele osvědčení fyzické osoby, držitele osvědčení podnikatele nebo dokladu“.

253. V § 103 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Účastník řízení, držitel osvědčení fyzické osoby, držitel osvědčení podnikatele nebo držitel dokladu je povinen poskytnout Úřadu nezbytnou součinnost pro ověření údajů, kterými Úřad disponuje, pro ověření splnění podmínek pro vydání osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu. Za tím účelem Úřad postupuje podle odstavce 1 věty druhé.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

254. Poznámky pod čarou č. 39 a 40 znějí:

„³⁹⁾ § 22 občanského zákoníku.

⁴⁰⁾ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.“.

255. V § 105 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Účastník řízení, který prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, si na své náklady obstará tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků a překladatelů.“.

256. V § 106 se odstavec 1 zrušuje.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 1 a 2.

257. V § 106 odst. 1 se slova „a nejde-li o skutečnosti podle odstavce 1“ zrušují.

258. V § 106 odst. 2 se slova „odstavců 1 a 2“ nahrazují slovy „odstavce 1“.

259. V § 106 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Úřad ustanoví znalce rozhodnutím, které se znalci doručí. O ustanovení znalce Úřad účastníka řízení vyrozumí. Proti rozhodnutí o ustanovení znalce nelze podat rozklad.“.

260. V § 107 odst. 2 se slova „; k ověření identity účastníka řízení může požádat příslušnou zpravodajskou službu, popřípadě policii“ zrušují, za slova „policie k účastníkovi řízení“ vkládají slova „, k manželovi (manželce) nebo k partnerovi (partnerce)⁵²⁾“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Úřad v žádosti vymezí skutečnost, ke které má být šetření provedeno.“.

CELEX 32013D0488

261. V § 107 se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavce 5 a 6 se označují jako odstavce 4 a 5.

262. V § 107 odstavec 4 zní:

„(4) Pokud informace získané úkony v řízení o vydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Důvěrné nepostačují pro zjištění stavu věci, je Úřad oprávněn provést úkony podle odstavců 2 a 3. Pokud informace získané úkony v řízení o vydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Tajné nepostačují pro zjištění úplného stavu věci, je Úřad oprávněn provést úkony podle odstavce 3. V těchto případech si Úřad vyžádá písemný souhlas účastníka řízení a zároveň jej poučí o právních následcích, které nastanou, jestliže Úřad písemný souhlas neobdrží [§ 113 odst. 1 písm. e)]. Úřad v žádosti zpravodajské službě nebo policii vymezí skutečnost, ke které má být šetření provedeno.“.

263. V § 107 se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Za účelem šetření prováděného zpravodajskou službou nebo policií podle odstavců 2 až 4 poskytne Úřad informace, kterými k předmětu šetření disponuje. Žádosti Úřadu jsou zpravodajské služby a policie povinny vyhovět a podat Úřadu zprávu o výsledcích požadovaných šetření.“.

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 6.

264. V § 107 odst. 6 se slova „až 5“ nahrazují slovy „až 4“, slova „odstavce 5“ se nahrazují slovy „odstavce 4“ a slovo „druhé“ se nahrazuje slovem „třetí“.

265. V § 108 se na konci odstavce 5 doplňuje věta „Úřad v žádosti vymezí skutečnost, ke které má být šetření provedeno.“.

266. V § 108 se na začátek odstavce 6 vkládá věta „Za účelem šetření prováděného zpravodajskou službou nebo policií podle odstavce 5 poskytne Úřad informace, kterými k předmětu šetření disponuje.“.

267. V § 110 odst. 1 se za slovo „pomoci“ vkládá slovo „nezbytných“.

268. V § 110 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Fyzická osoba nebo podnikatel jsou povinni poskytnout nezbytnou součinnost pro postup Úřadu podle odstavce 1.“.

269. V § 112 odst. 1 písmeno c) zní:

„c) účastník řízení byl Úřadem vyzván, aby ve stanovené lhůtě určil odpovědnou osobu,“.

270. V § 112 odst. 1 písm. e) se za slova „60 dnů“ vkládají slova „; účastník řízení však může požádat o přerušení řízení nejvýše dvakrát“.

271. V § 112 odst. 1 písmeno f) zní:

„f) Úřadem bylo vydáno rozhodnutí o ustanovení znalce pro vypracování znaleckého posudku.“.

272. V § 112 odst. 4 se na konci textu věty druhé doplňují slova „, s výjimkou pokračování řízení provedením pohovoru“.

273. V § 112 odst. 5 se za text „§ 117“ vkládá text „, § 129 odst. 3“.

274. V § 113 odst. 1 písm. b) se slova „písm. a), b) nebo c)“ nahrazují slovy „písm. b), c) nebo d)“.

275. V § 113 odst. 1 písm. e) a v § 117 odst. 8 se text „odst. 5“ nahrazuje textem „odst. 4“.

276. V § 113 odst. 1 písm. f) se slova „nedosáhl shody v jednání odpovědných osob, popřípadě k jednání nepověřil pouze jednu odpovědnou osobu“ nahrazují slovy „neurčil odpovědnou osobu“.

277. V § 113 odst. 3 se slovo „bezpečnostní“ zrušuje.

278. V § 116 odst. 1 písm. b) a v § 118 odst. 2 se text „odst. 7“ nahrazuje textem „odst. 6“.

279. V § 116 se odstavec 3 zrušuje.

280. V § 117 se odstavec 6 zrušuje.

Dosavadní odstavce 7 a 8 se označují jako odstavce 6 a 7.

281. V § 118 odst. 1 se slova „až 6“ nahrazují slovy „a 5“ a na konci textu odstavce 1 se doplňují slova „s uvedením důvodů pro nedodržení těchto lhůt“.

282. V § 118 odst. 4 se slova „příslušného stupně“ nahrazují textem „(§ 117)“.

283. V § 119 odst. 1 se za slovo „nejbližší“ vkládá slovo „následující“.

284. V § 120 odst. 1 se za slova „do zahraničí se“ vkládá slovo „zpravidla“.

285. V § 120 odst. 3 se slova „ačkoliv se v místě doručení zdržuje,“ zrušují.

286. V § 120 se odstavec 4 zrušuje.

Dosavadní odstavce 5 až 10 se označují jako odstavce 4 až 9.

287. V § 120 odst. 4 se slovo „pobytu“ zrušuje.

288. V § 120 odst. 8 se číslo „10“ nahrazuje číslem „9“.

289. V § 121 odst. 4 se text „písm. b)“ nahrazuje textem „písm. c)“.

290. V § 122 odst. 1 se věta poslední zrušuje.

291. V § 122 odst. 2 se věta čtvrtá nahrazuje větou „Je-li účastníkem řízení podnikatel, označuje se firmou nebo názvem, nebo jménem a příjmením a identifikačním číslem.“.

292. V § 124 odst. 2 se číslo „15“ nahrazuje číslem „11“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Zpravodajské služby vyřazují své bezpečnostní svazky nejdříve po uplynutí 11 let od data posledního pravomocného rozhodnutí v řízení.“.

293. V § 127 odst. 2 se slova „podnikající právnickou osobou“ nahrazují slovem „podnikatelem“, slovo „její“ se nahrazuje slovem „jeho“ a na konci textu věty první se doplňují slova „; je-li podnikatel podnikající fyzickou osobou, musí rozklad obsahovat její jméno a příjmení, nebo firmu, rodné číslo, bylo-li přiděleno, popřípadě identifikační číslo a adresu místa podnikání nebo adresu pro účely doručování“.

294. V § 135 se na konci textu písmene b) doplňují slova „a b)“.

295. V § 135 písm. d) se slova „rozsah údajů dotazníku fyzické osoby v případě žádosti podle § 94 odst. 5, dotazníku v případě žádosti podle § 99 odst. 5,“ zrušují.

296. V § 135 se písmeno e) zrušuje.

Dosavadní písmena f) až k) se označují jako písmena e) až j).

297. V § 135 písm. f) se za slova „jejich náležitosti“ vkládají slova „, rozsah údajů podle § 97 písm. j)“ a slova „§ 97 a“ se nahrazují textem „§ 97,“.

298. V § 135 písm. g) se text „písm. c)“ nahrazuje textem „písm. b)“.

299. V § 135 písm. h) se za text „§ 94 odst. 1,“ vkládá text „§ 94 odst. 2 písm. f),“ a slova „a § 99 odst. 1“ se nahrazují slovy „, § 99 odst. 1 a § 99 odst. 2 písm. f)“.

300. V § 135 písm. i) se text „odst. 2“ nahrazuje textem „odst. 3“.

301. V § 135 písm. j) se text „§ 94 odst. 2 písm. g)“ nahrazuje textem „§ 94 odst. 2 písm. e)“ a text „§ 99 odst. 2 písm. d)“ se nahrazuje textem „§ 99 odst. 2 písm. c)“.

302. V § 137 písmeno f) zní:

„f) vydává na základě písemné žádosti odpovědné osoby nebo bezpečnostního ředitele kurýrní listy a v odůvodněných případech zajišťuje přepravu utajovaných informací, s výjimkou utajovaných informací poskytovaných podle § 78 odst. 1,“.

303. V § 137 písm. j) se slova „zákonem a“ nahrazují slovem „zákonem,“.

304. V § 137 se na konci písmene k) tečka nahrazuje slovem „, a“ a doplňuje se písmeno l), které zní:

„l) zajišťuje výzkum a vývoj v oblasti ochrany utajovaných informací.“.

305. V § 137a písm. e) se za slovo „certifikace“ vkládají slova „a akreditace“.

306. V § 138 odst. 1 písmeno f) zní:

„f) nahlížet do trestních a soudních spisů a dále do spisů vedených jiným orgánem státu v rámci výkonu jeho působnosti a pořizovat si z nich výpisy a kopie,“.

307. V § 138 odstavec 2 zní:

„(2) Úřad poskytuje

a) zpravodajským službám a Ministerstvu vnitra jedenkrát měsíčně seznam

1. osvědčení fyzických osob, osvědčení podnikatelů a dokladů s uvedením informace o datu platnosti a datu zániku jejich platnosti,

2. osob, u kterých rozhodl o nevydání veřejné listiny uvedené v bodu 1, nebo kterým byla platnost této listiny zrušena, a

3. podnikatelů, k nimž obdržel podle § 15a odst. 2 nebo 3 prohlášení podnikatele, a

b) policii, Generální inspekci bezpečnostních sborů, Celní správě České republiky a Vojenské policii jedenkrát měsíčně seznam podle písmene a) bodu 1 a 3.“.

308. V § 138 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Úřad vydá zaměstnanci služební průkaz, který osvědčuje, že jeho držitel je zaměstnancem Úřadu. Vzor služebního průkazu Úřad stanoví vyhláškou.“.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

309. Za § 138b se vkládá nový § 138c, který zní:

„§ 138c

Ministerstvo vnitra, policie, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Vojenská policie a Celní správa České republiky oznámí neprodleně Úřadu okolnosti nasvědčující tomu, že držitel osvědčení fyzické osoby, držitel osvědčení podnikatele nebo držitel dokladu přestal splňovat podmínky pro jeho vydání.“.

310. § 139 zní:

„§ 139

Vláda stanoví nařízením katalog oblastí utajovaných informací. Katalog oblastí utajovaných informací stanoví jeden nebo více stupňů utajení, kterými lze klasifikovat utajovanou informaci.“.

311. V § 140 odst. 1 písm. a) se slova „nebo pracovního poměru“ nahrazují slovy „poměru nebo základního pracovněprávního vztahu“ a na konci textu písmene se doplňují slova „; za fyzickou osobu podle věty první se považuje též osoba, která žádá o zařazení do aktivní zálohy, bývalý voják z povolání, který má být zařazen do aktivní zálohy, a voják v aktivní záloze, pokud mají vykonávat službu ve služebním zařazení u Vojenského zpravodajství a nejsou zároveň držiteli osvědčení fyzické osoby vydané Úřadem“.

312. V § 140 odst. 2 se za slova „podle odstavce 1“ vkládá text „písm. a)“.

313. V § 140 odst. 4 písm. i) se slovo „a“ nahrazuje čárkou.

314. V § 140 se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena k) a l), která znějí:

„k) v souvislosti s postupem podle odstavce 1 písm. a) požadovat další informace nad rámec položek dotazníku podle § 95 odst. 1 v rozsahu nezbytném pro ověřování podmínek pro vydání osvědčení fyzické osoby a

l) nahlížet do trestních a soudních spisů a dále do spisů vedených jiným orgánem státu v rámci výkonu jeho působnosti a pořizovat si z nich výpisy a kopie.“.

315. V § 140 se doplňují odstavce 7 a 8, které znějí:

„(7) V rámci řízení podle odstavce 1 písm. a) se ustanovení § 105 odst. 7, § 112, 114 a 120 použijí přiměřeně.

(8) Je-li to nezbytné z důvodu ohrožení činnosti při plnění úkolů v působnosti zpravodajské služby podle jiného zákona, může zpravodajská služba používat při ochraně utajovaných informací zvláštní postupy v oblasti administrativní bezpečnosti, fyzické bezpečnosti, bezpečnosti informačních nebo komunikačních systémů a kryptografické ochrany. Zvláštní postupy stanoví vláda; návrh zvláštních postupů předkládá vládě zpravodajská služba prostřednictvím příslušného člena vlády, a to po souhlasu Úřadu a jde-li o zvláštní postupy v oblasti bezpečnosti informačních nebo komunikačních systémů a kryptografické ochrany, Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost. Použitím zvláštních postupů nesmí být ohrožena ochrana utajovaných informací. Zvláštní postupy nelze používat při nakládání s utajovanými informacemi Evropské unie a Organizace Severoatlantické smlouvy a utajovanými informacemi vyžadujícími zvláštní režim nakládání.“.

316. V § 141 odstavec 3 zní:

„(3) Ministerstvo vnitra je při plnění úkolů podle tohoto zákona dále povinno provádět na žádost

Úřadu opatření k evidenční ochraně osobních údajů držitele osvědčení fyzické osoby nebo jeho manžela (manželky) nebo partnera (partnerky)⁵²⁾, dítěte a rodičů nebo osoby žijící s ním ve společné domácnosti a údajů o vozidle provozovaným nebo vlastněným těmito osobami.“.

317. V § 141 se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno g), které zní: „g) nahlížet do trestních a soudních spisů a dále do spisů vedených jiným orgánem státu v rámci výkonu jeho působnosti a pořizovat si z nich výpisy a kopie.“.

318. V § 141 odst. 7 se text „písm. b)“ zrušuje.

319. V § 143 odst. 6 se slova „oblasti působnosti“ nahrazují slovy „působnosti v rámci“.

320. V § 144 odst. 4 se věta poslední zrušuje.

321. V § 148 odst. 1 písm. a) se text „podle § 103 odst. 2 nebo údaje uvedeného v žádosti o doklad podle § 103 odst. 2“ nahrazuje textem „nebo v žádosti o doklad podle § 103 odst. 3“.

322. V § 148 odst. 1 písm. e) se za text „odst.“ vkládají slova „4 nebo“.

323. V § 148 odst. 1 se na konci písmene i) slovo „nebo“ zrušuje.

324. V § 148 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno k), které zní:

„k) písemně nepotvrdí, že si je vědoma povinnosti zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích, ke kterým měla přístup, a neumožnit k nim přístup neoprávněné osobě, pokud jí v tom nebrání zvlášť závažné okolnosti, podle § 11a.“.

325. V § 148 odst. 4 se na konci textu písmene a) doplňují slova „nebo k)“.

326. V § 149 odst. 1 písm. g) se slovo „Úřadem“ nahrazuje slovy „nebo akreditován Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost“.

327. V § 149 odst. 1 písm. h) se slovo „Úřadem“ nahrazuje slovy „Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost“.

328. V § 149 odst. 1 písm. j) se slovo „nebo“ zrušuje.

329. V § 149 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno l), které zní:

„l) neoznámí ztrátu nebo neoprávněné zničení nosiče obsahujícího utajovanou informaci.“.

330. V § 149 odst. 3 písm. a) se slova „nebo h)“ nahrazují slovy „, h) nebo l)“.

331. V § 150 odst. 1 písm. b) a e), § 152 odst. 1 písm. b) a v § 155 odst. 1 písm. b) a f) se slova „nebo odcizení“ nahrazují slovy „, odcizení nebo poškození“.

332. V § 150 odst. 1 písm. d) a v § 155 odst. 1 písm. e) se text „odst. 8“ nahrazuje textem „odst. 10“.

333. V § 153 odst. 1 se na konci textu písmene d) doplňují slova „nebo obsadí funkci bezpečnostního ředitele v rozporu s § 71 odst. 4“.

334. V § 153 odst. 1 písm. g) se slovo „vyznačí“ nahrazuje slovy „klasifikuje a označí“.

335. V § 153 odst. 1 písm. g) a p) se slova „seznamu utajovaných informací“ nahrazují slovy „katalogu oblastí utajovaných informací“.

336. V § 153 odst. 1 se na konci písmene q) doplňují slova „anebo po obdržení výzvy podle § 22 odst. 9,“.

337. V § 153 odst. 1 písm. ee) se slovo „nebo“ zrušuje.

338. V § 153 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena gg) až ii), která znějí:

„gg) nezpracovává a nevede přehled míst nebo funkcí podle § 69 odst. 1 písm. b),

hh) nezajistí zaslání jednoho stejnopisu poučení podle § 11 odst. 2 Úřadu, nebo

ii) umožní přístup k utajované informaci neoprávněné osobě.“.

339. V § 153 odst. 2 písm. a) se slova „nebo g)“ nahrazují slovy „, g), gg) nebo hh)“.

340. V § 153 odst. 2 písm. c) se slova „nebo ee)“ nahrazují slovy „, ee) nebo ii)“.

341. V § 154 odst. 1 písm. e) se slovo „Úřadu“ nahrazuje slovy „Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost“.

342. V § 155 odst. 1 písm. c) se slova „nebo p)“ nahrazují slovy „nebo q)“.

343. V § 155 odst. 1 se na konci písmene f) slovo „nebo“ zrušuje.

344. V § 155 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno h), které zní:

„h) nezašle podle § 68 písm. f) rozhodnutí o schválení projektu přeměny podle zákona o přeměnách obchodních společností a družstev.“.

345. V § 155 odst. 2 písm. a) se slova „nebo f)“ nahrazují slovy „, f) nebo h)“.

346. V § 155 se doplňuje odstavce 3, který zní:

„(3) Pokuta od 10 000 Kč do 70 000 Kč se uloží, dopustí-li se podnikatel přestupku podle odstavce 1 písm. c), d) nebo f) opakovaně. Přestupek podle odstavce 1 písm. c), d) nebo f) je spáchán opakovaně, jestliže od nabytí právní moci rozhodnutí o stejném přestupku, z něhož byl obviněný uznán vinným, do jeho spáchání neuplynulo 12 měsíců.“.

347. V § 155a odst. 1 se za slovo „Podnikatel“ vkládají slova „, právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba“.

348. V § 158 se za text „§ 75a odst. 4,“ vkládá text „§ 77 odst. 8,“ a text „odst. 5“ se nahrazuje textem „odst. 7“.

349. V § 159 se za text „§ 116“ vkládají slova „a § 144 odst. 4“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Podmínku bezúhonnosti podle § 13 nebo § 19a zákona č. 412/2005 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, splňuje rovněž fyzická osoba nebo podnikatel, pokud rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání, o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání nebo o schválení narovnání nabylo právní moci přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Platnost oznámení o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené vydané podle § 6 zákona č. 412/2005 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, osobě uvedené v § 58a zákona č. 412/2005 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, zaniká posledním dnem 3. měsíce ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud do této doby nezanikla podle § 9 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb.

3. Osoba uvedená v § 58a zákona č. 412/2005 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, musí být do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona poučena podle § 9 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb.

4. Osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele a doklad vydané přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zůstávají v platnosti po dobu platnosti, která je v nich uvedena.

5. Lhůta uvedená v § 124 odst. 2 zákona č. 412/2005 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i na bezpečnostní svazky založené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Podnikatel, který je držitelem osvědčení podnikatele vydaného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, přestane po uplynutí doby 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona

splňovat podmínku pro vydání osvědčení podnikatele podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona č. 412/2005 Sb., pokud odpovědná osoba určená podle § 2 písm. e) bodu 13 zákona č. 412/2005 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, není

a) jeho individuálním statutárním orgánem, nebo

b) členem jeho kolektivního statutárního orgánu.

7. U podnikatele, který je držitelem osvědčení podnikatele vydaného přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, počíná dnem nabytí účinnosti tohoto zákona běžet období rozhodné pro hodnocení naplnění podmínek uvedených v § 17 odst. 1 písm. d) a v § 17 odst. 2 písm. e) a f) zákona č. 412/2005 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2021, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 160, které nabývá účinnosti dnem 1. července 2023.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

Do návrhu Plánu legislativních prací vlády na rok 2019 byl pro Národní bezpečnostní úřad (dále jen „NBÚ“) zařazen legislativní úkol zpracovat a vládě předložit Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „návrh zákona“). Předpokládaný termín nabytí účinnosti uvedeného návrhu zákona je navržen na 1. leden 2021, přičemž návrh zákona nemusí obsahovat hodnocení dopadů regulace (RIA), a to na základě výjimky udělené předsedou Legislativní rady vlády.

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

NBÚ podrobil platnou a účinnou právní úpravu zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), přezkumu účinnosti regulace, přičemž bylo zjištěno, že stávající znění zákona ne zcela odpovídá aktuálním tendencím a potřebám praxe v oblasti ochrany utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti.

Zákon nabyl účinnosti dne 1. ledna 2006, přičemž jeho nejrozsáhlejší novela byla provedena zákonem č. 255/2011 Sb. a měla řešit některé koncepční a systémové problémy, které se objevily od doby nabytí účinnosti zákona. Hlavním cílem bylo zkrátit dobu bezpečnostního řízení, snížit počet žádostí o vydání osvědčení a dokladu o bezpečnostní způsobilosti fyzické osoby (dále jen „doklad“) a snížit administrativní zátěž účastníků bezpečnostního řízení, což se podařilo.

Od doby poslední velké novely zákona však doznala praxe v oblasti ochrany utajovaných informací dalších poznatků jak ze strany NBÚ tak i jiných ústředních správních úřadů, zpravodajských služeb a ostatních orgánů státní správy, ze kterých plyne potřeba změn. Předkládaný materiál se tak snaží vyslyšet požadavky praxe a odstranit dílčí nedostatky, které činí potíže při aplikaci zákona, a to v oblasti bezpečnostního řízení nebo ochrany utajovaných informací jako takové.

Platná právní úprava není diskriminačního charakteru, ani nepředpokládá možnost vzniku diskriminačního rizika. Stávající právní úprava nemá též dopad na rovnost mužů a žen, neboť aplikace zákona dotčenými subjekty se uskutečňuje vždy shodně bez ohledu na pohlaví, popřípadě na povahu příslušného subjektu.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Hlavním účelem navrhované právní úpravy je legislativní změna institutů a požadavků v oblasti ochrany utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, které se s ohledem na

zkušenosti z praxe ukázaly být problematickými a činí tudíž aplikační potíže. Dále je cílem návrhu zákona narovnat požadavky související s novými legislativními tendencemi jako je například nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/679/EU o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Současně se návrhem snaží předkladatel odstranit některé dílčí nedostatky současné platné právní úpravy, jako je potřeba precizace definice utajované informace, potřeba definice pojmu utajovaného dokumentu v zákoně, který v současné právní úpravě ochrany utajovaných informací absentuje, nebo explicitní vymezení okruhu podnikatelů, kteří mohou mít přístup k utajovaným informacím.

Definice utajované informace, která je zakotvena v zákoně, nepokrývá striktně vzato všechny možné podoby utajované informace. Cílem precizované definice je tak zohlednit též ústní, obrazovou nebo zvukovou podobu utajované informace, neboť utajovaná informace může existovat, aniž by byla zachycena na nějakém nosiči. V souvislosti s uvedenou úpravou na teoreticko-právní bázi je cílem nové právní úpravy též explicitně zakotvit, že se utajovaná informace označí stupněm utajení vždy bez ohledu na její podobu. S ohledem na navrženou úpravu definice utajované informace se nově zavádí pojem utajovaného dokumentu, který doposud v zákonné právní úpravě chyběl, kdežto praxe a prováděcí právní předpisy s tímto pojmem pracují každodenně.

Návrh zákona podstatným způsobem snižuje administrativní zátěž, neboť NBÚ bude v případě změny některého údaje obsaženého v osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo v dokladu vydávat novou veřejnou listinu z vlastní iniciativy, aniž by bylo nezbytné podat žádost ze strany fyzických osob nebo podnikatelů. V současné době musí fyzická osoba nebo podnikatel zažádat NBÚ o vydání nového osvědčení nebo dokladu, a to do 15 dnů ode dne zániku veřejné listiny změnou některého údaje v nich obsaženého, v opačném případě zanikne bez dalšího přístup k utajované informaci.

Zlepšení přináší též nová úprava, pokud jde o žádost o osvědčení fyzické osoby a o osvědčení podnikatele pro cizí moc, kdy bude možné požádat současně o osvědčení národní a o osvědčení pro cizí moc. Podle stávající úpravy může o vydání osvědčení pro cizí moc požádat pouze držitel již vydaného národního osvědčení.

Stejně jako platná právní úprava, není ani navrhovaná právní úprava diskriminačního charakteru, ani nepředpokládá možnost vzniku diskriminačního rizika. Předkládaná právní úprava nemá též dopad na rovnost mužů a žen, neboť stejně jako je tomu podle stávajícího legislativního znění se aplikace zákona dotčenými subjekty bude uskutečňovat vždy shodně bez ohledu na pohlaví, popřípadě na povahu příslušného subjektu.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

NBÚ v součinnosti s dalšími ústředními správními úřady, zpravodajskými službami a ostatními orgány státní správy podrobil zákon přezkumu účinnosti regulace, který vycházel zejména z praktických zkušeností v oblasti ochrany utajovaných informací. Pro zhodnocení všech požadavků na změnu zákona, respektive pro přípravu novelizačních změn byla v roce 2017 ředitelem NBÚ

zřízena pracovní skupina, která úzce spolupracovala s dalšími subjekty státní správy, které zákon aplikují. Předkládaný materiál je výsledkem dlouhodobějších konzultací a komplexních příprav. NBÚ spolupracoval rovněž i s veřejností a podnikateli, kteří se se zákonnou úpravou ochrany utajovaných informací setkávají. Informace o tom, že NBÚ připravuje návrh novely zákona, byla zveřejněna na internetových stránkách NBÚ se stanoveným termínem pro případné uplatnění připomínek.

S ohledem na zjištěné aplikační problémy je návrh zákona v současné době kýmžnou změnou, která odráží požadavky aktuální praxe v oblasti ochrany utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti.

Jednotlivých výše naznačených změn lze docílit prostřednictvím dílčích legislativních úprav. Vzhledem k tomu nepovažujeme za nezbytné vydat zcela nový zákon, přičemž navrhuje zachovat jinak dobře fungující stávající koncepci ochrany utajovaných informací.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Na oblast ochrany utajovaných informací a oblast bezpečnostní způsobilosti se z hlediska právních předpisů, které jsou součástí ústavního pořádku, vztahuje zejména čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, který stanoví, že „právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti“. S přihlédnutím k tomuto článku Listiny základních práv a svobod zákon, omezil přístup k utajovaným informacím z hlediska zásady „nezbytně nutné potřeby vědět“ (tzv. princip need-to-know), na základě předchozího provedení bezpečnostního řízení, vydání osvědčení a poučení. K nejnižšímu stupni utajení tedy stupni utajení Vyhrazené, pak zákon v souladu se zásadou proporcionality stanovil namísto bezpečnostního řízení požadavek na předchozí vydání oznámení o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené (dále jen „oznámení“).

Zákon plně respektuje ústavní zakotvení dělby moci, a to včetně soudního přezkumu rozhodnutí NBÚ jako součásti moci výkonné vydaných podle zákona a rovněž i parlamentní kontroly činnosti NBÚ zvláštním kontrolním orgánem Poslanecké sněmovny. Podle čl. 3 odst. 2 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb., je NBÚ zároveň státním orgánem povinným podílet se na zajišťování bezpečnosti České republiky, a to v rozsahu stanoveném zákonem. Těchto ústavních principů se navrhovaná právní úprava nijak nedotýká.

Návrh zákona zároveň respektuje současné tendence a snahy o elektronizaci státní správy a e-Governmentu, přičemž stanovení podmínek pro nakládání s utajovanými informacemi je s uvedeným vývojem plně v souladu.

Návrh zákona je tak plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

V rámci předchozích novelizací zákona byly v souvislosti s ochranou utajovaných informací v rámci Evropské unie citovány tyto sekundární předpisy Evropské unie:

- rozhodnutí Rady 2013/488/EU ze dne 23. září 2013 o bezpečnostních pravidlech na ochranu utajovaných informací EU, v konsolidovaném znění;
- rozhodnutí Komise (EU, Euratom) 2015/444 ze dne 13. března 2015 o bezpečnostních pravidlech na ochranu utajovaných informací EU; a
- nařízení Rady Euratom č. 3, kterým se provádí článek 24 Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Celex 31958R0003).

V této souvislosti je nutné uvést, že ochrana utajovaných informací obecně není předmětem harmonizace na úrovni Evropské unie a jednotlivé členské státy mají plné právo upravit si tuto oblast podle svých vlastních bezpečnostních a dalších potřeb. Uvedená rozhodnutí obsahují pouze úpravu ochrany utajovaných informací Evropské unie, která musí být ze strany členských států v rámci přístupu k těmto utajovaným informacím respektována. Vzhledem ke skutečnosti, že si samy orgány EU v relativně nedávné době uvědomily zpochybnitelnost přímé závaznosti svých výše uvedených rozhodnutí upravujících ochranu utajovaných informací EU pro členské státy a rovněž povinnosti tato rozhodnutí transponovat, bylo přistoupeno ke sjednání Dohody mezi členskými státy Evropské unie zasedajícími v Radě o ochraně utajovaných informací vyměňovaných v zájmu Evropské unie podepsané dne 4. 5. 2011 (Úřední věstník 2011/C 202/05) a platné od 1. 12. 2015, která v článku 3 stanoví, že smluvní strany přijmou v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy veškerá vhodná opatření, aby zajistily, že úroveň ochrany poskytnutá utajovaným informacím podle této dohody je rovnocenná úrovni poskytované bezpečnostními pravidly Rady Evropské unie na ochranu utajovaných informací. Tato bezpečnostní pravidla jsou upravena rozhodnutím Rady 2013/488/EU, přičemž jak výše uvedené rozhodnutí Komise, které pro potřeby ochrany utajovaných informací na úrovni Komise v podstatě pouze přejímá text rozhodnutí Rady, tak i uvedené nařízení Rady Euratom, které obsahovalo pouze dílčí úpravu ochrany utajovaných informací, postrádá podle této koncepce z praktického hlediska napříště pro členské státy význam a NBÚ nepředpokládá, že by k těmto předpisům do budoucna zpracovával rozdílové tabulky a aktualizaci tabulky srovnávací.

NBÚ se nicméně již od vstupu České republiky do Evropské unie z praktických důvodů snaží vyhnout dvoukolejnosti právní úpravy ochrany utajovaných informací národních a utajovaných informací Evropské unie, a navrhované změny zákona jsou tudíž vždy posuzovány rovněž z hlediska jejich souladu s výše uvedenými evropskými předpisy. NBÚ tedy již v letech před podpisem výše uvedené Dohody přistoupil k zajištění rovnocennosti úrovně ochrany tím způsobem, že utajovaným informacím Evropské unie poskytuje v souladu s nařízením vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů (příloha č. 1, bod 6) stejnou ochranu jako informacím národním. Z aktuálně zpracované srovnávací tabulky vyplývá, že česká právní úprava požadovanou rovnocennost ochrany utajovaným informacím Evropské unie poskytuje, a pokud by tomu tak nebylo v případech, kdy evropská právní úprava českému pojetí ochrany utajovaných informací nevyhovuje (viz např. § 60 odst. 6 zákona), počítá se s přímou aplikovatelností Rozhodnutí Rady zajištěnou formulacemi typu „v souladu s požadavky cizí moci“.

Přestože se řadou novelizačních bodů zasahuje do textu ustanovení, která jsou vykazována ve srovnávací tabulce zpracované k rozhodnutí Rady 2013/488/EU jako implementační, jedná se v naprosté většině případů o zásahy, které slouží především k upřesnění a doplnění stávající právní

úpravy bez vlivu na implementaci; nejedná se přitom ani o ustanovení reimplementační. V případě novelizačních ustanovení, kde NBÚ naopak z bezpečnostních pravidel Rady vědomě vycházel (viz nový § 11a upravující tzv. depoučení, úprava definice utajované informace v § 2 písm. a) zákona, prodloužení doby platnosti osvědčení pro přístup k utajovaným informacím stupně utajení Důvěrné a Tajné na 10 let v § 55 a některá další ustanovení), byla zpracována rozdílová tabulka a v textu novely jsou tato ustanovení podtržena s uvedením celexového čísla. Rovněž byla aktualizována srovnávací tabulka s vyznačením identifikačního čísla novely u všech implementačních ustanovení, do nichž se zasahuje.

Na základě výše uvedených skutečností lze tedy konstatovat, že navrhovaná úprava zákona je plně slučitelná s předpisy Evropské unie. Návrh zákona rovněž není v rozporu s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými právními zásadami práva Evropské unie (například zásada právní jistoty, proporcionality a zákazu diskriminace).

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, včetně zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s dosud uzavřenými dvoustrannými mezinárodními smlouvami, upravujícími oblast výměny a vzájemné ochrany utajovaných informací. Jde o mezinárodní smlouvy týkající se vzájemné ochrany utajovaných informací se Spolkovou republikou Německo, Slovenskou republikou, Lotyšskou republikou, Litevskou republikou, Estonskou republikou, Ruskou federací, Ukrajinou, Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska, Italskou republikou, Švédským královstvím, Španělským královstvím, republikou Bosna a Hercegovina, Rumunskem, Kyprskou republikou, Albánskou republikou, Řeckou republikou, Ázerbajdžánskou republikou, Maďarskem, Lucemburským velkovévodstvím, Švýcarskou konfederací, Francouzskou republikou, Polskou republikou, Portugalskou republikou, Bulharskou republikou, Spojenými státy americkými, Finskou republikou, Norským královstvím, Makedonskou republikou, Rakouskou republikou, Republikou Slovinsko, Gruzií, Černou Horou nebo Chorvatskou republikou.

Návrh zákona je rovněž plně slučitelný s předpisy Evropské unie a NATO. V případě závazků k Organizaci Severoatlantické smlouvy se jedná zejména o Dohodu mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o bezpečnosti informací (uveřejněna sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 75/2000 Sb. m. s.) a o bezpečnostní standardy NATO (bezpečnostní směrnice C-M (2002)49 - Bezpečnost v rámci NATO). Rovněž v případě NATO NBÚ usiluje o zachování jednotné právní úpravy týkající se ochrany utajovaných informací národních a utajovaných informací NATO a navrhované změny zákona tak vždy posuzuje rovněž co do souladu s příslušnými ustanoveními bezpečnostních standardů NATO. Situace v rámci poskytování utajovaných informací na mezinárodní úrovni je pak o to jednodušší, že jak předpisy Evropské unie, tak i národní právní úpravy celé řady členských států NATO a Evropské unie z uvedených bezpečnostních standardů koncepčně vycházejí.

Z hlediska ochrany lidských práv a základních svobod ctí návrh zákona práva a základní svobody přiznávané mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách jako je Listina základních práv Evropské unie nebo Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod a

jejích protokolů.

Oblast ochrany utajovaných informací spadá z hlediska primárního práva Evropské unie pod oblast vnitřního pořádku, a tudíž je plně v gesci jednotlivých členských států.

Na základě výše uvedených skutečností lze konstatovat, že návrh zákona je plně v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a je plně slučitelný s mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadu na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Předkládaný návrh zákona nepředpokládá negativní hospodářský ani finanční dopad. Pro státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty ani pro podnikatelské prostředí České republiky nepředstavuje zvýšené finanční náklady. Návrh zákona si vyžádá pouze náklady na úpravu případně pořízení příslušného hardwarového a softwarového systému pro potřeby NBÚ na zabezpečení jeho činnosti. Takové zvýšené náklady budou nárokovány v průběhu přípravy na implementaci zákona. Tyto výdaje jiné rozpočtové kapitoly nepostihnou.

Návrh zákona vzhledem ke své povaze nepředpokládá žádné sociální dopady ani dopady na životní prostředí.

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh zákona nepřináší žádné změny, které by měly dopad ve vztahu k ochraně soukromí nebo k ochraně osobních údajů, a to s přihlédnutím k povaze a záměrům předkládané právní úpravy. Navrhované řešení tak nemá dopad na ochranu soukromí a osobních údajů.

Na zpracování osobních údajů při provádění bezpečnostního řízení a při dalším naplňování zákona se Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) podle svého čl. 2 odst. 2 písm. a) nevztahuje. NBÚ se při zpracování osobních údajů v tomto případě řídí hlavou IV zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Předkládaný návrh zákona nepředpokládá založení korupčních rizik ani jejich nárůst. Navrhovaná právní úprava má za cíl toliko stanovit podmínky pro nakládání s utajovanými informacemi, respektive legislativně zajistit ochranu utajovaných informací. Podstata této právní úpravy tak nezakládá vznik korupčních rizik.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh zákona nepředpokládá založení rizik v oblasti bezpečnosti nebo obrany státu ani jejich nárůst. Naopak jím má dojít ke zlepšení fungování institutů v rámci ochrany utajovaných informací

a bezpečnostní způsobilosti, což má beze sporu pozitivní dosah v oblasti bezpečnosti nebo obrany státu.

B. Zvláštní část

K čl. I

K bodu 1 (§ 2 písm. a)

Stávající definice spojuje utajovanou informaci s jejím zaznamenáním na jakýkoli nosič, přičemž utajovaná informace může existovat sama o sobě i bez takového zaznamenání na nosič (například v ústní podobě). S ohledem na novou definici, která již nepracuje bez dalšího se záznamem utajované informace na nosič, je nezbytné definovat utajovaný dokument, který je zaznamenanou utajovanou informací. Předpokládá se tedy jeho fyzická podoba ať už elektronická, listinná či jiná hmotná, na které se vyznačí zákonem požadované náležitosti (zejména stupeň utajení).

Stejně jako doposud je utajovaná informace založena na kombinaci materiálního a formálního znaku. Materiálním kritériem utajované informace je skutečnost, že její vyžrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a formálním kritériem utajované informace je to, že je uvedena v katalogu oblastí utajovaných informací, respektive musí do některé z oblastí spadat.

Utajovaná informace je tedy informace v jakékoli podobě, která je s ohledem na nutnost zachování právní jistoty osob majících přístup k této utajované informaci označena stupněm utajení, přičemž způsob označení stupněm utajení je blíže popsán v § 4 návrhu zákona. Utajovaná informace pak musí současně naplňovat materiální a formální znak.

Stejně jako doposud zůstává zachována zásada původce, respektive je to vždy původce utajované informace, kdo odpovídá za klasifikaci této utajované informace stupněm utajení. Původce při klasifikaci vychází z katalogu oblastí utajovaných informací, který stanoví jeden nebo více stupňů utajení, kterými lze klasifikovat utajovanou informaci spadající do některé oblasti uvedené v tomto katalogu. Dochází k opuštění stávajícího pojetí seznamu utajovaných informací, neboť tato koncepce mohla evokovat mylný dojem, že každá informace musí být uvedena v seznamu utajovaných informací, ačkoliv postačí, že je příslušná informace podřaditelná pod některou z položek uvedených v seznamu utajovaných informací. Nově tak bude postaveno na jisto, že utajovaná informace bude podřaditelná pod položky oblastí utajovaných informací uvedené v katalogu oblastí utajovaných informací.

K bodům 2 a 124 (§ 2 písm. b) a § 58 odst. 5)

Dosavadní právní úprava ochrany utajovaných informací neupravovala zákonnou definici pojmu utajovaného dokumentu, přičemž v teoreticko-právní rovině je nezbytné rozlišovat jak pojem utajované informace, tak i pojem utajovaného dokumentu. Ten je nově zákonně definován v § 2. Vyhláška č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů, pouze obsahovala legislativní zkratku „utajovaný dokument“, kterým byla myšlena utajovaná informace v listinné nebo nelistinné podobě.

Utajovým dokumentem se tak pro potřeby ochrany utajovaných informací, respektive pro účely zákona, rozumí jakýkoli fyzický záznam utajované informace, a to bez ohledu na jeho podobu. Zůstává tedy zachován koncept, který je znám již nyní z úpravy utajovaného dokumentu

podle vyhlášky o administrativní bezpečnosti. V souladu s § 21 návrhu zákona je pak původce povinen na utajovaný dokument vyznačit svůj název, stupeň utajení, evidenční označení a datum jeho vzniku.

V souvislosti s doplněním nového písmene b) dochází ke změně označení následujících pododstavců a s tím spojené změně odkazu na předmětné ustanovení v rámci zákona.

K bodům 3, 8, 78, 121, 122, 155, 157, 158, 163, 172, 180, 200, 226 a 254 (Poznámky pod čarou)

Aktualizace poznámek pod čarou.

K bodu 4 (§ 2 písm. e)

Legislativně technická úprava zpřesňující text.

K bodu 5 (§ 2 písm. f) bod 2)

Zákon v ustanovení § 2 písm. f) stanoví konkrétní fyzickou osobu, která plní funkci odpovědné osoby ve vztahu k ochraně utajovaných informací, u ministerstva, jiných ústředních správních úřadů, organizačních složek státu, krajů, právnických osob nebo podnikajících fyzických osob. Současné znění tohoto ustanovení pro stanovení odpovědných osob nepočítá s tím, že by ústřední správní úřad měl kolektivní orgán, který by stál v jeho čele. Vzhledem k tomu, že funkci odpovědné osoby musí zastávat vždy jedna konkrétní fyzická osoba, je nezbytné zohlednit případ, kdy bude v čele ústředního správního úřadu stát hned několik osob jako orgán kolektivního typu, tedy zpravidla ta osoba, která stojí v jeho čele.

Aby nebylo nutné se jako doposud uchylovat k analogii podle dosavadního § 2 písm. e) bodu 13 zákona (odpovědná osoba právnických osob, kde zákon s možností kolektivního orgánu počítá), přináší návrh zákona úpravu pro případ kolektivního orgánu u ústředního správního úřadu tak, aby bylo bez dalšího zřejmé, kdo je odpovědnou osobou pro účely ochrany utajovaných informací.

K bodu 6 (§ 2 písm. f) bod 5)

Dochází ke sjednocení vymezení odpovědné osoby pro zpravodajské služby.

K bodu 7 (§ 2 písm. f) bod 13)

Oproti stávající právní úpravě návrh zákona omezuje možnost, aby v rámci právnické osoby byla odpovědnou osobou taková fyzická osoba, která není statutárním orgánem nebo členem kolektivního statutárního orgánu. S ohledem na povinnosti, které zákon stanoví odpovědné osobě v oblasti ochrany utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, není účelné a z pohledu zajištění ochrany utajovaných informací též koncepční, aby tyto povinnosti plnila fyzická osoba mimo strukturu příslušné právnické osoby. Tato úprava tak sjednocuje postavení odpovědné osoby s orgány státu a institucí a současně tím přispívá ke zvýšení jistoty poskytovatelů utajovaných informací, jakož i zvýšení ochrany utajovaných informací. Současně se text upravuje takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že bude vždy pouze jedna fyzická osoba osobou odpovědnou, a to i v případě, kdy je více individuálních statutárních orgánů nebo je statutární orgán kolektivní. V těchto případech bude pro jednání ve věcech upravených zákonem jedna fyzická osoba jakožto odpovědná osoba jasně určena.

K bodům 9, 10, 65, 75, 82, 84, 90, 293 a 347 (§ 2 písm. g) a i), § 21 odst. 2 a 9, § 28 odst. 4, § 31 odst. 5, § 35 odst. 2, § 36 odst. 2, § 37 odst. 4 a 5, § 43 odst. 2, § 69 odst. 1, § 71 odst. 1 a 2, § 73, § 76 odst. 1, 3 a 4, § 79 odst. 3, 4 a 6, § 127 odst. 2, § 153 odst. 1 a § 155a odst. 1)

Precizuje se použití pojmu „podnikatel“ napříč zákonem. Stávající terminologie, která zůstala zachována, respektive znění nadále obsahující výčet „právnícká osoba, podnikající fyzická osoba a orgán státu“ jsou ty případy, které nejsou vázány na samotný přístup k utajovaným informacím, ale naopak se pojí s plněním povinností v souladu se zákonem, aniž by muselo nutně docházet k přístupu daného subjektu k utajovaným informacím. Konkrétně jde například o povinnosti související s výkonem citlivé činnosti nebo povinnost poskytnout informace, které žádá NBÚ pro potřeby bezpečnostního řízení. Takové informace nemusí poskytovat totiž pouze podnikatel, kterému zákon umožňuje přístup (viz § 15 návrhu zákona), ale v zásadě jakýkoli subjekt, který potřebnými informacemi disponuje.

K bodu 11 (§ 4)

Dochází pouze k upřesňující formulaci tak, aby bylo zřejmé, že utajovanou informaci klasifikuje původce, a to v souladu s definicí podle § 2 písm. a) návrhu zákona.

Dále se doplňuje pravidlo pro klasifikaci a označení stupněm utajení pro případ, kdy je utajovaná informace tvořena dílčími utajovanými informacemi, přičemž každá dílčí utajovaná informace je jiného stupně utajení. Za takových okolností se informace klasifikuje a zároveň označí stupněm utajení podle nejvyššího stupně utajení dílčí utajované informace, popřípadě stupněm vyšším, pokud původce shledá, že může vzniknout odpovídající újma zájmu České republiky.

V předmětném ustanovení se též doplňují odstavce stanovující požadavky pro označování utajovaných informací. Již v samotné definici utajované informace je uvedeno, že každá utajovaná informace musí být označena stupněm utajení podle zákona. Označení stupněm utajení se provede v souladu s klasifikací, kterou učinil původce, a to bez ohledu na podobu utajované informace. Klasifikací se pak rozumí prvotní „myšlenkový pochod“ původce, kdy posoudí možné dopady v případě vyzrazení nebo zneužití utajované informace a v souladu s tímto postupem pak přiřadí konkrétní stupeň utajení. Po klasifikaci utajované informace dojde k jejímu označení, a to bez ohledu na to, v jaké podobě se utajovaná informace vyskytuje, zda v podobě hmotné či nehmotné. Na utajované informaci v hmotné podobě se pak stanovený stupeň utajení vyznačí (viz dále). Nově doplněné odstavce 3 až 5 tak blíže upravují způsob označování stupněm utajení v závislosti na podobě utajované informace.

V případě, kdy je umožněn přístup k utajované informaci prostřednictvím ústního podání, není tedy bez dalšího zřejmé, že se jedná o utajovanou informaci nebo není zřejmé, jakého stupně utajení utajovaná informace je, označí se ústním prohlášením, kterým se dá osobám s oprávněným přístupem k utajované informaci na vědomí, že se jedná o utajovanou informaci daného stupně utajení a podle toho s ní nadále nakládaly podle zákona. Označit utajovanou informaci lze v těchto případech i jiným vhodným způsobem (pokud je utajovaná informace zpřístupněna projekcí při jednání, označí se například vhodně umístěnou cedulkou tak, aby bylo všem a po celou dobu zřejmé, že se seznamují s utajovanou informací). Listinná nebo jiná hmotná podoba utajované informace se označí stupněm utajení na její fyzické podobě tak, že se na ní stupeň utajení vyznačí.

Utajovaná informace v digitální podobě se označí stupněm utajení tak, že se na jejím znázornění vyznačí stupeň utajení, a není-li to možné, označí se způsobem jako při ústním, obrazovém nebo zvukovém zpřístupnění.

K bodu 12 (§ 6 odst. 2 písm. c)

Vzhledem k tomu, že návrh zákona zavádí vlastní definici bezúhonnosti pro potřeby vydání oznámení, osvědčení a dokladu, doplňuje se odkaz na ustanovení § 8 zákona, které obsahuje definici bezúhonnosti právě pro potřeby vydání oznámení.

K bodu 13 (§ 7 odst. 1)

Doplňuje se hranice 10 let pro předložení výpisu z evidence Rejstříku trestů nebo obdobného dokladu pro potřeby vydání oznámení, a to v případě cizince, pokud pobýval po dobu delší než 6 měsíců i v jiném státě, než jehož je státním příslušníkem. Uvedená změna je v souladu s obdobnou úpravou pro dokládání podmínky bezúhonnosti pro vydání dokladu v rámci bezpečnostní způsobilosti.

K bodům 14 a 15 (§ 8)

Legislativně technická úprava v souvislosti s doplněním samostatné definice bezúhonnosti jakožto podmínky pro vydání osvědčení. V tomto ohledu dochází též ke konkretizaci bezúhonnosti v nadpisu ustanovení.

K bodům 16 a 21 (§ 9 odst. 1 a § 11 odst. 2 a 3)

Dochází ke sjednocení terminologie se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 17 (§ 9 odst. 2)

S ohledem na obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR), respektive na zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a požadavek zejména osob z podnikatelského prostředí se navrhuje doplnit explicitní oprávnění k uchovávání stejnopisu oznámení, poučení a podkladů pro ověření splnění podmínek podle § 6 odst. 2 písm. a) a c), respektive výpis z evidence Rejstříku trestů a prohlášení fyzické osoby o svéprávnosti. Tento požadavek je do zákona včleněn zejména s ohledem na právní jistotu adresátů této zákonné normy. Odůvodněnost této úpravy je dána rovněž tím, že NBÚ v rámci kontroly nebo správního řízení může zjišťovat, zda měla fyzická osoba oprávněný přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené na základě oznámení a poučení, a zda proběhlo ověřování splnění podmínek pro vydání oznámení podle § 6 zákona. Uchování stejnopisu oznámení, poučení, výpisu z evidence Rejstříku trestů a prohlášení fyzické osoby o svéprávnosti vyplývá z potřeby případného prokazování oprávněnosti přístupu k utajovaným informacím.

Ustanovení § 32 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, stanoví, že odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání. Z tohoto důvodu NBÚ považuje za odůvodněné nastavit pro výše uvedené dokumenty, s ohledem na případné dokazování, možnost jejich uchování po dobu 5 let ode dne zániku platnosti oznámení.

K bodu 18 (§ 9 odst. 3 písm. f), § 56 odst. 1 písm. f) a § 85 odst. 3 písm. e)

Vzhledem k tomu, že přesný okamžik poškození oznámení není vždy průkazný a s ohledem na případné prokazování oprávněnosti přístupu k utajované informaci se navrhuje vázat zánik platnosti oznámení na ohlášení takového poškození, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost, nikoli na samotné poškození. Uvedená koncepce zohledňuje stávající pojetí zániku oznámení v případě ohlášení jeho odcizení nebo ztráty.

Obdobně dochází ke sjednocení se zněním zániku podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 85 odst. 3 písm. d) zákona, respektive se navrhovanou úpravou zajistí vyšší právní jistota ve vztahu k okamžiku zániku platnosti osvědčení nebo dokladu, neboť samotné poškození nebude vždy korespondovat s nahlášením takového poškození osvědčení nebo dokladu. Uvedená úprava současně usnadní ověřování splnění lhůty podle § 56 odst. 4 a § 85 odst. 4 zákona, kdy držitel osvědčení nebo dokladu požádá NBÚ o vydání dokladu nového, a to do 15 dnů ode dne zániku jeho platnosti.

K bodům 19 a 20 (§ 9 odst. 5 a 6)

Prodlužuje se doba pro možnost podání písemné žádosti o vydání nového oznámení ode dne zániku platnosti změnou některého z údajů v něm obsažených, neboť lze objektivně předpokládat, že okolnosti spojené například se změnou jména z důvodu sňatku jsou časově náročné.

Pokud dojde k zániku platnosti oznámení z důvodu změny údaje v něm obsaženém, stanovuje se požadavek na jeho vrácení tomu, kdo oznámení vydal, s ohledem na prodloužení doby z 15 na 30 dnů v odstavci 5, a to do 30 dnů ode dne tohoto zániku. Uvedená změna zajistí, aby nebylo v držení fyzické osoby oznámení, které není podle zákona platné a nelze na základě něj umožnit přístup k utajované informaci.

K bodům 22, 148, 324 a 325 (§ 11a, § 67 odst. 1 písm. j) a § 148 odst. 1 písm. k) a odst. 4 písm. a)

Doplňuje se institut „de-poučení“, který vychází z úpravy ochrany utajovaných informací v rámci NATO, konkrétně ze Směrnice k otázkám personální bezpečnosti, která byla uveřejněna Bezpečnostním výborem NATO jako doplněk Přílohy „C“ k bezpečnostní politice NATO (C-M/2002/23). Každý, kdo přestane být zařazen na pracovním místě nebo přestane vykonávat funkci podle § 69 odst. 1 písm. b) zákona, bude znovu poučen o své povinnosti zachovávat mlčenlivost. Stejně tak se poučí i osoba, pokud dojde ke skončení služebního poměru nebo pracovněprávního, členského či obdobného vztahu. Zaváděný institut má za cíl působit na zvýšení prevence v rámci ochrany utajovaných informací. Doporučený vzor „de-poučení“ bude uveřejněn na internetových stránkách NBÚ, přičemž forma není zákonem stanovena. Zajistit písemné de-poučení tak bude možné například v souvislosti s podepisováním výstupního listu.

V této souvislosti se doplňuje též povinnost odpovědné osoby zajistit, aby příslušná fyzická osoba písemně potvrdila, že byla informována o své povinnosti zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích, se kterými se seznámila, respektive s tím související úkony. Zákon současně stanoví tomu odpovídající povinnost fyzické osoby podrobit se takovému úkonu a s ohledem na lepší vynutitelnost, respektive s cílem navýšení plnění potřebné součinnosti se

navrhuje doplnit novou skutkovou podstatu přestupku, kterou naplní osoba, která se nepodrobí „depoučení“, aniž by jí v tom bránily zvlášť závažné okolnosti.

K bodům 23 až 25 (§ 12 odst. 1)

Nově se koncipuje bezúhonnost jakožto podmínka pro vydání osvědčení fyzické osoby (§ 13 návrhu zákona), která je odlišná od úpravy bezúhonnosti pro potřeby ověření splnění podmínek pro vydání oznámení (§ 8 zákona). V souvislosti s novou úpravou bezúhonnosti pro potřeby vydání osvědčení fyzické osoby se oproti podmínkám pro vydání oznámení použije pro prokázání pouze podmínka plné svéprávnosti a dosažení 18 let věku.

Vypouští se podmínka osobnostní způsobilosti jakožto jedna z podmínek pro vydání osvědčení fyzické osoby a v této souvislosti dochází k legislativně technické úpravě § 12 odst. 1 písm. c) a d).

Dosavadní zkušenosti z provádění bezpečnostního řízení ukázaly, že současná koncepce posuzování osobnostní způsobilosti na základě jednostranného a subjektivního vyjádření žadatele o vydání osvědčení značně limituje možnosti NBÚ hodnotit tuto klíčovou otázku objektivně a v širší perspektivě. Při hodnocení osobnostních faktorů nelze vycházet izolovaně pouze z údajů uvedených v čestném prohlášení prověřované osoby, ale je nezbytné zohledňovat současné i minulé chování a projevy šetřené osoby v jejich komplexu, když zdrojem takového uceleného poznání jsou informace získané především v průběhu jednotlivých bezpečnostních řízení. Fixace na obsah stávajícího prohlášení k osobnostní způsobilosti, jako na průkaz (ne)existence poruchy nebo abnormality v psychice jedince, je z pohledu dosavadní praxe přístup, který značně omezuje naplnění základní premisy bezpečnostního řízení, kterou je úplné a přesné zjištění stavu věci. Návrh zákona nově pojímá tzv. osobnostní způsobilost jako faktor, který bude součástí koncepce bezpečnostní spolehlivosti fyzické osoby, což je pojem obecnější a měl by napříště zahrnovat bezpečnostní rizika v jejich širším slova smyslu, nehledě na to, v jaké oblasti se takové rizikové faktory u prověřované osoby vyskytují či projevují. Filozofií navrhované změny v oblasti posuzování zdravotního (psychického) stavu a osobnostní struktury žadatele je vyloučení existence fenoménů, které představují bezprostřední nebo eventuální ohrožení utajovaných informací ze strany jejich nositele, stejně jako je tomu u bezpečnostních rizik, jejichž výskyt se v případě bezpečnostního řízení zjišťuje aktivní činností NBÚ v rámci procesních úkonů a nikoli pouze na základě údajů, které žadatel uvede v podkladových materiálech. Toto nové pojetí velmi významně akcentuje zásadu materiální pravdy, která celému bezpečnostnímu řízení dominuje. NBÚ v návrhu změny právní úpravy i nadále reflektuje význam informací sdělených samotným účastníkem řízení, a ukládá žadatelům o vydání osvědčení vyjádřit se k otázkám týkajícím se psychického zdraví v dotazníku fyzické osoby, který je nedílnou součástí podkladových materiálů k provedení příslušného bezpečnostního řízení. Pokud bude v rámci bezpečnostního řízení potřeba v tomto ohledu odborného posouzení skutečností důležitých pro rozhodnutí, bude ustanoven znalec.

K bodu 26 (§ 13)

Návrh zákona nově definuje bezúhonnost jakožto podmínku pro vydání osvědčení fyzické osoby, která je nastavena širěji, než bezúhonnost jakožto podmínka přístupu fyzické osoby k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené. Navrhovaná změna zohledňuje skutečnost, že

podmínka bezúhonnosti osoby, která má mít přístup k utajovaným informacím stupně utajení Důvěrné a vyšší, je podle současné právní úpravy koncipována benevolentněji, než podmínka bezúhonnosti, jako předpokladu pro výkon vybraných povolání (například služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů nebo služba státních zaměstnanců vykonávajících ve správních úřadech státní správu). Z hlediska bezúhonnosti jsou totiž za stávající právní úpravy kladeny mírnější nároky na osobu mající přístup k utajovaným informacím vyšších stupňů utajení (což je z hlediska zájmů České republiky považováno za mimořádné privilegium svěřené úzkému okruhu osob), než na kupříkladu osoby, které vykonávají každodenní službu ve většině správních úřadů.

K bodu 27 (§ 14 odst. 2 písm. a)

Z důvodu terminologického sjednocení obdobných skutkových podstat bezpečnostních rizik, respektive negativních okolností (viz § 18 odst. 2 písm. a) a § 84 odst. 2 písm. a) zákona) se vypouští nadbytečné přívlastky u předmětného rizika. Z věcného pohledu samotná činnost v sobě subsumuje prvek soustavnosti a trvalosti, respektive se opakování dá předpokládat. Závažnost je pak sama o sobě zahrnuta v činnosti proti zájmům České republiky, přičemž zájem České republiky je definován jako zachování ústavnosti, svrchovanosti a územní celistvosti, dále pak zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti jakož i mezinárodních závazků a obrany, ochrana ekonomiky a ochrana života nebo zdraví fyzických osob. Lze tedy konstatovat, že jakákoli činnost proti takto nastíněným zájmům České republiky v sobě skrývá prvek závažnosti.

K bodu 28 (§ 14 odst. 2 písm. b)

Formální úprava.

K bodu 29 (§ 14 odst. 2 písm. d)

Dochází k přesunu současného fakultativního rizika do rizik obligatorních. Jedná se o případy opakování neposkytnutí součinnosti a nově o neudělení souhlasu podle § 107 odst. 5 zákona. Takovou součinnost nelze v probíhajícím bezpečnostním řízení nahradit jinými úkony v řízení, tudíž je v důsledku jejího neposkytnutí účastníkem řízení celé řízení paralyzováno.

V bezpečnostním řízení vychází NBÚ vždy z premisy, že státní orgán dělá to, co mu zákon výslovně ukládá, že činit může, popřípadě musí a současně, že dělá jen to, co sleduje účel bezpečnostního řízení za podmínek respektování obecných zásad řízení. V souladu s § 89 odst. 1 zákona je povinností NBÚ postupovat tak, aby byl úplně a přesně zjištěn stav věci v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí. V praxi tak nejčastěji uplatňuje institut vyžádání informace podle § 107 odst. 1 zákona a pohovoru podle § 105 zákona. Zákon na různých místech předpokládá, že některé úkony vyžadují spolupráci šetřené osoby (v tomto případě držitele osvědčení fyzické osoby), což je nejtypičtěji pohovor a udělení souhlasu s tzv. opatřením vyššího stupně. Pokud jde o pohovor, zákon výslovně uvádí povinnost provést pohovor, pokud se v průběhu řízení vyskytnou skutečnosti, které je potřeba objasnit pro zjištění skutečného stavu věci. V písemném návrhu se realizace pohovoru řádně odůvodní tak, aby byla zřejmá jeho účelnost.

Pokud jde o udělení souhlasu ve smyslu § 107 odst. 5 zákona, i zde zákon výslovně stanoví, že k tomuto opatření lze přistoupit pouze tehdy, když doposud získané informace nejsou dostatečné pro zjištění skutečného stavu věci. V písemném návrhu se uvedou podrobně všechna dosavadní

zjištění a odůvodnění, proč shromážděné podklady, respektive informace, nelze uspokojivě, spolehlivě a úplně ověřit.

U obou popsaných institutů NBÚ postupuje na základě zákona, transparentně, při zachování přezkoumatelnosti takového postupu (listiny odůvodňující daný postup jsou založeny v bezpečnostním svazku), čímž je vyloučena případná svévole správního úřadu. Navrhované bezpečnostní riziko tak nepřímou stanovuje držiteli osvědčení povinnost strpět určité omezení, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci za situace, kdy objektivně nelze rozhodnutí prostě všech pochybností vydat na základě jiných podkladů. Jedná se tedy o nemožnost ze strany NBÚ obstarat si či ověřit informace, zapříčiněnou nečinností nebo explicitním odmítáním součinnosti účastníka řízení. Z hlediska systematiky zákona je toto bezpečnostní riziko zařazeno mezi rizika obligatorní, neboť úmyslné maření bezpečnostního řízení je svojí podstatou dostatečně závažnou skutečností odůvodňující vydání meritorního rozhodnutí bez nutnosti podrobit takové chování správnímu uvážení z hlediska možného vlivu na schopnost osoby utajovat informace.

K bodům 30 až 34 (§ 14 odst. 3 až 6)

Vypouštějí se některá fakultativní bezpečnostní rizika pro jejich nadbytečnost, neboť v aplikační praxi nebyla využívána. Typově je lze podřadit například pod bezpečnostní riziko spočívající v chování, které má negativní vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost fyzické osoby. Dále se vypouštějí některá bezpečnostní rizika s ohledem na nové pojetí definice bezúhonnosti pro potřeby vydání osvědčení fyzické osoby.

Odstraňuje se duplicita znění s dosavadním ustanovením § 14 odst. 6 zákona, přičemž toto ustanovení je obecným principem pro všechna bezpečnostní rizika uvedená v § 14 odst. 3 zákona. Je proto nadbytečné uvádět jako možné bezpečnostní riziko chování, které může ovlivnit schopnost utajovat informace.

Dochází k rozšíření bezpečnostního rizika i na případy, kdy se fyzická osoba seznamuje s utajovanými informacemi, aniž by splňovala podmínky přístupu podle zákona, respektive, kdy není držitelem osvědčení fyzické osoby nebo nemá tzv. need-to-know (není zde nezbytná potřeba přístupu k utajované informaci k výkonu funkce, pracovní nebo jiné činnosti).

Návrh změny bezpečnostního rizika pod písmenem f) souvisí s novou úpravou posuzování tzv. osobnostní způsobilosti (viz část důvodové zprávy k návrhu vypuštění § 12 odst. 1 písm. c) a § 13 zákona). Navrhované bezpečnostní riziko vychází principiálně z dosavadního pojetí osobnostní způsobilosti. Dochází však ke zpřesnění termínu porucha, který je nově vyjádřen jako porucha zdraví, ať již v podobě diagnostikované duševní poruchy nebo takového somatického onemocnění postihujícího vždy přímo nebo nepřímo centrální nervovou soustavu, které může mít negativní vliv na chování a prožívání osoby a tím přeneseně na schopnost zajistit utajované informace před jejich zneužitím nebo řádně vykonávat citlivou činnost. Navrhovaná úprava již nadále nepracuje s neurčitým pojmem „obtíže“, který je především subjektivní kategorií. Vnímání a sebehodnocení vlastního zdravotního stavu je specifické a ryze individuální, proto by napříště nemělo být v řízení podkladem pro rozhodování ve věci splnění podmínek pro vydání osvědčení pro přístup k utajovaným informacím nebo dokladu. Výklad pojmu obtíže je z odborného hlediska neudržitelný a především pro adresáty normy nepředvídatelný z důvodu neurčitosti významu tohoto termínu.

Proto návrh počítá s rámcovým vymezením ostatních významných abnormalit psychiky a osobnosti jednotlivce, které nemají v zásadě svoji příčinu v onemocnění, ale vyplývají z trvalé struktury osobnosti a determinují chování fyzické osoby takovým způsobem, že mohou být rizikové ve vztahu k řádnému nakládání s utajovanými informacemi nebo výkonu citlivé činnosti. Nejedná se tedy o specifické poruchy zdraví, nýbrž o osobnostní charakteristiku, vzorce chování a postoje jednotlivce výrazně se vymykající z běžné populační normy, které narušují jeho uvažování a vnímání okolního světa natolik, že jsou způsobilé negativně ovlivnit schopnost a ochotu dodržovat společenské normy a z nich vyplývající povinnosti. Bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 3 písm. f) návrhu zákona se zjišťuje aktuálně a nikoli retrospektivně, čemuž ostatně odpovídá jazykový výklad tohoto ustanovení. Zjišťování bezpečnostního rizika tak bude probíhat pouze v rámci bezpečnostního řízení.

Z pohledu předvídatelnosti právní normy je předkládaný návrh více transparentní a formulované zpřesnění kritérií pro posuzování rizikových faktorů osobnosti jednotlivce přispěje ke zvýšení kvality následného znaleckého zkoumání, když znalecké posudky zadávané v průběhu bezpečnostního řízení budou lépe parametricky odpovídat požadavkům na exaktnost a rovněž tak výstupy znaleckého zkoumání se budou napříště opírat o jednoznačné pojmosloví a zcela jasné formulace posuzovaných odborných veličin a kategorií v souladu s všeobecným stavem vědeckého poznání v oboru psychologie a psychiatrie.

Navrhovaná změna se nedotkne vymezeného okruhu osob (příslušníků a zaměstnanců zpravodajských služeb a určených příslušníků Policie České republiky, u nichž o žádosti fyzické osoby rozhoduje Ministerstvo vnitra), jejichž právní poměry jsou již v současnosti upraveny zvláštním zákonem a specifické postavení těchto subjektů umožňuje využití zvláštních metod a forem ověřování zdravotního stavu, včetně povinných psychologických vyšetření.

V návrhu úpravy § 14 odst. 4 dochází ke zpřesnění časové lhůty pro zjišťování bezpečnostních rizik. Zákon v dosavadním znění váže lhůty pro posuzování bezpečnostních rizik na okamžik podání žádosti o vydání osvědčení fyzické osoby pro přístup k utajovaným informacím. Bezpečnostní rizika se však vyskytují (a tedy zjišťují) i v období po vydání osvědčení fyzické osoby (nikoli pouze v případě žádosti o jeho vydání, ale i v případech bezpečnostního řízení zahájeného z moci úřední - § 93 odst. 1 písm. d) návrhu zákona), jejich význam však plynutím času slábne, a proto je žádoucí vázat zjišťování bezpečnostních rizik obecně na probíhající bezpečnostní řízení, včetně řízení o zrušení platnosti vydaného osvědčení fyzické osoby. U fakultativních bezpečnostních rizik návrh zákona zakládá „plovoucí lhůtu“ pro posuzování bezpečnostní spolehlivosti, když její hodnocení zasazuje do reálného času a nefixuje se na datum podání žádosti o vydání osvědčení fyzické osoby. Současná právní úprava paradoxně přináší situace, kdy se fakultativní bezpečnostní rizika v případě držitele osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Tajné posuzují až 22 let zpětně (od podání žádosti 15 let zpětně s připočtením dalších 7 let v případě posuzování podmínky bezpečnostní spolehlivosti po dobu platnosti vydaného osvědčení, které je stanoveno zákonem právě na 7 let), zatímco u osoby, která poprvé žádá o vydání osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Přísně tajné, se bezpečnostní rizika zjišťují za období 20 let zpětně od podání žádosti. Nové pojetí je ve vztahu k adresátům právní úpravy spravedlivější a odstraňuje jejich nerovné postavení.

Nově navrhované bezpečnostní riziko opakované neposkytnutí nezbytné součinnosti nebo neudělení souhlasu podle § 107 odst. 5 (§ 14 odst. 2 písm. d) zákona) bude zjišťováno pouze v rámci probíhajícího řízení o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby. Konstatováním tohoto bezpečnostního rizika meritorním rozhodnutím dojde k jeho expiraci, retrospektivní lhůta se v tomto případě neuplatní. Předchozí nesoučinnost účastníka řízení konstatovaná v rámci ukončeného bezpečnostního řízení pro něj nebude překážkou v bezpečnostní spolehlivosti v případě budoucího podání nové žádosti o vydání osvědčení fyzické osoby.

K bodu 35 (§ 15)

Precizují se podmínky přístupu k utajované informaci, přičemž se explicitně stanoví, u kterého podnikatele lze provést bezpečnostní řízení za účelem vydání osvědčení podnikatele, na základě kterého bude mít přístup k utajované informaci. S ohledem na zásadu teritoriality, může NBÚ prověřit pouze ty podnikatele, kteří mají domicil na území České republiky. S ohledem na obtížnou vymahatelnost právní regulace ve vztahu k podnikatelským subjektům, které mají domicil mimo Českou republiku, nespadá do okruhu podnikatelů, kteří mají přístup k utajovaným informacím podle § 15 návrhu zákona, podnikatelský subjekt mající domicil v zahraničí. NBÚ zjišťuje a prověřuje, zda podnikatel splňuje podmínky pro vydání osvědčení podnikatele podle § 16 zákona. S ohledem na skutečnost, že jen tuzemské orgány státu, právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby jsou povinny poskytnout NBÚ potřebné informace, pokud je mají k dispozici, nebyla by úprava podřazující zahraniční podnikatele pod regulaci zákona účelná. V případě žádosti o vydání osvědčení podnikatele, kdy by žadatelem byla zahraniční právnická osoba, NBÚ by nemohl takového žadatele dostatečně prověřit u příslušných orgánů cizí moci za účelem ověření splnění zákonem stanovených podmínek pro vydání osvědčení podnikatele.

Kontrolovat dodržování právních předpisů v oblasti ochrany utajovaných informací může pak NBÚ také jen na území České republiky. Česká právní úprava bezpečnostního řízení je totiž pro zahraniční subjekty nevymahatelná. Z obdobných důvodů není též umožněno, aby zahraniční právnická osoba učinila prohlášení podnikatele podle § 15a zákona. Je naopak nadále možné, aby zahraniční podnikatel požádal o uznání bezpečnostního oprávnění vydaného příslušným úřadem cizí moci, a to zejména na základě uzavřené mezinárodní smlouvy o vzájemné ochraně utajovaných informací. Uzavření dvoustranné mezinárodní smlouvy jako podmínka ať už pro provedení samotného bezpečnostního řízení nebo pro uznání bezpečnostního oprávnění vydaného úřadem cizí moci pak podle zkušeností NBÚ odpovídá i zahraničním úpravám ostatních států – členských států EU a NATO.

V této souvislosti lze uvést, že rovněž rozhodnutí Rady 2013/488/EU v příloze č. 1, článek 6 stanoví, že vnitrostátní bezpečnostní orgány mohou provádět bezpečnostní řízení týkající se cizích státních příslušníků, pokud to vnitrostátní předpisy dovolují a v souladu s těmito předpisy. Ani Evropská unie tedy neukládá jako povinnost členským státům provádět bezpečnostní řízení pro fyzické osoby – cizince, tím méně pak lze přepokládat, že by tak žádala pro podnikatele, ať už fyzické nebo právnické osoby, byť toto není v rozhodnutí výslovně uvedeno.

Při splnění dalších podmínek uvedených v § 15 návrhu zákona se konkrétně umožňuje přístup k utajovaným informacím fyzické osobě s trvalým pobytem na území České republiky zapsané do

živnostenského rejstříku, obchodního rejstříku nebo jiné evidence vedené podle jiného zákona, která registruje osoby provozující podnikatelskou činnost. Mezi takové jiné evidence pak může například patřit evidence podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Dále pak lze při splnění dalších podmínek uvedených v § 15 návrhu zákona umožnit přístup k utajovaným informacím právnické osobě se sídlem v České republice zapsané v obchodním rejstříku.

K bodu 36 (§ 15a odst. 5 písm. c)

Změna spočívá ve sjednocení koncepce s dosavadním zněním ustanovení § 56 odst. 1 písm. l) zákona. K zániku prohlášení dojde, pokud bude vydáno osvědčení podnikatele pro stejnou formu přístupu podnikatele k utajované informaci (§ 20 zákona), pro jakou bylo učiněno prohlášení. Pokud podnikatel učinil prohlášení podnikatele pro formu přístupu podle § 20 odst. 1 písm. a) návrhu zákona a bude mu doručeno osvědčení podnikatele na formu přístupu podle § 20 odst. 1 písm. b) návrhu zákona, zůstává prohlášení i nadále v platnosti.

K bodu 37 (§ 15a odst. 6)

Z předmětného ustanovení se navrhuje vypustit případ, kdy platnost prohlášení podnikatele zanikne z důvodu zrušení nebo zániku podnikatele, a to z důvodu, že pro NBÚ není významná informace, že již neexistujícímu subjektu zaniklo oprávnění k přístupu k utajované informaci.

K bodu 38 (§ 16 odst. 1 písm. c)

Sjednocení s terminologií podle § 19 zákona.

K bodům 39 a 57 (§ 16 odst. 1 písm. e) a § 19a)

Systematická změna institutu správního poplatku. Nově se vypouští podmínka pro vydání osvědčení podnikatele, která spočívala v úhradě správního poplatku podnikatelem při podání žádosti o vydání osvědčení podnikatele. Vzhledem k tomu, že není koncepční a systémové vázat splnění podmínek pro přístup podnikatele k utajovaným informacím na uhrazení správního poplatku, navrhuje se takové uhrazení vázat přímo na zahájení bezpečnostního řízení. Dochází tak k přesunu institutu správního poplatku do ustanovení § 93 odst. 1 písm. b) návrhu zákona.

Současně se nově doplňuje podmínka bezúhonnosti jako reakce na právní úpravu zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů. Rovněž se doplňuje ustanovení, které stanoví, který podnikatel podmínku bezúhonnosti splňuje.

K bodu 40 (§ 16 odst. 2)

S ohledem na vypuštění podmínky uhrazení správního poplatku je nově stanoveno, že všechny podmínky pro vydání osvědčení podnikatele musí být splněny po celou dobu platnosti osvědčení podnikatele.

K bodu 41 (§ 17 odst. 1 písm. d)

Zavádí se nový obligatorní případ, který stanoví za jakých podmínek je podnikatel ekonomicky nestabilní. Vlastní kapitál neboli vlastní jmění představuje zdroje podnikatele sloužící podnikateli k financování obchodního majetku společnosti. Záporná hodnota vlastního kapitálu podnikatele je ukazatelem toho, že podnikatel nedisponuje žádnými prostředky k financování obchodního majetku společnosti a provoz (celkový chod) společnosti je financován pouze z cizích zdrojů (například vypůjčených peněz). Cizí zdroje (vypůjčené peníze) však nadále zatěžují podnikatele (úroky) a podnikatel se tak jednak může ocitát v područí věřitelů (vypůjčitelů) nebo o to rychleji skončit v exekuci nebo přímo v insolvenčním řízení, neboť záporný vlastní kapitál je jedním z indikátorů předlužení podnikatele a tedy i hrozícího úpadku podnikatele. Záporný vlastní kapitál je současně zřejmým ukazatelem toho, že se jedná o podnikatele v obtížích a může podnikateli ztěžovat přístup k financování formou úvěrů poskytovaných institucemi s bankovní licencí nebo přímo takovému přísunu peněz zamezit. Podnikatel, pokud nebude nahlížet na situaci zdravým náhledem, může pro financování své činnosti vyhledávat „alternativní“ zdroje, které však mohou být současně rizikovými faktory, ať již rizikem podle tohoto zákona nebo rizikem pro vlastní existenci podnikatele. Snaha o zachování existence podnikatele pak může vyvolat ještě hlubší rizikové chování podnikatele nebo jednání, které bude v přímém rozporu s ochranou utajovaných informací.

Právě dlouhodobost takového stavu nasvědčuje tomu, že se nejedná o šok v ekonomice podnikatele, který by byl podnikatel schopen v relativně krátké době překonat (srov. například § 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění zákona č. 64/2017 Sb.), a v konečném důsledku může vést k tomu, že podnikatel nebude schopen řádně plnit všechny své závazky vůči státu, obchodním partnerům nebo zaměstnancům. Takovýto stav tedy přisvědčuje tomu, že podnikatel nebude dlouhodobě plnit a poskytovat záruky odpovědného zabezpečení utajovaných informací, ke kterým bude mít přístup.

K bodu 42 (§ 17 odst. 2 písm. a) a b)

Dochází ke sjednocení terminologie.

K bodu 43 (§ 17 odst. 2 písm. c)

Legislativně technická úprava.

K bodu 44 (§ 17 odst. 2 písm. e) a f)

k písm. e):

Zavádí se nový fakultativní případ, který stanoví za jakých podmínek je podnikatel považován za ekonomicky nestabilního. Nový případ nesplnění podmínky ekonomické stability podnikatele reaguje na nepříznivý vývoj podnikatelské činnosti odrážející se v hospodářském výsledku podnikatelského subjektu za zdaňovací období ve formě účetní ztráty, respektive ztráty, konkrétně situaci, kdy nejméně po zákonem vymezené časové období podnikatel opakovaně dosahuje záporného výsledku rozdílu mezi příjmy (výnosy) a výdaji (náklady), jde-li o podnikatele, který vede účetnictví, nebo záporného výsledku rozdílu mezi příjmy a výdaji, jde-li o podnikající fyzickou osobu vedoucí daňovou evidenci.

Ztráta může být způsobena různými faktory, mimo jiné i záměrně, a to prostřednictvím tzv. „daňové optimalizace“, jejímž cílem je odvrátit plnění daňové povinnosti. Ztráta je však ve své podstatě „dluh“, který se musí vyrovnat. Ze své povahy proto negativně ovlivňuje výši vlastního kapitálu, respektive majetku podnikající fyzické osoby, protože odčerpává finanční zdroje podnikatele, jež musí podnikatel vynaložit na krytí ztráty. Ztráta tak reálně snižuje hodnotu podnikatele (podniku). Výsledek hospodaření, zisk nebo ztráta je jedním z ukazatelů výkonnosti podnikatele a sledovaným kritériem, podle kterého podnikatele posuzují investoři, banky, dodavatelé, smluvní partneři, konkurence. Dlouhodobý stav může v konečném důsledku vést k neschopnosti podnikatele dostát svým povinnostem jak vůči státu a institucím, tak i povinnostem plynoucím z obchodního styku. Oprávněně proto zákonem stanovená dlouhodobost ztráty v kontrastu se základním postulátem a cílem podnikání, kterými je dosažení zisku, navozuje pochybnost o tom, zda je podnikatel schopen dlouhodobě plnit a poskytovat záruky odpovědného zabezpečení utajovaných informací. Sledovaným ukazatelem pro hodnocení naplnění znaků této fakultativní skutkové podstaty ekonomické nestability je u podnikatele vedoucího účetnictví výsledek hospodaření za účetní období v podobě hospodářského výsledku před zdaněním. U podnikající fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci je pak sledovaným ukazatelem dosažený výsledek ze samostatné činnosti, kterým je rozdíl mezi příjmy a výdaji za zdaňovací období (srov. § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů). S ohledem na rozdílnost charakteristik (souhrnu znaků) osoby podnikatele – právnické osoby a osoby podnikatele – podnikající fyzické osoby, jakož i postupů a mechanismů mezi účetnictvím a daňovou evidencí, spolu s faktem, že takovýto výsledek je oproštěn od možného vlivu (negativního i pozitivního) daně z příjmů, jsou oba údaje dostatečně ekvivalentní (obdobné) a poskytují tak stejnou vypovídací hodnotu (srov. například § 5 odst. 3 věta první zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů). Negativní okolností je tedy rozdíl mezi příjmy a výdaji (náklady), který vykazuje zápornou hodnotu (ztrátu), nikoli však daňovou ztrátu.

k písm. f):

Zavádí se nový fakultativní případ, který stanoví, za jakých podmínek je podnikatel ekonomicky nestabilní. Tento nový případ nesplnění podmínky ekonomické stability podnikatele je předstupněm hodnocení obligatorní skutkové podstaty podle odstavce 1 písm. d) návrhu zákona. Vychází ze stejných předpokladů, avšak v návaznosti na fakt, že záporný vlastní kapitál je toliko jedním z ukazatelů o předlužení podnikatele a tedy i hrozícího úpadku podnikatele a může se tak jednat pouze o dočasné zhoršení platební schopnosti podnikatele, které je podnikatel schopen v relativně krátké době překonat. Z tohoto důvodu je předmětná skutková podstata ekonomické nestability koncipována jako fakultativní.

K bodu 45 (§ 18 odst. 2)

k písm. a) a b):

V rámci obligatorních bezpečnostních rizik se rozšiřuje okruh subjektů, u kterých se v rámci bezpečnostního řízení zjišťuje, zda vyvíjí činnost proti zájmu České republiky nebo potlačují základní práva a svobody.

k zrušenému písm. c):

Podle platného právního řádu České republiky je již zakázána existence anonymních akcií. U všech akcií bez ohledu na jejich formu a podobu, emitovaných před i po účinnosti občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích, je možné zjistit jejich vlastníky. Vzhledem k tomu, že akcie na majitele mohou být podle současné právní úpravy vydávány pouze jako akcie zaknihované nebo jako imobilizovaný cenný papír, díky čemuž je možné zjistit a ověřit vlastníka i této formy akcie, není již možné, aby bezpečnostní riziko podle § 18 odst. 2 písm. c) zákona bylo podnikatelem naplněno, a proto se vypouští.

k zrušenému písm. d)

Riziko uvedené v dosavadním ustanovení § 18 odst. 2 písm. d) bylo přesunuto do fakultativních rizik. Důvodem pro tento postup je fakt, že (s odkazem na zprávu OECD: Tax Co-operation 2010. Towards a level playing field.) existence akcií na majitele (respektive na doručitele) ve světě je po změnách právní úpravy této problematiky v České republice toliko možná pouze na Marshallových ostrovech a Nauru. Tento fakt pak činí dané riziko rizikem téměř mrtvým a z povahy věci a tím i pravděpodobnosti frekvence pak i nadbytečným. Jelikož jej však nelze vyloučit zcela, bylo modifikováno do znění nově uvedeného ve fakultativních bezpečnostních rizicích.

k novému písm. c):

S ohledem na anonymitu majetku vloženého do svěrenského fondu, který byl zaveden novým občanským zákoníkem (§ 1448 a násl. občanského zákoníku), je stanoveno, aby případ, kdy práva společníka podnikatele s nejméně 10% podílem na základním kapitálu nebo na hlasovacích právech, bude vykonávat svěrenský správce a současně zakladatel svěrenského fondu, správce svěrenského fondu nebo osoba obmyšlená, jež má být příjemcem plnění z tohoto svěrenského fondu, vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmům České republiky nebo činnost spočívající v potlačování lidských práv anebo takovou činnost podporovala, bude u podnikatele shledán jako obligatorní bezpečnostní riziko.

k novému písm. d):

Riziko opakovaného neposkytnutí součinnosti bylo přesunuto z fakultativních rizik do obligatorních. Zároveň bylo rozšířeno o případ, kdy účastník řízení neudělí souhlas s postupem podle § 108 odst. 7 zákona. Neposkytování součinnosti v řízení stejně jako neudělení souhlasu s postupem podle § 108 odst. 7 zákona je jednoznačným projevem vůle účastníka řízení vyjadřujícím jeho postoj k řízení. NBÚ se tak nemůže seznámit se všemi okolnostmi, které potřebuje zjistit pro vydání rozhodnutí, přičemž pohnutky k takovému jednání a postoji účastníka řízení mu zpravidla zůstávají skryty.

K bodu 46 (§ 18 odst. 3 písm. a)

Vypouští se riziko uvedené v dosavadním ustanovení § 18 odst. 3 písm. a) zákona, které lze subsumovat pod nově navrhované fakultativní riziko spočívající v chování člena statutárního orgánu nebo kontrolního orgánu nebo prokuristy, které má negativní vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost podnikatele.

K bodu 47 (§ 18 odst. 3 písm. a) a h)

Dochází k legislativně technické precizaci textu.

K bodu 48 (§ 18 odst. 3 písm. c)

Doplňuje se nové fakultativní bezpečnostní riziko spočívající v chování nebo činnosti podnikatele, statutárního orgánu nebo jeho člena, člena kontrolního orgánu nebo prokuristy, které má negativní vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost podnikatele.

Jedná se o obdobu bezpečnostního rizika v oblasti personální bezpečnosti, tudíž se jedná o chování nebo činnost, které mohou mít negativní vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost takovým způsobem, že bude osoba vyhodnocena jako nedůvěryhodná nebo ovlivnitelná. V rámci bezpečnostního řízení tak může NBÚ dojít k závěru, že bylo naplněno bezpečnostní riziko, a to právě s ohledem na chování nebo činnost v rámci struktury podnikatele, které ve svém důsledku mají v negativním slova smyslu vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost. Tam, kde bude takový negativní vliv identifikován, bude též existovat možné riziko z pohledu ochrany utajovaných informací.

Ne každé jednání osoby naplní beze zbytku znaky činnosti proti zájmům České republiky nebo porušování právních předpisů v intenzitě předvídané v ustanovení § 18 odst. 3 písm. f) zákona. Definovaná osoba se však dlouhodobě, opakovaně, ve větší míře nebo rozsahu nebo s vyšší intenzitou nebo rozsahem způsobeného následku dopouští společensky neakceptovatelného chování nebo právně hraničního jednání (asociální nebo antisociální jednání), které je díky postavení osoby ve struktuře podnikatele způsobí negativně ovlivňovat jednání nebo chod nebo vnitřní mechanismy podnikatele nebo má dopady na podnikatele ve smyslu poškozování dobrého jména podnikatele. Jako takovéto okolnosti lze uvést situace, při kterých tato osoba jedná v rozporu s obecně uznávanými pravidly chování, sama o sobě se nedopouští protiprávního jednání, avšak její jednání je v rozporu s dobrými mravy nebo s požadavky na výkon zastávané funkce, její jednání je jednáním právně hraničním, kdy však nelze jednoznačně dovodit existenci bezpečnostního rizika podle citovaného ustanovení § 18 odst. 3 písm. f) zákona a podobně. Příkladem může být osoba v pozici tzv. „bílého koně“, hraniční jednání s negativním vlivem na podnikatele nebo opakované nebo dlouhodobé asociální jednání, které je způsobí vyvolávat pochybnosti o osobě v definované pozici a tím i o solidnosti podnikatele, jakož i probíhající trestní (správní) řízení, kde jsou dány skutečnosti potvrzující jednání takovéto osoby, skryté schvalování, podněcování nebo nabádání k jednání jinými osobami, jednajícími za podnikatele nebo ve prospěch podnikatele.

Předmětné bezpečnostní riziko se současně vztahuje k jednání a vztahům nebo vazbám podnikatele. Uvedené bezpečnostní riziko reaguje na takové chování nebo projevy podnikatele, které mohou mít negativní vliv na jeho důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost nebo takové vztahy nebo vazby podnikatele, které mohou mít přímý dopad na důvěryhodnost podnikatele nebo ovlivnitelnost podnikatele a tím i schopnost podnikatele zabezpečit ochranu utajovaných informací.

Bezpečnostní riziko může spočívat v jednání některé fyzické osoby z řad podnikatele, která jedná v rozporu s právním řádem České republiky (např. mimo rámec zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů), dopouští se společensky neakceptovatelného chování nebo právně hraničního jednání nebo jedná způsobem, který ovlivňuje dobré jméno podnikatele nebo porušování právního řádu, nerespektování pravidel nebo takové

ovlivňování je běžným standardem nebo přímo firemní kulturou podnikatele a projevuje se v jeho jednání. Současně míří i na fakt, že přesně neustanovené osoby z řad orgánů podnikatele, managementu podnikatele, osob oprávněných za podnikatele jednat, osob z vlastnické struktury podnikatele nebo osob s vlivem na jednání podnikatele mohou mít vazby nebo vztahy na osoby, které jsou samy o sobě zdrojem rizika nebo se tyto osoby rekrutují z rizikového prostředí nebo mohou mít úzké kontakty na rizikové prostředí a skutečnost, že podnikatel udržuje vazby s takovými osobami, pak může vyvolávat pochybnosti o možném ovlivňování podnikatele, tedy důvěryhodnosti podnikatelského prostředí, jednání, podnikatelem tvrzených skutečností nebo o jeho nezávislosti v rozhodování a jednání. Uvedené skutečnosti tímto mají přímou souvislost se schopností podnikatele dostát povinností stanoveným na poli ochrany utajovaných informací, neboť takovýto podnikatel není schopen poskytovat záruky odpovědného zabezpečení utajovaných informací, ke kterým bude mít přístup.

K bodu 49 (§ 18 odst. 3 písm. e)

Bezpečnostním rizikem může být pravomocné odsouzení společníka, který má rozhodující vliv na řízení podnikatele.

K bodu 50 (§ 18 odst. 3 písm. f)

V souvislosti s nově formulovaným rizikem v § 18 odst. 2 písm. a) zákona dochází k úpravě dikce tohoto bezpečnostního rizika. Naplnění tohoto bezpečnostního rizika se pak může prokázat v bezpečnostním řízení u subjektů, které se dopustily úmyslného porušení právních předpisů, které svou intenzitou nedosahují činnosti proti zájmům České republiky, přesto však mají vliv na bezpečnostní spolehlivost podnikatele.

K bodu 51 (§ 18 odst. 3 písm. h)

Riziko ve stávajícím ustanovení § 18 odst. 3 písm. h) zákona se nově rozšiřuje takovým způsobem, že se zohledňuje vztah jakékoli osoby, která má vliv na jednání podnikatele, k fyzickým nebo právnickým osobám nebo k cizí moci, které vyvíjely nebo vyvíjejí činnost proti zájmům České republiky. Dříve bylo zapotřebí, aby taková osoba měla vliv na jednání podnikatele na základě pracovněprávního, členského nebo jiného smluvního vztahu.

NBÚ zaznamenává případy, kdy existují vlivové vztahy k podnikateli ze strany osob, které však k němu nemají žádný, dosavadní právní úpravou stanovený vztah. Jedná se o osoby, které nepůsobí v orgánech podnikatele, prokuře podnikatele, ve vlastnické struktuře podnikatele, ve struktuře podnikatele obecně ani nejsou s podnikatelem svázány smluvně, avšak například díky svému jedinečnému, specifickému nebo výsadnímu postavení na trhu nebo svým vztahům a vazbám na různé vlivové skupiny, či osoby disponující „mocí“ nebo postavením, takto ovlivňují nebo působí na osoby v orgánech, prokuře, vlastnické struktuře nebo managementu podnikatele k plnění svých stanovených cílů nebo dosažení svých zájmů, které mohou pramenit ze zájmů jich samotných nebo cílů a zájmů osob, v jejichž prospěch ony samy jednají, přičemž současně existuje vztah těchto osob k osobám nebo cizí moci, které vyvíjejí nebo vyvíjely činnost proti zájmům České republiky. Současná právní úprava však tyto situace nepostihuje.

K bodu 52 (§ 18 odst. 3 písm. j)

Bezpečnostní riziko pod dosavadním písmenem j) bylo přesunuto do rizik obligatorních.

K bodu 53 (§ 18 odst. 3 písm. k) až m)

k písm. k):

Uvedené bezpečnostní riziko se vztahuje k jednání podnikatele, které se negativně promítá do fungování tržního hospodářství i státu. Jedná se o jev, při kterém subjekt po delší dobu nebo opakovaně, vůči více subjektům nebo ve svém součtu ve značném rozsahu bez zjevných důvodů neplní své finanční závazky, a to i přesto, že podle dosahovaných hospodářských výsledků za účetní období disponuje dostatečnými prostředky k jejich plnění. Na základě těchto skutečností tak nelze na podnikatele pohlížet jako na subjekt v ekonomických nesnázích a tím naplňující některý z případů ekonomické nestability. Takovéto chování podnikatele však má přímý dopad do odvodové povinnosti a tím i na příjmovou stránku státního rozpočtu a činnosti zabezpečované státem.

Na poli obchodním se jedná o jev, kdy podnikatel neuhrazením svých závazků může vystavit obchodního partnera nepříznivé ekonomické situaci, která se následně promítá do hospodářské činnosti obchodního partnera, jím dosahovaných ekonomických výsledků a odvodové povinnosti. Pro podnikatele pak plyne výhoda z titulu financování jeho vlastní obchodní činnosti, neboť disponuje „volnými“ prostředky a tím de facto na úkor svého dodavatele bezúročně financuje svůj provoz cizími zdroji, což mu skýtá nemalou konkurenční výhodu z hlediska zdrojů. Příkladem může být případ ekonomicky silnějšího subjektu „zneužívajícího“ své postavení ve vztahu k poddodavatelům, kdy ačkoli smluvně zadržuje část plnění ze smlouvy vůči dodavateli ve formě tzv. zádržného, což je běžný jev například ve stavebnictví, který slouží pro krytí dodavatele za nedodělky nebo vady díla, toto zádržné nevyplatí s odkazem, že nebylo vyžádáno, nebo na základě jiných skutečností, například neopodstatněných reklamací vůči poddodavateli uplatňuje sankce nezřídka až do výše nevyplaceného zádržného a teprve až pod pohrůžkou soudního sporu nebo nařízeného soudního jednání vyplácí zádržné, zpravidla ve formě smíru a zpravidla též pouze část zádržného s tím, že slabší subjekt tento fakt akceptuje, neboť si je vědom „síly“ jeho odběratele a faktu, že neakceptováním by se vystavil riziku, že se na žádných zakázkách pro tohoto dodavatele již nebude podílet. Obdobně pak například u menších částek plnění zadržuje platby a vyčkává na reakci jeho dodavatele (poddodavatele), nereaguje na výzvy k zaplacení nebo platby pod různými záminkami odkládá. V obchodním styku se uplatňuje celá plejáda způsobů, jakými se subjekty snaží vyhnout řádnému plnění za dodané dílo (služby) a i popisovaný příklad má řadu mutací.

Uvedené jednání nepříznivě ovlivňuje cash-flow (peněžní toky) „slabších“ subjektů a mohou je vystavovat do pozice druhotné platební neschopnosti či být pro „slabší“ subjekt přímo likvidační, což může být i záměrem „silnějšího“ pro omezení konkurence, ať již ve svém zájmu nebo v zájmu jiného, spřáteleného subjektu.

Obdobu lze jistě hledat i v chování podnikatelských subjektů ve vztahu k plnění odvodových povinností. Například zadržování, zdržování nebo nepravdivé až nárazové odvádění plateb vůči zdravotním pojišťovnám, správě sociálního zabezpečení, finančnímu úřadu nebo nerovnoměrné plnění takovýchto povinností bez toho, že by pro takovéto chování měl podnikatel „oporu“ v nedostatečném toku finančních prostředků, a proto zdroje určené pro povinné odvody

využíval například pro zabezpečení chodu své hospodářské činnosti.

Závěrem lze uvést, že úmyslné neplnění finančních závazků de facto deformuje volnou hospodářskou soutěž a principy tržního hospodářství České republiky a negativně se promítá i do odvodových povinností stejně jako negativně ovlivňuje příjmovou stránku prostředků určených na činnosti zajišťované státem a jejich distribuci. Uvedené skutečnosti tímto mají přímou souvislost se schopností podnikatele dostát povinnostem stanoveným na poli ochrany utajovaných informací, neboť takovýto podnikatel není schopen poskytovat záruky odpovědného zabezpečení utajovaných informací, ke kterým bude mít přístup.

k písm. l):

Důvodem navrhované právní úpravy je možnost zamezit přístupu podnikatelů s netransparentní nebo neověřitelnou majetkovou strukturou k utajovaným informacím, a to zejména s ohledem na nemožnost zajistit neměnnost, respektive ověřitelnost vlastnické struktury v jakoukoli chvíli za účelem ověření splňování podmínek pro vydání osvědčení podnikatele, zde zejména podmínky bezpečnostní spolehlivosti, a tím neschopnost garantovat řádné zajištění ochrany utajovaných informací.

Zákonné podmínky pro vydání osvědčení jsou otázkou národní bezpečnosti. Je právem členského státu Evropské unie upravit okruh subjektů, kterým umožní přístup k utajovaným informacím, při respektování podmínek daných primárním právem Evropské unie a judikaturou Soudního dvora Evropské unie. Umožnění přístupu podnikatele k utajovaným informacím není nárokem, ale privilegiem, které stát uděluje, pokud jsou splněny jím stanovené podmínky, a to za základního předpokladu, že je zde důvod, aby podnikatel o vydání osvědčení žádal. Jedná se o problematiku širší, kdy nejen že v rámci teritoriální působnosti NBÚ (Česká republika) není možné zjistit vlastnickou strukturu podnikatele na počátku nebo v průběhu řízení, ale stejně tak není možné zjišťovat (ověřovat) vlastnickou strukturu kdykoli v průběhu držení platného osvědčení podnikatele. Nemožnost zjišťovat vlastnickou strukturu je pak úzce svázána se schopností NBÚ ověřovat splnění podmínek pro vydání osvědčení podnikatele a po dobu platnosti osvědčení podnikatele, zejména pak podmínky bezpečnostní spolehlivosti podnikatele a schopnosti zabezpečit ochranu utajovaných informací v příslušném druhu zajištění. Zvýšenou míru rizika u zahraničních společností a tím i nutnost existence této skutkové podstaty pak lze shledat zejména ve vztahu k zemím, které znesnadňují zjišťování nebo přímo umožňují zastření vlastnických vztahů respektive zastření faktických vlastníků dané společnosti.

Negativních jevů, pro které je nezbytné rozkrývání vlastnických struktur podnikatelských subjektů a zjišťování skutečných majitelů, je celá řada. Lze mezi ně zařadit například porušování právních předpisů v oblastech poskytování dotací z fondů Evropské unie, veřejných zakázek, praní špinavých peněz, porušování mezinárodních sankcí a protiteroristických opatření, dále pak ekonomickou kriminalitu, vyhýbání se korporátním daním nebo pohnutky v zájmu jiných subjektů spočívající v působení ve prospěch cizí moci, etablování struktur cizí moci, příslušnost k cizí moci, snahy nebo činnosti k zakrývání působení a činností cizí moci.

k písm. m):

Uvedené bezpečnostní riziko úzce souvisí s předchozím nově formulovaným bezpečnostním rizikem. Nemožnost zjišťovat vlastnickou strukturu je úzce svázána se schopností NBÚ ověřovat splňování podmínek pro vydání osvědčení podnikatele a po dobu platnosti osvědčení podnikatele, kdy za absence relevantních prostředků k ověřování (zjišťování) vlastníků podnikatele je dána i absence relevantních prostředků k vyloučení existence bezpečnostních rizik u takovýchto osob a tím schopnosti NBÚ garantovat splňování podmínek pro vydání osvědčení podnikatele. Tudíž i přes skutečnost, že NBÚ bude vlastnická struktura známa, nemusí mít prostředky k tomu, aby byl schopen vyloučit existenci bezpečnostního rizika, neboť společníkem podnikatele s rozhodujícím vlivem na řízení podnikatele, je zahraniční osoba.

K bodu 54 (§ 18 odst. 4)

V souvislosti s doplněním bezpečnostního rizika uvedeného v § 18 odst. 2 písm. a) návrhu zákona, se upravuje i text § 18 odst. 4 zákona, který vymezuje rozhodující vliv pro účely stanovení bezpečnostního rizika. Ustanovení zjednodušuje a zpřehledňuje výkladová pravidla pro pojmy „rozhodující vliv“ a „vliv“. U pojmu „rozhodující vliv“ pak „posiluje“ jeho výklad. Pojem „vliv“ rozšiřuje nejen na ovlivňování jednání podnikatele formou psaných i nepsaných pravidel, ale i formou jiného působení na jednání podnikatele.

Bezpečnostní spolehlivost podnikatele je zjišťována na podkladě vymezení skutkových podstat bezpečnostních rizik, které se mohou vyskytovat u podnikatele. Jednotlivé skutkové podstaty rizik jsou vyspecifikovány s ohledem na subjekty a jejich činnosti, které mohou významným nebo účinným způsobem ovlivnit činnost podnikatele.

K bodu 55 (§ 18 odst. 5)

Doplňuje se výkladové pravidlo pro způsob posuzování fakultativních bezpečnostních rizik.

K bodu 56 (§ 19 odst. 2)

Explicitně se upřesňuje stávající podmínka pro vydání osvědčení podnikatele, která musí být splněna po celou dobu jeho platnosti.

K bodu 58 (§ 20 odst. 1 písm. b)

Dochází k precizaci textu ustanovení.

K bodům 59 až 67 a 70 až 74 (§ 21 odst. 1 a 5 až 7 a 9 a 10, § 22 odst. 1 až 4, 6 a 7, § 23, § 149 odst. 1 písm. a), b) a d) a § 153 odst. 1 písm. i)

Legislativně technické změny související s nově definovaným zákonným pojmem „utajovaný dokument“.

K bodu 60 (§ 21 odst. 5)

Explicitně se doplňuje, že se do administrativních pomůcek zaznamenává též seznámení s obsahem utajovaného dokumentu, přičemž v jakých případech nebo jakým způsobem stanoví vyhláška o administrativní bezpečnosti. Nadále tedy platí, že se kontrolní list vytváří vždy pro utajovaný dokument stupně utajení Důvěrné a vyšší.

K bodům 68, 69 a 336 (§ 22 odst. 4 a 9 a § 153 odst. 1 písm. q)

Umožňuje se, aby orgán státu požádal NBÚ o ověření důvodnosti utajení nebo ověření stanovení správného stupně utajení utajované informace, která je důležitá pro řízení vedené před tímto orgánem státu, přičemž takové posouzení je pro další průběh řízení nezbytné. Jedná se o soudní řízení, správní řízení a další řízení, pokud jsou vedeny před orgánem státu. Žádost lze tedy podat pouze v rámci probíhajícího řízení před orgánem státu, v němž se utajovaná informace vyskytuje. Pokud NBÚ obdrží od orgánu státu žádost o posouzení oprávněnosti stanovení stupně utajení nebo o posouzení zda důvody pro utajení odpovídají stanovenému stupni utajení, posoudí z odborného hlediska, zda jsou v daném případě u utajované informace dodrženy všechny zákonem předpokládané skutečnosti pro její klasifikaci. Předmětnou utajovanou informaci musí mít NBÚ pro tyto potřeby k dispozici, zpravidla tak bude ve formě listinného utajovaného dokumentu.

NBÚ zašle své posouzení orgánu státu, který o posouzení požádal, a v případě zjištění nesprávnosti v klasifikaci předmětné utajované informace NBÚ současně vyzve původce, aby provedl změnu v klasifikaci utajované informace nebo zrušil stupeň utajení.

Zákon a celá koncepce ochrany utajovaných informací obecně je postavena na principu odpovědnosti původce za stanovení stupně utajení informace. Utajovanou informaci klasifikuje a označí původce, který za stanovení stupně utajení nese odpovědnost. Stejně tak změnu nebo zrušení stupně utajení je oprávněn provést pouze původce utajované informace, přičemž o takové změně je povinen neprodleně písemně informovat adresáty příslušné utajované informace (viz § 22 odst. 6 až 8 zákona). Pro případy, kdy původce zanikl bez právního nástupce nebo právní nástupce nesplňuje podmínky přístupu k utajované informaci, počítá zákon již nyní s postupem, kdy zrušení nebo změnu stupně utajení provede NBÚ po zjištění, že pominul důvod pro utajení informace, důvody pro utajení neodpovídají stanovenému stupni utajení nebo byl-li stupeň utajení stanoven neoprávněně. NBÚ je garant, který dohlíží na dodržování povinností v oblasti ochrany utajovaných informací a na správnou aplikaci zákona. NBÚ však v rámci posouzení nebude bez dalšího rušit nebo měnit stupeň utajení utajované informace, které není sám původcem. Pokud dojde k zákonem předvídané a upravované situaci, provede změnu nebo zrušení stupně utajení na základě zjištění ze strany NBÚ sám původce utajované informace.

V případě, kdy bude původcem utajované informace zpravodajská služba, provede výše uvedené ověření, zda důvody pro jeho utajení odpovídají stanovenému stupni utajení nebo zda byl stupeň utajení stanoven oprávněně, příslušná zpravodajská služba.

V souvislosti s doplněním předmětného ustanovení se upravuje též skutková podstata, která spočívá v nesplnění povinnosti původce změnit nebo zrušit stupeň utajení.

K bodu 72 (§ 23 odst. 2 písm. b)

Vyhláška o administrativní bezpečnosti upravuje též administrativní pomůcky vedené v elektronické podobě. Z důvodu právní jistoty se navrhuje specifikaci administrativních pomůcek vypustit.

K bodům 76 a 77 (§ 30 odst. 1 písm. c) až e)

Úpravy akceptují terminologii užívanou v evropských technických normách.

Do roku 2009 platila technická norma ČSN EN 50131-1 Poplachové systémy - Elektrické zabezpečovací systémy a termín elektrické zabezpečovací signalizace (dále jen „EZS“), byl převzat do zákona. Od roku 2009 začala platit novela technické normy ČSN EN 50131-1 Poplachové systémy – Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, která řeší problematiku EZS a byla sloučena s technickou normou ČSN EN 50135 (tísňové systémy). Odborná veřejnost místo EZS začala používat anglickou zkratku I&HAS (Intruder and Hold-up Alarm System) a postupem času byla v českém prostředí zažita zkratka PZTS nebo se také používá zkratka PZS (poplachový zabezpečovací systém). Termín „poplachové zabezpečovací systémy“ je navržen použit i v zákoně. Tísňové systémy jsou samostatně vyčleněny v § 30 odst. 1 písm. e) zákona.

Podobná změna je také u bezpečnostních kamerových systémů. Stávající zkratka CCTV (Closed Circuit Television - Speciální televizní systémy) se nahrazuje zkratkou VSS (Video Surveillance System), v českém překladu pak dohledové videosystémy. V současné době s názvem CCTV platí pouze jedna technická norma ČSN EN 50132-5-3 a od roku 2009 do roku 2016 bylo s termínem „CCTV“ 8 norem zrušeno. Mezi roky 2014 až 2016 bylo vydáno 7 technických norem řady ČSN EN 62676 Dohledové videosystémy pro použití v bezpečnostních aplikacích. Vzhledem k širokému rozsahu aplikací VSS, například v oblasti bezpečnosti, prevence, veřejné bezpečnosti nebo dopravy je navrženo použít termín „dohledové videosystémy“ též v zákoně.

K bodu 79 (§ 30 odst. 3)

Úprava vychází z aktuálních zkušeností ze zahraničních operací, kde jsou ke střežení rovněž využívány bezpečnostní agentury cizí moci (koaličních partnerů).

K bodu 80 (§ 34 odst. 1)

Změna má za cíl aktualizovat a zobecnit stávající znění, které používá pouze pojem počítač, přičemž v současné době lze již operovat i s jinými zařízeními plnícím stejnou funkci.

K bodům 81, 97, 305 a 326 (§ 34 odst. 2, § 53 písm. c), § 137a písm. e) a § 149 odst. 1 písm. g)

V rámci mezinárodní spolupráce jsou vyjma národních certifikovaných informačních systémů provozovány i akreditované informační systémy, jejichž provozovatelem je cizí moc. Způsobilost informačního systému cizí moci pro nakládání s utajovanými informacemi pak ověřuje Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost právě formou akreditace. Úpravou dochází k narovnání absence právní úpravy akreditace zmíněných informačních systémů, které jsou akreditovány Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost.

K bodu 83 (§ 37 odst. 3)

Cílem navrhované úpravy je přesněji definovat, které činnosti ve vztahu k materiálu zajišťujícímu funkci kryptografického prostředku je dostačující ponechat v působnosti jen schvalovaných kryptografických pracovišť a které vyžadují certifikované kryptografické pracoviště.

K bodům 85 a 87 (nový § 37b a § 41 odst. 4)

Kategorie kontrolovaná kryptografická položka CCI (angl. Controlled Cryptographic Item) je již upravena v zákoně. Zpravidla jsou takto označovány zejména kryptografické prostředky a materiál k zajištění funkce kryptografického prostředku, které jsou určeny pro použití v rámci

Severoatlantické aliance (NATO) nebo jejích členských států. Potřeba zajistit součinnost s nečlenskými státy koalice nebo pro partnerská spojení se používají kryptografické prostředky a materiál k zajištění funkce kryptografického prostředku, pro které jsou podmínky manipulace souhrnně označeny CI (angl. Controlled Item). Vzhledem k určité podobnosti postupů pro manipulaci s materiálem kategorie CCI a CI se navrhuje tuto skutečnost zohlednit navrhovanou změnou a tím vytvořit předpoklady pro aplikaci definovaných postupů pro manipulaci s takovým materiálem, pro které není v zákoně opora.

K bodu 86 (§ 38 odst. 2 písm. b)

Dochází k explicitnímu doplnění požadavku na to, že pracovník kryptografické ochrany musí být držitelem nejen osvědčení fyzické osoby, ale též musí disponovat poučením.

K bodu 88 (§ 42 odst. 1 písm. b)

Kurýr kryptografického materiálu nemusí splňovat zvýšené požadavky na přístup k utajované informaci z důvodu manipulace s uzavřenou kryptografickou zásilkou. Úpravou dojde k odstranění dílčího nedostatku současné právní úpravy (absentující povinnost být držitelem poučení), včetně snížení náročnosti na personální zajištění přepravy kryptografického materiálu.

K bodu 89 (§ 42a)

Důvodem doplnění předmětného ustanovení je zajištění pokrytí přístupu k utajované informaci z oblasti kryptografické ochrany i jinými osobami, než těmi, které provádí výkon kryptografické ochrany. Takové osoby budou muset být držitelem platného osvědčení příslušného stupně utajení a držitelem osvědčení o zvláštní odborné způsobilosti pracovníka kryptografické ochrany.

K bodu 91 (§ 45 odst. 1, 3 a 5)

Navrhuje se doplnit jednací oblast do výčtu prostor, u nichž dochází ke kontrole, zda nedochází k úniku utajovaných informací kompromitujícím vyzařováním. Nedochází k rozšíření na všechna místa určená k projednávání utajovaných informací stupně utajení Důvěrné a vyšší, ale jedná se pouze o jednací oblasti určené k pravidelnému projednávání. Při této formulaci nedochází k nárůstu nákladů ani množství posuzovaných prostor.

K bodu 92 (§ 45 odst. 5)

Stanovuje se, že zprávy a protokoly o provedeném měření zařízení, zabezpečené oblasti, jednací oblasti nebo objektu podle § 45 odst. 3 zákona, které jsou provozovány zpravodajskými službami, se ukládají u příslušné zpravodajské služby a Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost se předkládají na jeho žádost.

K bodu 93 (§ 46 odst. 16)

Podle platného znění § 46 odst. 16 vede NBÚ a Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost seznam orgánů státu a podnikatelů, s nimiž uzavřel tzv. smlouvu o zajištění činnosti podle § 52 zákona. Vzhledem k přirozené potřebě konspirace činností zpravodajských služeb je žádoucí nezveřejňovat skutečnost, že byla výše uvedená smlouva uzavřena mezi NBÚ nebo

Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost a zpravodajskými službami České republiky.

K bodu 94 (§ 46 odst. 17)

Jedná se o právní úpravu, která vychází z požadavků praxe.

K bodům 95 a 96 (§ 48 odst. 3)

Důvodem navrhované změny je zajistit soulad s předpisy NATO a Evropské unie, přičemž prodloužení doby platnosti certifikátu informačního systému sníží též administrativní zátěž a sníží tlak na vázané personální zdroje.

K bodu 98 (§ 54 odst. 2 písm. g) a odst. 3 písm. e)

Osvědčení fyzické osoby a osvědčení podnikatele nelze vydat v elektronické podobě, vydává se v tištěné podobě na ceninovém papíru, který obsahuje ochranné prvky.

K bodu 99 (§ 54 odst. 3 písm. a)

Právníká osoba je dostatečným způsobem identifikována prostřednictvím obchodní firmy nebo názvu a identifikačním číslem, pokud jde o podnikatele - fyzickou osobu, potom postačí jméno, příjmení a identifikační číslo osoby. Z tohoto důvodu se jeví jako nadbytečné spojovat zánik osvědčení podnikatele s nově vypuštěnými údaji. Snížení rozsahu uváděných údajů současně sníží administrativní zátěž ve vztahu k podnikatelům, kteří změnili své sídlo, a sníží tak i počet úkonů prováděných ze strany NBÚ.

K bodům 100 a 104 (§ 54 odst. 4 a § 56 odst. 1 písm. g)

Navrhuje se oproti stávající úpravě stanovit, že v případě změny některého údaje obsaženého v osvědčení fyzické osoby nebo v osvědčení podnikatele vydá NBÚ osvědčení nové, a to bez předchozí žádosti fyzické osoby nebo podnikatele. Nové osvědčení bude na straně NBÚ vydáno zpravidla do 5 dnů. Dojde tak ke snížení administrativní zátěže ze strany fyzických osob a podnikatelů. Nově nebude vyžadováno, aby v případě změny údaje obsaženého v osvědčení písemně žádali do 15 dnů ode dne zániku jeho platnosti (ode dne změny některého z údajů v něm obsažených) NBÚ o vydání nového osvědčení, jako je tomu doposud. Přístup k utajované informaci přitom není do doby doručení nového osvědčení dotčen. V minulosti činilo potíže zejména opožděné podání žádosti o vydání nového osvědčení. NBÚ zjistí změnu údaje ze základních registrů v rámci výkonu své působnosti sám a v návaznosti na toto zjištění vydá osvědčení nové. Ustanovení § 54 odst. 2 zákona stanoví náležitosti osvědčení fyzické osoby. Jedná se tak o změnu kteréhokoli údaje, který se změní.

Po novele zákona bude u podnikatele – obchodní korporace nebo právnické osoby, kteří mohou mít podle § 15 návrhu zákona přístup k utajovaným informacím – v osvědčení podnikatele uvedena pouze obchodní firma/název a IČO, u podnikající fyzické osoby pak pouze jméno, příjmení a IČO. Změnou IČO dochází k zániku podnikatele, tudíž změnou v tomto případě bude pouze změna obchodní firmy nebo změna jména a příjmení.

NBÚ bude postupovat obdobně i při změně údaje uvedeného v osvědčení pro cizí moc a v dokladu.

K bodům 101 až 103 (§ 55)

Nově se navrhuje prodloužit platnost osvědčení fyzické osoby a platnost osvědčení podnikatele v případě stupně utajení Tajné z dosavadních 7 let na 10 let a v případě stupně utajení Důvěrné z dosavadních 9 let též na 10 let. Uvedená úprava je v souladu s úpravou NATO a současně sníží administrativní zátěž držitelů osvědčení, kteří budou potřebovat i nadále přístup k utajované informaci příslušného stupně utajení i po uplynutí doby platnosti jejich osvědčení. Navržená změna přitom nejde proti principům ochrany utajovaných informací, neboť zde i nadále fungují zákonné mechanismy, které kontrolují po celou dobu platnosti osvědčení fyzické osoby nebo osvědčení podnikatele, zda fyzická osoba nebo podnikatel i nadále splňují podmínky pro vydání osvědčení (viz § 110 zákona).

K bodům 105 až 107 a 113 (§ 56 odst. 1 písm. g) až i) a k) a § 56a odst. 1)

Nově se zohledňuje též zánik osvědčení fyzické osoby v případě převedení příslušníka zpravodajské služby do jiné zpravodajské služby České republiky nebo na nové služební místo v jiném bezpečnostním sboru, a případ zániku dnem, kdy začne být fyzická osoba osobou uvedenou v § 141 odst. 1 zákona.

K bodu 108 (§ 56 odst. 1 písm. m) a n)

Zrušují se důvody zániku osvědčení fyzické osoby a osvědčení podnikatele, podle kterých zanikalo osvědčení dnem doručení rozhodnutí o nevydání osvědčení pro stejný stupeň utajení nebo pro stejnou formu přístupu podnikatele k utajované informaci. Pokud se tedy v rámci dalšího bezpečnostního řízení zjistí, že držitel osvědčení by neměl nadále mít přístup k utajované informaci, vydá NBÚ rozhodnutí o zrušení jeho platnosti. Platnost osvědčení pak zanikne dnem vykonatelnosti takového rozhodnutí NBÚ, aniž by docházelo k nemožnosti držitele využít opravného prostředku podle zákona a nedocházelo k neodůvodněnému prodloužení při výkonu práce osoby pro cizí moc.

K bodům 109, 110, 114, 119, 145 a 150 (§ 56 odst. 2 a 3, § 56a odst. 2, § 57 odst. 9 písm. b), § 66 odst. 1 písm. b) a § 68 písm. a)

Legislativně technické úpravy v návaznosti na změny pododstavců v rámci § 56 odst. 1 zákona.

K bodům 109, 166, 169 a 319 (§ 56 odst. 2, § 75a odst. 1 a 2 a § 143 odst. 6)

Dochází k legislativně technickým úpravám, a to s ohledem na zavedenou legislativní zkratku v § 52 a dále s cílem sjednotit terminologii v rámci zákona používanou ve vztahu k oblasti věcné působnosti utajované informace.

K bodu 111 (§ 56 odst. 4)

V souvislosti s nově navrženým postupem NBÚ při zániku platnosti osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele v případě změny některého z údajů v něm obsaženém (viz § 54 odst. 4 návrhu zákona) dochází k vypuštění požadavku na podání žádosti o vydání nového osvědčení do 15 dnů ode dne jeho zániku.

Pokud fyzická osoba nepodá žádost o vydání nového osvědčení v případě jeho zániku podle §

56 odst. 1 písm. e) nebo f) zákona, bude povinností Úřadu písemně vyrozumět odpovědnou osobu o zániku platnosti osvědčení fyzické osoby, a to po marném uplynutí 15 denní lhůty od ohlášení rozhodné skutečnosti pro zánik osvědčení.

K bodu 112 (§ 56 odst. 5)

Vzhledem k tomu, že osvědčení fyzické osoby zaniká dnem doručení nového osvědčení, může nastat situace, že bude nezbytné umožnit fyzické osobě přístup k utajované informaci, přičemž nebude z organizačního hlediska možné zajistit poučení, které zánikem osvědčení expirovalo. Z uvedeného důvodu se navrhuje stanovit, že přístup k utajované informaci není dotčen, pokud bude fyzická osoba poučena do 15 dnů ode dne zániku osvědčení právě z důvodu, že bylo doručeno osvědčení nové. Ochrana utajovaných informací není takovou konstrukcí nového ustanovení nijak dotčena.

K bodu 115 (§ 56a odst. 2 písm. a)

Terminologická úprava.

K bodu 116 (§ 57 odst. 3)

Podle dosavadního znění zákona je možné požádat o osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele pro cizí moc pouze v případě, kdy je příslušná fyzická osoba nebo podnikatel v daném okamžiku již držitelem osvědčení národního. Návrh zákona se tak snaží umožnit, aby bylo možné podat žádost o vydání osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele pro cizí moc současně s žádostí o vydání národního osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele podle § 94 a 96 zákona, popřípadě v průběhu bezpečnostního řízení o této žádosti.

K bodu 117 (§ 57 odst. 8)

Doplňuje se, že NBÚ vydá nové osvědčení pro cizí moc, pokud dojde ke změně některého údaje v něm obsaženého. Současně se doplňuje možnost, obdobně jako je tomu v § 56 odst. 4 nebo § 85 odst. 4 zákona, do 15 dnů ode dne zániku platnosti osvědčení pro cizí moc podle § 56 odst. 1 písm. e) a f) zákona (ohlášením odcizení osvědčení nebo jeho ztráty a ohlášením takového poškození osvědčení, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost) požádat o vydání nového. NBÚ v takovém případě vydá nové osvědčení pro cizí moc do 5 dnů od doručení žádosti.

K bodu 118 (§ 57 odst. 9 písm. a)

Nově navrhované znění má za cíl upřesnit, že platnost osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele pro cizí moc zaniká okamžikem zániku platnosti osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele, pokud nejde o zánik platnosti ohlášením jeho odcizení nebo ztráty nebo ohlášením takového poškození, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost. K zániku platnosti osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele nedojde, pokud fyzická osoba nebo podnikatel požádá ve lhůtě 15 dnů o vydání nového osvědčení podle § 56 odst. 4 zákona.

K bodu 120 (§ 57 odst. 10)

Ustanovení stanoví případy, kdy je držitel osvědčení pro cizí moc povinen jej odevzdat NBÚ.

Oproti původní úpravě dochází ke sjednocení s povinností pro vrácení osvědčení podnikatele podle § 68 písm. a) zákona. Odpadá tedy disproporce a povinnost vracet NBÚ osvědčení podnikatele pro cizí moc v případě zrušení nebo zániku podnikatele, přičemž tato povinnost zde nebyla a není v případě osvědčení podnikatele národního. Pokud držitel osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele nepožádá o vydání nového osvědčení podle § 56 odst. 4 zákona, dojde k zániku osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele pro cizí moc, přičemž zde vznikne povinnost odevzdat do 15 dnů NBÚ osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele pro cizí moc. Tato povinnost vzniká též v případě doručení nového osvědčení pro cizí moc v souvislosti s postupem podle § 57 odst. 8 návrhu zákona.

K bodu 123 (§ 58 odst. 3)

Zohledňuje se úprava v zákoně č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, která umožňuje, aby voják, který je příslušníkem Vojenského zpravodajství, byl určen do zvláštní dispozice, přičemž tento má obdobné postavení jako příslušník zpravodajské služby zařazený do zálohy zvláštní podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Navrhuje se umožnit přístup k utajované informaci cizí moci fyzické osobě jednající ve prospěch zpravodajské služby, informátorovi nebo fyzické osobě, které je poskytována zvláštní nebo krátkodobá ochrana podle zvláštního právního předpisu, nebo příslušníku zpravodajské služby, který je zařazen v záloze zvláštní, a to pouze za předpokladu, že je takový přístup v souladu s požadavky této cizí moci. V praxi to pak bude znamenat, že musí být v rámci umožněného přístupu k utajované informaci cizí moci jasně prokazatelné, že k přístupu došlo v souladu s požadavky cizí moci, tedy buď na základě souhlasu bez udělených podmínek, nebo se souhlasem, který je podmíněn dodržáním stanoveného postupu. Toto ustanovení zlepší mezinárodní spolupráci zpravodajských služeb, aniž by docházelo ke snížení ochrany utajovaných informací.

K bodu 125 (§ 58 odst. 6)

Předmětné ustanovení taxativně stanovuje, které osoby mají přístup k utajované informaci cizí moci bez platného osvědčení fyzické osoby podle § 58 odst. 1 a 4 zákona. Navrhuje se rozšířit tento přístup též pro moc soudní, která zde oproti moci výkonné a zákonodárné absentovala, a to pouze pro případ, kdy má soudce rozhodnout ve věci, kde se vyskytuje utajovaná informace cizí moci, přičemž soud tak při svém rozhodování může obsah příslušné utajované informace cizí moci vyhodnotit. Dále se doplňují osoby ministra obrany a ministra vnitra. Ministr obrany se ve velké míře seznamuje a účastní mnoha utajovaných jednání NATO a měl by mít z titulu své funkce k těmto informacím přístup. Ministr vnitra je osobou, která z pozice své funkce zastřešuje mimo jiné Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám, které je součástí Odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra. Uvedené pracoviště Ministerstva vnitra úzce spolupracuje s bezpečnostními orgány cizí moci, zejména s orgány Evropské unie a NATO. K zajištění řídicí a kontrolní činnosti ministra vnitra v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku v České republice je nezbytné, aby ministr vnitra byl oprávněn k přístupu k utajované informaci všech stupňů utajení bez platného osvědčení a poučení podle ustanovení § 58 odst. 1 zákona, včetně utajované informace cizí moci.

Před prvním přístupem k utajované informaci cizí moci budou taxativně vyjmenované osoby

informovány o právech a povinnostech v oblasti ochrany utajovaných informací cizí moci, přičemž písemná forma není vyžadována.

K bodům 126 a 130 (§ 58a, 58b a § 61)

Navrhované ustanovení zavádí zvláštní přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené bez platného oznámení po předchozím poučení, a to pro příslušníky bezpečnostních sborů podle zákona č. 361/2003 Sb., pro státní zaměstnance podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, pro vojáky v činné službě podle zákona č. 221/1999 Sb. a pro státní zástupce. Tento zvláštní přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené však bude vázán pouze na výkon služebního nebo pracovního poměru, a to v rozsahu nezbytném právě pro jejich výkon. Současně musí být splněn předpoklad, že je taková osoba poučena a zařazena na místě nebo vykonává funkci, na které je nezbytné mít přístup k utajovaným informacím, a které jsou uvedené v přehledu podle § 69 odst. 1 písm. b) zákona.

Cílem návrhu zákona je snížení enormní administrativní zátěže, která je spojena s vydáváním oznámení a s ověřováním splnění podmínek pro jeho vydání. Jak pro příslušníky bezpečnostních sborů podle zákona č. 361/2003 Sb. tak pro státní zaměstnance podle zákona č. 234/2014 Sb., vojáky v činné službě a státní zástupce je podmínka bezúhonnosti konstruována velmi podobně jako v zákoně. Odpadne tak agenda spojená s ověřováním splnění podmínek provádějící se každých pět let ode dne jeho vydání, případně i před uplynutím této lhůty, pokud existují důvodné pochybnosti o tom, že osoba přestala splňovat některou z podmínek pro vydání oznámení.

Pokud bude fyzická osoba nezbytně nutně potřebovat v rámci výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti přístup k utajované informaci cizí moci nebude nezbytné provést ověření splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené. Pokud to bude cizí moc vyžadovat, bude možné vydat oznámení.

V rámci zpravodajských operací nebo za účelem sdělení povinností stanovených zákonem není vždy možné ze strany zpravodajských služeb využít ustanovení § 58 odst. 3 zákona, neboť neprobíhá žádné tam předvídané řízení. Jednorázový přístup k utajovaným informacím bez platného osvědčení bude umožněn nejen osobám jednajícím ve prospěch zpravodajské služby, ale v případě potřeby také dalším osobám podle požadavku zpravodajské služby. Tento požadavek souvisí zejména s potřebou vyžadovat použití zpravodajské techniky například Bezpečnostní informační službou i od subjektů, které nedisponují patřičným osvědčením a přitom jsou povinni plnit povinnosti vyplývající z ustanovení § 97 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Uvedený postup se nevztahuje na stupeň utajení Přísně tajné.

K bodu 127 (§ 59a)

V konkrétních trestních řízeních se může objevit potřeba vést informace v utajeném režimu. Počet osob prověřených pro nejvyšší stupně utajení je však poměrně nízký, což může zejména v případech, kdy věc nesnese odkladu, působit nemalé obtíže, má-li být předcházení bezprostředně hrozícím nebo zamezení probíhajícím trestným činům anebo vyšetření trestných činů již dokonanych úspěšné. Přispět k řešení situací tohoto druhu je účelem navrženého ustanovení, které

umožní přístup k utajovaným informacím s vyšším stupněm utajením, než na které je vydáno platné osvědčení fyzické osoby, v rámci trestního řízení. Při splnění zákonných podmínek bude umožněn přístup vymezených osob v rámci konkrétního trestního řízení k utajované informaci se stupněm utajení až o dva stupně vyšším, než na který je vydáno platné osvědčení této osoby. Zejména půjde o trestní řízení řešící trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci podle IX. hlavy zvláštní části trestního zákoníku. I v dalších situacích vyžadujících mimořádné postupy se však může objevit potřeba nakládání v utajovaném režimu. Potřebný počet osob s osvědčením fyzické osoby však nemůže být v konkrétním případě beze zbytku předvídan, přičemž zejména rozsah prověření těchto osob pro nejvyšší stupně utajení bude vždy poměrně nízký. To může ve výjimečných případech, kdy věc nesnese odkladu a kdy se pracuje ve velké časové tísní, způsobovat nemalé obtíže pro úspěšné předcházení bezprostředně hrozících či probíhajících trestných činů či pro úspěšné vyšetření trestných činů již dokonaných. Za všechny případy lze jmenovat zpracování informací v trestním řízení v případě reakce na teroristický útok.

K bodu 128 (§ 60 odst. 1)

Z důvodu lepší předvídatelnosti institutu zvláštního přístupu k utajované informaci za mimořádných okolností se navrhuje přeformulovat znění předmětného ustanovení tak, aby bylo zřejmé, že mimořádný přístup musí být provázán s činností související s účastí České republiky v ozbrojeném konfliktu v zahraničí nebo v záchranné nebo humanitární akci v zahraničí, a na případ vyhlášení válečného stavu a v případě stavu ohrožení státu, nouzového stavu nebo stavu nebezpečí. Dále se zohledňuje přístup osob podle předmětného ustanovení, kdy se jedná o držitele osvědčení, přičemž stupeň utajení osvědčení nepostačuje pro nezbytný přístup k utajované informaci.

Mezi výčet mimořádných stavů se doplňuje stav kybernetického nebezpečí. Umožnění přístupu k utajovaným informacím fyzickým osobám či podnikatelům, kteří nejsou držiteli osvědčení fyzické osoby, resp. podnikatele, či nemají přístup k utajovaným informacím stupně utajení Vyhrazené, je za stavu kybernetického nebezpečí nezbytné, neboť v případě vyhlášení stavu kybernetického nebezpečí dochází k rozšíření osobní působnosti zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů, na poskytovatele služeb elektronických komunikací, subjekty zajišťující síť elektronických komunikací a subjekty zajišťující významné síť. Tyto subjekty nemusí být a zpravidla ani nebudou držiteli shora uvedeného osvědčení a nebudou mít standardně k utajovaným informacím stupně utajení Vyhrazené přístup, avšak zpřístupnění utajovaných informací těmto subjektům může být za stavu kybernetického nebezpečí nezbytné pro účinné provádění reaktivních protipatření vydaných Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost. Pro ohrožení či narušení kybernetické bezpečnosti je nadto charakteristický rychlý průběh událostí, který zpravidla vyžaduje okamžitou reakci a není tak možné např. spoléhat na splnění standardních podmínek pro přístup k utajovaným informacím těmito subjekty až po vyhlášení stavu kybernetického nebezpečí. Zpřístupněním utajovaných informací shora uvedeným subjektům rovněž nepředstavuje porušení zásady proporcionality při řešení krizové situace, jelikož stav kybernetického nebezpečí vyhláší ředitel Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost pouze v případě kritického ohrožení nebo narušení kybernetické bezpečnosti, v důsledku kterého mohou být ohroženy či poškozeny fundamentální národní zájmy a proces jeho

vyhlašování je analogický s úpravou krizového zákona.

Přístup k utajovaným informacím Evropské unie v mimořádných situacích se v souladu s § 60 odst. 6 zákona přednostně řídí požadavky cizí moci, tj. Evropské unie, a to včetně požadavku na písemné povolení tohoto přístupu.

K bodu 129 (§ 60a)

Nové ustanovení explicitně stanoví, že přístup k utajované informaci má i právnická osoba, která není podnikatelem podle zákona, avšak tento přístup nezbytně potřebuje k výkonu své hlavní činnosti. Takové právnické osobě bude umožněn přístup k utajované informaci, pokud zajistí ochranu utajovaných informací pro příslušný stupeň utajení a budou plněny další povinnosti podle zákona, a to obdobně jako je tomu u orgánu státu. Bude se tedy jednat pouze o tuzemské právnické osoby, neboť na cizí subjekty se uplatní ustanovení upravující poskytování utajovaných informací v mezinárodním styku, popřípadě institut uznání bezpečnostního oprávnění vydaného úřadem cizí moci. V praxi se jedná například o vysoké školy nebo spolky.

K bodům 131 až 133, 135 a 136 (nadpis § 62, § 62 odst. 1, odst. 2, 5 a 6)

Dochází ke změně konstrukce ustanovení, kdy nově i jeho nadpis zní „Uznání bezpečnostního oprávnění vydaného úřadem cizí moci“, na rozdíl od dosavadní koncepce, kdy se hovořilo přímo o samotném přístupu k utajované informaci, nikoli o institutu, který tento přístup umožňuje.

Upravují se náležitosti žádosti, tak aby zohledňovaly různé typy držitelů bezpečnostního oprávnění, kteří žádají o jeho uznání. Návrh současně reaguje na nově zavedený pojem „podnikatel“.

Explicitně se stanoví, z důvodu výkladových problémů v aplikační praxi, že uznání bezpečnostního oprávnění opravňuje fyzickou osobu nejen k samotnému přístupu k utajované informaci příslušného stupně utajení, ale též umožňuje v případě potřeby vstup dotčené fyzické osobě do zabezpečené oblasti příslušné kategorie a podnikateli přístup k utajované informaci.

K bodu 134 (§ 62 odst. 4)

NBÚ uznává bezpečnostní oprávnění na základě žádosti nepodnikající fyzické osoby nebo podnikatele, kteří jsou držiteli bezpečnostního oprávnění, přičemž žádost lze podat i prostřednictvím úřadu cizí moci, který má v působnosti ochranu utajovaných informací. Pokud není žádost podávána prostřednictvím takového cizího úřadu, je procedura uznání časově náročnější, neboť je nezbytná součinnost tohoto úřadu. Z tohoto důvodu se navrhuje v těchto případech prodloužit lhůtu pro zaslání uznání bezpečnostního oprávnění z 10 na 20 dnů.

K bodům 137 až 143 (§ 63)

Precizují se ustanovení, která upravují postup a pravidla pro zproštění mlčenlivosti. Stejně jako doposud zprošťuje mlčenlivosti odpovědná osoba orgánu státu, do jehož oblasti věcné působnosti náleží utajovaná informace, kterou je nezbytné projednat před orgánem státu, který o toto zproštění žádá. Současně se pak navrhuje stanovit obsah této žádosti a ujasnit tím požadavky na postup upravený jednotlivými orgány v rámci procesu zprošťování mlčenlivosti. Žádost o zproštění mlčenlivosti tak konkrétně musí identifikovat řízení, v rámci kterého má ke zproštění mlčenlivosti

dojít, vysvětlit důvodnost a rozsah zproštění a dále identifikovat utajovaný dokument, popřípadě označit věc, ke které se utajovaná informace, vůči níž má být zproštění učiněno, vztahuje.

Pokud se jedná o oblast věcné působnosti, osloví se ten orgán státu, který má předmětnou utajovanou informaci ve své působnosti. Nemusí jít o identifikaci všech existujících garantů v dané oblasti, nýbrž o určení takového orgánu státu, který je schopen zproštění mlčenlivosti též s ohledem na § 63 odst. 7 návrhu zákona posoudit.

Dále dochází k legislativně technické úpravě odstavce 3, respektive rozdělení jeho pododstavců.

K bodu 144 (§ 65 odst. 1)

Doplňují se oznámení a prohlášení podnikatele do výčtu listin, které v případě jejich nalezení je každý povinen neprodleně odevzdat NBÚ, Policii České republiky nebo zastupitelskému úřadu, neboť z hlediska ochrany utajovaných informací není žádoucí, aby listina, která umožňuje příslušné fyzické osobě nebo podnikateli přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené, nebyla odevzdána citovaným institucím za účelem eliminace rizika jejího zneužití. Nedodržení této povinnosti bude též sankcionováno v souladu s § 148 odst. 1 písm. b) zákona.

K bodům 146, 151 a 331 (§ 66 odst. 1 písm. c), § 68 písm. b), § 150 odst. 1 písm. b) a e) a § 155 odst. 1 písm. b) a f)

Upravuje se povinnost fyzické osoby, která má přístup k utajované informaci, a to v souvislosti s nově naformulovaným způsobem zániku platnosti osvědčení podle § 56 odst. 1 písm. f) návrhu zákona, který je nyní spojen až s ohlášením poškození osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele. S ohledem na tuto změnu se modifikuje též skutková podstata přestupku.

K bodu 147 (§ 66 odst. 1 písm. e)

Doplňuje se povinnost fyzické osoby, která má přístup k utajovaným informacím neprodleně oznamovat tomu, kdo provedl její poučení ztrátu nebo neoprávněné zničení nosiče obsahujícího utajovanou informaci. Zároveň se doplňuje též nová skutková podstata, která sankcionuje porušení této povinnosti (viz § 149 odst. 1 písm. l).

K bodu 148 (§ 67 odst. 1 písm. i)

Doplňuje se oznamovací povinnost odpovědné osoby, pokud jde o skutečnost ukončení nebo přerušení provozu informačního systému, aby mohl Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost plnit efektivně úkoly v rámci výkonu své působnosti. Tento pojem není vázán ani tak na čas, jako spíše na důvod. Jedná se o stav, kdy není možné informační systém používat, nikoli o stav, kdy se informační systém nepoužívá. Zejména jde o případy, kdy není z nějakých důvodů obsazena role provozního nebo bezpečnostního správce, nebo dochází např. ke stavebním úpravám zabezpečené oblasti. Za přerušení provozu se nepovažuje stav, kdy není informační systém používán z důvodu neexistence utajovaných informací, kdy je standardně prováděna provozní a bezpečnostní správa.

V § 69 odst. 1 písm. e) a f) zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti jsou stanoveny následující povinnosti pro právnické a podnikající fyzické osoby a

orgány státu na úseku ochrany utajovaných informací

- provozovat jen informační systém, který je certifikován Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost a písemně schválen do provozu,
- zastavit provoz informačního systému, který nesplňuje podmínky v certifikační zprávě, a zajistit ochranu utajované informace v něm a o těchto skutečnostech informovat Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost.

Navrhuje se přidání povinnosti právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, které mají přístup k utajované informaci, a orgánu státu k hlášení pozastavení nebo ukončení provozu informačního systému. Tento požadavek vychází z logiky, že pokud je povinností hlásit zastavení provozu informačního systému v případě nesplnění podmínek stanovených v certifikační zprávě včetně zajištění ochrany utajovaných informací obsažených v informačním systému, pak je stejně důležité poskytnout Národnímu úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost obdobné hlášení v případě, že provozovatel pozastavil provoz informačního systému, nebo jeho provoz ukončil. I v případě pozastavení či ukončení provozu informačního systému z vůle právnické nebo fyzické osoby nebo orgánu státu je totiž nezbytné zajistit ochranu utajovaných informací, které v informačním systému byly zpracovávány.

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost plní funkci Národního střediska pro bezpečnost informačních systémů a je ústředním správním orgánem v oblasti ochrany utajovaných informací v informačních a komunikačních systémech, proto musí mít vždy aktuální přehled o provozovaných certifikovaných informačních systémech. V případě pozastavení nebo ukončení provozu informačního systému však zákon o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti tuto nezbytnost nereflektuje. Povinnost pozastavit provoz informačního systému je dána například v situaci, kdy právnická nebo podnikající fyzická osoba přestane být oprávněnou k přístupu k utajovaným informacím (zejména uplynutím doby platnosti původního oprávnění a pozdním podáním žádosti o oprávnění nové). V takovém případě je nezbytné, aby byly zabezpečeny informace v informačním systému tohoto subjektu, a to často v kooperaci s Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost. Ten se však v současnosti o této situaci může dozvědět pouze na základě sdělení NBÚ, a to navíc jen v případě oprávnění k přístupu k utajovaným informacím stupně utajení Důvěrné a vyšší; v případě stupně utajení Vyhrazené však neexistuje ani tato možnost. V případě pozastavení nebo ukončení provozu informačního systému z vlastní vůle (bez souvislosti s trváním platnosti oprávnění k přístupu k utajovaným informacím) neexistuje žádná možnost, aby se Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost tuto skutečnost dozvěděl jinak, než od subjektu, který o tomto ukončení nebo pozastavení provozu informačního systému rozhodl.

Administrativní zátěž navrhovaného opatření je minimální. V České republice je k provozu certifikováno 600 až 700 informačních systémů, za normálních okolností jsou však tyto informační systémy používány a není v zájmu subjektu, který je provozuje, provoz těchto informačních systémů pozastavovat nebo ukončovat. Odhaduje se, že by se povinnost hlásit pozastavení nebo ukončení provozování informačního systému týkala pěti až deseti podnikatelů ročně, a to typicky v situaci, kdy podnikatel mění místo, kde bude informační systém provozovat, ale v rozhodné době ještě nedisponuje oprávněním zpracovávat utajované informace na novém místě.

Navrhované opatření spočívá pouze v oznámení o pozastavení nebo ukončení provozu informačního systému a poskytnutí informací, jak byla nebo bude zajištěna ochrana utajovaných informací obsažených na nosičích informací používaných v rámci tohoto informačního systému. Vše může proběhnout elektronicky prostřednictvím datové schránky.

K bodům 149 a 153 (§ 67 odst. 2 a § 68a písm. a)

Legislativně technická úprava.

K bodům 152 a 342 (§ 68 písm. c) a § 155 odst. 1 písm. c)

Dochází k legislativně technické úpravě s ohledem na změnu označení pododstavců v ustanovení § 97.

Držiteli osvědčení podnikatele je nově stanovena povinnost písemně oznámit NBÚ zřízení nebo zrušení zabezpečené oblasti kategorie Vyhrazené tak, aby měl NBÚ přehled též o zabezpečených oblastech kategorie Vyhrazené. V současné době tato povinnost v zákoně stanovena není, což činí potíže zejména s ohledem na plánování rozsahu kontroly.

K bodu 154 (nadpis § 69)

Upravuje se nadpis, pokud jde o výčet subjektů, a to s ohledem na nově definovaný pojem podnikatele pro potřeby zákona.

K bodu 156 (§ 69 odst. 1 písm. m) a § 79 odst. 8 písm. c)

Terminologická precizace ve vztahu k evidenci v registru utajovaných informací.

K bodu 159 (§ 71 odst. 3)

Uvedenou změnou se upřesňuje, že v případě, kdy funkci bezpečnostního ředitele vykonává sama odpovědná osoba, není vyžadováno písemné stanovení povinností bezpečnostnímu řediteli odpovědnou osobou podle § 71 odst. 3 zákona.

K bodu 160 (§ 71 odst. 4)

Zakotvuje se požadavek na osobu bezpečnostního ředitele, kdy bude nezbytné, aby taková osoba splňovala podmínky pro přístup k utajované informaci nejvyššího stupně utajení, která u orgánu státu nebo právnické osoby vznikne nebo mu je poskytnuta. Bezpečnostní ředitel plní řadu zákonných povinností a plní jednu z klíčových rolí v oblasti ochrany utajovaných informací, přičemž se jeví jako systematické a žádoucí, aby osoba ve funkci bezpečnostního ředitele měla přístup k utajované informaci alespoň takového stupně utajení, se kterým příslušný orgán státu nebo právnická osoba nakládá.

S ohledem na zákonné lhůty pro průběh bezpečnostního řízení se pro navrhovanou úpravu ve vztahu na požadavek ověření bezpečnostních ředitelů pro splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stanoví odložená účinnost, a to dva roky ode dne nabytí účinnosti návrhu zákona.

K bodu 161 (§ 71 odst. 5)

Funkci bezpečnostního ředitele nelze vykonávat u více subjektů souběžně. S ohledem na

explicitní úpravu přístupu právnické osoby k utajovaným informacím se navrhuje promítnout uvedené též do tohoto ustanovení, které má za cíl zajistit kvalitní výkon funkce bezpečnostního ředitele.

K bodu 162 (§ 74 odst. 1 písm. b)

Doplňuje se absentující zohlednění závazků vyplývajících z členství České republiky v Organizaci Severoatlantické smlouvy, ze kterých vyplývá poskytování utajovaných informací.

K bodům 164 a 165 (§ 75 odst. 2)

Legislativně technická úprava. Ustanovení § 73 zákona stanoví postup pro orgán státu, právnickou osobu a podnikatele, přičemž není zapotřebí blíže definovat subjekty pro potřeby náležitostí žádosti podle § 73 zákona.

Současně dochází k legislativně technické úpravě odkazu obsaženého v předmětném ustanovení.

K bodům 167 až 169 (§ 75a odst. 2)

Upřesňuje se znění upravující bezpečnostní instrukci, kdy se explicitně stanoví, že se při vytváření bezpečnostní instrukce v případě přípravy smlouvy, při jejímž plnění je nutný přístup k utajované informaci cizí moci, zohledňují požadavky cizí moci.

K bodům 170 a 173 (§ 76 odst. 1 a § 77 odst. 6)

Stanovuje se, že v případě poskytování utajované informace pro potřeby řízení v souvislosti s členstvím České republiky v mezinárodní organizaci nebo v souvislosti s mezinárodními závazky České republiky, postačí pro vydání povolení písemné stanovisko ústředního správního úřadu, do jehož oblasti věcné působnosti utajovaná informace náleží, popřípadě zpravodajské služby nebo Policie České republiky. Uvedený návrh má za cíl urychlit možnost plnění mezinárodních závazků v rámci probíhajících řízení, ve kterých je nutné též projednat utajované informace.

Současně se stanoví, že poskytování utajované informace stupně utajení Důvěrné a vyšší v mezinárodním styku pro potřeby řízení v rámci plnění mezinárodních závazků Českou republikou se uskutečňuje zpravidla kurýrní přepravou nebo prostřednictvím diplomatické pošty přepravované diplomatickým kurýrem, přičemž i zde bude povinnost poskytovat utajované informace prostřednictvím ústředního registru.

K bodu 171 (§ 76 odst. 3)

Legislativně technická úprava.

K bodům 174 a 302 (§ 77 odst. 8 a § 137 písm. f)

Dochází k systematickému přesunu obsahu ustanovení § 137 písm. f) zákona do hlavy upravující poskytování utajovaných informací v mezinárodním styku, a to z důvodu uživatelské přívětivosti a jednotnosti v rámci členění zákona. Současně se stanoví obsahové náležitosti kurýrního listu s tím, že podrobnosti a přesný obsah upravuje vyhláška o administrativní bezpečnosti.

K bodu 175 (§ 78 odst. 1)

Legislativně technická úprava aktualizace výčtu primárního práva odkazy na smlouvy ve vztahu k členství České republiky v Evropské unii.

K bodu 176 (§ 79 odst. 3)

Legislativně technická úprava související s evidencí a kontrolou v rámci registrů utajovaných informací.

K bodu 177 (§ 79 odst. 5)

Navrhuje se přeformulovat ustanovení z důvodu lepší uživatelské srozumitelnosti.

K bodu 178 (§ 79 odst. 7)

Nahrazuje se použití termínu kontrola za termín „dohled“, neboť dosavadní termín mohl vyvolávat mylný dojem, že se jedná o kontrolu podléhající úpravě kontrolního řádu. Jako příhodnější se proto z důvodu vyšší právní jistoty jeví použití termínu dohled nad činností registrů.

K bodu 179 (§ 79 odst. 8 písm. f)

Rozšiřuje se zmocnění pro úpravu postupu při zrušení registru. Legislativní ukotvení postupu při zrušení registru poskytuje právní základ pro zajištění ochrany utajovaných informací cizí moci při aplikaci v praxi, kdy ke zrušení registru dochází.

K bodu 181 (§ 80 odst. 2)

Uznání bezpečnostního oprávnění je zákonný institut, který opravňuje k přístupu k utajované informaci. K výkonu citlivé činnosti je podle zákona rovněž oprávněna fyzická osoba, jež je držitelem osvědčení fyzické osoby. V rámci novelizačního bodu se tak odstraňuje disproporce mezi držitelem osvědčení fyzické osoby a fyzickými osobami, kterým bylo NBÚ uznáno bezpečnostní oprávnění vydané úřadem cizí moci.

K bodu 182 (§ 81 odst. 1 písm. a)

Narovnávají se podmínky pro vydání dokladu s podmínkou stanovenou pro vydání osvědčení fyzické osoby, pokud jde o požadavek na fyzickou osobu, aby byla státním občanem České republiky nebo státním příslušníkem členského státu Evropské unie nebo Organizace Severoatlantické smlouvy. Nastavení osobní působnosti zákona je v současném znění zákona příliš široké a v praxi činí obtíže při prověřování spolehlivosti státních příslušníků třetích zemí, zejména s ohledem na omezené možnosti získat k takovým osobám relevantní informace mající původ výlučně v cizině, často navíc v teritoriu, které lze ze zahraničně-politického hlediska České republiky považovat za rizikové.

K bodům 183, 184 a 186 (§ 81 odst. 1 písm. d) a odst. 2, § 82 a § 83)

NBÚ je schopen ověřit si, zda fyzická osoba není omezena na svéprávnosti, a to ze základního registru obyvatel (viz § 138a odst. 2 písm. f) zákona). Z tohoto důvodu se navrhuje vypustit požadavek na doložení prohlášení fyzické osoby o svéprávnosti.

Shodně jako v případě podmínek pro vydání osvědčení fyzické osoby se vypouští podmínka

osobnostní způsobilosti jakožto jedna z podmínek pro vydání dokladu. Podle dosavadní praxe nebyla tato podmínka v praxi dostatečně právně uchopitelná a předvídatelná, a to zejména s ohledem na její ověřování primárně na základě prohlášení o osobnostní způsobilosti.

Pro definici bezúhonnosti jakožto podmínky pro vydání dokladu se použije ustanovení definující bezúhonnost jakožto podmínku pro vydání osvědčení fyzické osoby.

Bližší odůvodnění ke změnám v oblasti osobnostní způsobilosti je obsaženo k odůvodnění k § 12 odst. 1 a § 13.

K bodu 185 (§ 81 odst. 3)

Doplňuje se analogická úprava jako je zakotvena v případě podmínek pro vydání osvědčení fyzické osoby (viz § 12 odst. 2 zákona).

K bodu 187 (§ 84 odst. 2 písm. a)

Legislativně technická úprava.

K bodu 188 (§ 84 odst. 2 písm. c)

Dochází k přesunu fakultativní negativní okolnosti (původně upravené v § 84 odst. 3 písm. e) zákona) mezi negativní okolnosti obligatorní, kdy se jedná o opakované neposkytnutí součinnosti a nově o neudělení souhlasu podle § 109 odst. 2 zákona. Takovou součinnost nelze v probíhajícím bezpečnostním řízení nahradit jinými úkony v řízení, tudíž je celé řízení paralyzováno. Z hlediska systematiky zákona je tato negativní okolnost zařazena mezi okolnosti obligatorní, neboť úmyslné maření bezpečnostního řízení je svojí podstatou dostatečně závažnou skutečností odůvodňující vydání meritorního rozhodnutí bez nutnosti podrobit takové chování správnímu uvážení z hlediska možného zneužití výkonu citlivé činnosti fyzickou osobou.

K bodu 189 (§ 84 odst. 3)

Negativní okolnost doposud uvedená pod písmenem a) se vypouští pro její nadbytečnost, neboť v aplikační praxi lze takovou situaci podřadit pod negativní okolnost spočívající v chování, které má negativní vliv důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost fyzické osoby a může vést ke zneužití výkonu citlivé činnosti. Obdobně se vypouští též negativní okolnosti doposud uvedené pod písmeny b) a f), a to zejména s ohledem na nové pojetí definice bezúhonnosti pro potřeby vydání dokladu.

Zdůvodnění nové negativní okolnosti pod písmenem c) je blíže popsáno v odůvodnění k § 14 odst. 3 písm. f).

K bodu 190 (§ 84 odst. 4)

Prodloužení lhůty pro zjišťování vyjmenovaných negativních okolností koresponduje s právní úpravou ověřování podmínek pro vydání osvědčení fyzické osoby. Je žádoucí, aby totožné skutkové podstaty obligatorních negativních okolností a obligatorních bezpečnostních rizik nebyly posuzovány odlišně (v tomto případě z hlediska plynutí času), především s ohledem na to, že se jedná o typově nejzávažnější rizikové faktory a jejich výskyt u fyzické osoby představuje obecné nebezpečí pro zájmy České republiky, bez ohledu na to, zda jsou tyto zájmy ohroženy v souvislosti s výkonem citlivé činnosti, nebo umožněním přístupu k utajované informaci.

Negativní okolnost podle § 84 odst. 2 písm. c) návrhu zákona bude zjišťována pouze v rámci probíhajícího řízení o zrušení platnosti dokladu. Konstatováním této negativní okolnosti meritorním rozhodnutím dojde k její expiraci, retrospektivní lhůta se v tomto případě neuplatní. Nesoučinnost účastníka řízení pro něj nebude hendikepem ve spolehlivosti v případě budoucího podání nové žádosti o vydání dokladu.

Negativní okolnost podle § 84 odst. 3 písm. c) návrhu zákona se zjišťuje aktuálně a nikoli retrospektivně, čemuž ostatně odpovídá jazykový výklad tohoto ustanovení. Zjišťování negativní okolnosti tak bude probíhat pouze v rámci bezpečnostního řízení.

K bodu 191 (§ 85 odst. 1)

Nově se navrhuje prodloužit platnost dokladu z dosavadních 5 let na 10 let. Navržená změna přitom nejde proti principům ochrany utajovaných informací, respektive bezpečnostní způsobilosti, neboť zde i nadále fungují zákonné mechanismy, které kontrolují po celou dobu platnosti dokladu, zda fyzická osoba i nadále splňuje podmínky pro jeho vydání (viz § 110 zákona).

K bodu 192 (§ 85 odst. 2 písm. f)

Doklad nelze vydat v elektronické podobě, vydává se v tištěné podobě na ceninovém papíru, který obsahuje ochranné prvky.

K bodům 193, 195 a 197 (§ 85 odst. 3 písm. f) a odst. 5 a 6 a § 87 odst. 1 písm. a)

Navrhuje se oproti stávající úpravě stanovit, že v případě změny některého údaje obsaženého v dokladu, vydá NBÚ doklad nový. Dojde tak ke snížení administrativní zátěže ze strany fyzických osob, respektive nebude na ně kladen požadavek podle § 85 odst. 4 zákona, aby v případě změny údaje obsaženého v dokladu písemně požádaly NBÚ o vydání nového dokladu, a to do 15 dnů ode dne zániku jeho platnosti (ode dne změny některého z údajů v něm obsažených). Možnost výkonu citlivé činnosti přitom není do doby doručení nového dokladu dotčena.

Vzhledem k povinnosti právnické osoby, podnikatele a orgánu státu zajistit výkon citlivé činnosti fyzickou osobou, která je držitelem dokladu nebo osvědčení fyzické osoby (viz § 86 písm. a) zákona), je nutné, aby tyto subjekty byly informovány o zániku platnosti dokladu projevem vůle jeho držitele. Jedná se o analogii právní úpravy jako u osvědčení fyzické osoby, kdy je tato povinnost NBÚ stanovena v § 56 odst. 3 zákona.

K bodu 194 (§ 85 odst. 4)

V souvislosti s nově navrženým postupem NBÚ při zániku platnosti dokladu v případě změny některého z údajů v něm obsaženém (viz § 85 odst. 5 návrhu zákona) dochází k vypuštění požadavku na podání žádosti o vydání nového dokladu do 15 dnů ode dne jeho zániku.

Pokud fyzická osoba nepodá žádost o vydání nového dokladu v případě jeho zániku podle § 85 odst. 3 písm. d) nebo e) zákona, bude povinností NBÚ písemně vyrozumět odpovědnou osobu o zániku platnosti dokladu, a to po marném uplynutí 15 denní lhůty od ohlášení rozhodné skutečnosti pro zánik dokladu.

K bodu 196 (§ 86 písm. e)

NBÚ potřebuje z pohledu výkonu své působnosti být informován o zahájení výkonu citlivé činnosti, jakož i o jejím ukončení z příslušných důvodů. Návrh zákona upravuje požadavek na písemné oznámení, jehož adresátem je NBÚ, pokud jde o přesné datum zahájení a ukončení výkonu citlivé činnosti.

K bodu 198 a 331 (§ 87 odst. 1 písm. b) a § 152 odst. 1 písm. b)

Upravuje se povinnost v souvislosti s nově naformulovaným způsobem zániku platnosti dokladu podle § 85 odst. 3 písm. e) návrhu zákona, který je nyní spojen až s ohlášením poškození dokladu. S ohledem na tuto změnu se modifikuje též skutková podstata přestupku.

K bodu 199 (§ 88 odst. 3)

Legislativně technická úprava.

K bodům 201 a 255 (§ 89 odst. 3 a § 105 odst. 3)

Ustanovení nově obecně upravuje právo účastníka řízení, který prohlásí, že neovládá český jazyk, na tlumočníka, kterého si obstará na své náklady. Tato úprava doposud v zákoně zcela chyběla. Předkládaným zněním má být postaveno najisto, že v bezpečnostním řízení zahájeném na základě žádosti účastníka řízení i v bezpečnostním řízení podle § 101 zákona, které je zahajováno z moci úřední, si účastník řízení obstará tlumočníka na své náklady. Ačkoliv se v případě řízení podle § 101 zákona jedná o řízení vedené ve veřejném zájmu, je zde vycházeno z předpokladu, že předmětem řízení je (na rozdíl například od řízení o přestupcích) veřejná listina, které se účastník řízení může dobrovolně vzdát (veřejnou listinu vrátit orgánu, který ji vydal), čímž dojde k zastavení bezpečnostního řízení a finanční prostředky ze státního rozpočtu, vynaložené na úkony související s tlumočením, by byly vynaloženy nehospodárně.

K bodu 202 (§ 89 odst. 7)

Úprava směřuje k tomu, aby nebylo právo nahlížet do spisu účastníkem řízení, respektive jeho zástupcem, limitováno dobou před vydáním rozhodnutí. Toto právo tak bude zachováno účastníku řízení po celou dobu průběhu bezpečnostního řízení.

K bodu 203 (§ 90 odst. 6)

Ředitele NBÚ, jakožto vedoucího ústředního správního orgánu, není možné vyloučit pro podjatost, neboť nikdo jiný není oprávněn rozhodovat místo něj. Toto ustanovení je souladné se soudní judikaturou a rovněž tak s obecnou úpravou ve správním řádu.

K bodu 204 (§ 92 písm. a)

Legislativně technická úprava.

K bodům 205, 206 a 208 (§ 93 odst. 1 písm. a) a b) a § 93 odst. 3)

V souvislosti s vypuštěním úhrady správního poplatku podnikatelem při podání žádosti o vydání osvědčení podnikatele jakožto podmínky pro vydání osvědčení podnikatele, se nově navrhuje vázat zahájení bezpečnostního řízení u podnikatele na okamžik kumulativního splnění podání žádosti podle § 96 zákona a zaplacení správního poplatku. Dochází tak k přesunu institutu správního poplatku do ustanovení § 93 odst. 1 písm. b) návrhu zákona.

Uvedená změna systematiky napравuje stav, neboť spojuje okamžik zahájení řízení nejen s podáním žádosti, ale i právě s úhradou správního poplatku. Bez úhrady správního poplatku nebude bezpečnostní řízení o žádosti podnikatele zahájeno a státu tak nevzniknou s tím spojené náklady. Okamžik zahájení bezpečnostního řízení o žádosti podnikatele je spojován s kumulativním splněním obou podmínek (podání žádosti a úhrada správního poplatku), a je odvozován od toho, která ze skutečností nastane později.

K bodům 207 a 251 (§ 93 odst. 2 a § 102 odst. 2)

Dochází k přesunu ustanovení z důvodu věcné souvislosti, respektive jednotnosti právní úpravy zahájení bezpečnostního řízení.

K bodům 209, 215, 241 a 245 (§ 94 odst. 1, § 94 odst. 2 písm. f), § 99 odst. 1 a § 99 odst. 2 písm. f)

V souladu s požadavkem na elektronizaci služeb státu ve vztahu k občanům navrhovaná změna ve způsobu podání žádosti o vydání osvědčení fyzické osoby a žádosti o doklad zavádí koncept samostatné žádosti fyzické osoby, která může být podána rovněž cestou informačního systému datových schránek nebo prostřednictvím jiného rozhraní garantujícího elektronickou identifikaci žadatele na straně jedné, a samostatného potvrzení důvodnosti žádosti odpovědnou osobou na straně druhé. Současný stav, kdy platná úprava v zásadě omezuje formu podání žádosti o vydání osvědčení nebo dokladu pouze na listinnou podobu, neboť žádost obsahuje rovněž pole pro potvrzení důvodnosti žádosti odpovědnou osobou, přičemž právní předpisy stanovují nutnost podpisu obou subjektů, v podstatě brání účastníkům řízení komunikovat s NBÚ elektronicky při zaručení ověření totožnosti, čímž omezuje jejich právo na volbu způsobu a formy podání vůči orgánu státní správy. Dochází rovněž k vypuštění nutnosti označení místa nebo funkce, na které je vázána nutnost přístupu k utajovaným informacím v žádosti fyzické osoby, a tento parametr bude součástí samostatného zdůvodnění nutnosti přístupu k utajované informaci potvrzeného odpovědnou osobou. Tímto se přenáší administrativní zátěž ze žadatele o vydání osvědčení na jeho odpovědnou osobu, která je garantem zajištění ochrany utajovaných informací v rámci orgánu státu, právnické osoby nebo podnikatele.

K bodu 210 (§ 94 odst. 2 písm. a), § 96 odst. 2 písm. a) a § 99 odst. 2 písm. a)

S ohledem na zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., respektive nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES, se navrhuje vypustit požadavek na doložení dotazníku fyzické osoby, podnikatele a dotazníku podle § 99 odst. 2 písm. a) zákona též v podobě listinné, neboť pro potřeby bezpečnostního řízení postačí dotazník v podobě elektronické.

K bodu 211 (§ 94 odst. 2 písm. c) a d)

Požadavek na doložení prohlášení k osobnostní způsobilosti se vypouští z důvodu vypuštění osobnostní způsobilosti jakožto podmínky pro vydání osvědčení fyzické osoby.

NBÚ je schopen ověřit si, zda fyzická osoba není omezena na svéprávnosti, a to ze základního

registru obyvatel (viz § 138a odst. 2 písm. f) zákona). Z tohoto důvodu se navrhuje vypustit požadavek na doložení prohlášení fyzické osoby o svéprávnosti.

K bodům 212 a 244 (§ 94 odst. 2 písm. c) a § 99 odst. 2 písm. e)

Umožňuje se dodat fotografii fyzické osoby, která odpovídá její současné podobě, též v digitální podobě.

K bodu 213 (§ 94 odst. 2 písm. d)

Upravuje se znění předmětného ustanovení takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že není zapotřebí zasílat celý výpis, ale postačí výpis údajů pro období podle § 14 odst. 4 zákona.

K bodům 214 a 277 (§ 94 odst. 2 písm. e), § 96 odst. 2 písm. d), § 99 odst. 2 písm. d), § 113 odst. 3, § 116 odst. 1 písm. b), § 138 odst. 1 písm. j), § 146 odst. 1 a § 148 odst. 1 písm. a)

Legislativně technická úprava.

K bodům 216 a 246 (§ 94 odst. 5 a § 99 odst. 5)

Opakovaná žádost o vydání nového osvědčení fyzické osoby nebo dokladu bude obsahově korespondovat s žádostí prvotní. Návrh směřuje ke snížení administrativní zátěže pro účastníky řízení. Výrazným způsobem se zjednoduší a zpřehlední celý proces vyplňování podkladových materiálů. Praxe ukázala, že vyplňování toliko změn v podkladech v případě opakovaných žádostí bylo pro veřejnost matoucí a s odstupem času žadatelé přirozeně zapomínají, jaké údaje v historii uváděli, jaké podklady dokládali a jaké změny údajů NBÚ oznamovali. Nově podané žádosti (především dotazníky fyzické osoby) pak trpí vadou neúplnosti, což vede k nežádoucím obstrukcím řízení - vyzývání účastníků řízení k odstranění nedostatků žádosti, prodlužování celého bezpečnostního řízení, nadbytečná administrativní zátěž účastníků řízení. Uvedená změna je kompenzována navrhovaným prodloužením délky platnosti osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení Důvěrné a Tajné a rovněž dokladu na 10 let. Žadatelé tedy sice budou vyplňovat podkladové materiály pro opakované bezpečnostní řízení v plném rozsahu, celý tento proces pro ně však bude srozumitelnější a uživatelsky přívětivější, přičemž se prodlouží i frekvence podání dalších opakovaných žádostí, což ve svém důsledku veřejnosti přinese odlehčení v procesu bezpečnostního prověřování.

Přestože bude žádost o nové osvědčení nebo doklad podána v zákonných lhůtách, nebude fyzické osobě umožněn přístup k utajovaným informacím ani výkon citlivé činnosti, pokud dosavadní osvědčení nebo doklad pozbydou své platnosti, aniž by byly vydány nové veřejné listiny.

K bodům 217 a 247 (§ 94 odst. 6 a § 99 odst. 6)

Návrh zákona nově v § 14 odst. 4 a § 84 odst. 4 jednoznačně zakotvil tzv. plovoucí lhůtu pro ověřování bezpečnostních rizik a negativních okolností a vztáhl ji nikoli k momentu podání žádosti, ale nově k probíhajícímu bezpečnostnímu řízení. Z důvodu právní jistoty tak bude NBÚ nyní ověřovat podmínky pro vydání veřejné listiny u všech žadatelů o vydání osvědčení a dokladu stejně, a to z hlediska plynutí času.

K bodům 218, 219 a 224 (§ 94 odst. 6 a 7 a § 95 odst. 1 písm. m)

Legislativně technická úprava.

K bodům 220 až 225, 227, 229 a 249 (§ 95 odst. 1 a 2 a § 100)

Vypouští se položky dotazníku, které si je NBÚ schopen zjistit ze základních registrů nebo na základě výkonu své působnosti. V souvislosti s tím dochází k legislativně technickým úpravám v rámci dalších odstavců.

Součástí dotazníku bude životopis, který bude nově tvořit jeho samostatnou položku.

Nově se též doplňuje položka dotazníku fyzické osoby, která spočívá ve zdravotní a jiné odborné péči související se zdravotním stavem fyzické osoby, která může mít negativní vliv na její schopnost utajovat informace, přičemž podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis.

K bodu 228 (§ 95 odst. 2)

Prohlášení o pravdivosti a úplnosti údajů je součástí žádosti o vydání osvědčení podle § 94 odst. 1.

K bodu 230 (§ 96 odst. 5)

Změny v bezpečnostní dokumentaci podnikatel oznamuje NBÚ podle § 68 písm. c) zákona, aby je nehlásil opakovaně, doplňuje se předmětná povinnost do ustanovení omezujícího rozsah hlášených změn ve vztahu k bezpečnostní dokumentaci.

K bodu 231 (§ 97 písm. b)

Nově se stanoví požadavek na uvedení osob ve vlastnické struktuře podnikatele, a to až po konečného (skutečného) vlastníka, a dále též osob, které jsou mimo vlastnickou strukturu podnikatele, avšak mají faktický rozhodující vliv na podnikatele.

Uvedený stav reflektuje změny právních předpisů i vznik evidence skutečných majitelů. I přes tento fakt však NBÚ nemusí být schopen zjistit vlastnickou strukturu podnikatele nebo vlastnickou strukturu v relevantním, zákonem předpokládaném rozsahu, a to zejména v okamžiku, kdy jsou na vlastnické struktuře podnikatele účastny další právnické osoby a v zásadě pak především zahraniční právnické osoby. Svou činností není schopen zjistit ani osobu, která stojí mimo vlastnickou strukturu, avšak má faktický vliv na podnikatele, neboť vztah takovéto osoby není zpravidla založen na žádné veřejně dostupné skutečnosti. Bez relevantního zjištění osob, které mají kapitálový vztah k podnikateli, přímý i zprostředkovaný, nebo rozhodující vliv na podnikatele, se snižuje schopnost NBÚ vyloučit existenci bezpečnostního rizika podnikatele stejně jako jiné negativní okolnosti, které se mohou vztahovat nejen k podmínce bezpečnostní spolehlivosti podnikatele, ale též k podmínce ekonomické stability podnikatele a k podmínce schopnosti podnikatele zajistit ochranu utajovaných informací. Samotné znění § 108 zákona pak skýtá NBÚ dostatečnou oporu pro takovýto postup, když právě v odstavci 1 předpokládá ověřování skutečností, tedy i ověřování vlastnické struktury. V neposlední řadě je nezbytné zmínit i fakt, že získání informací k vlastnické struktuře podnikatele, respektive k osobám, které mají vliv na podnikatele, může významnou měrou ovlivnit délku trvání bezpečnostního řízení.

Desetiprocentní výše podílu na hlasovacích právech je odvozena od významnosti vlivu na

podnikatele. Uvedená výše podílu na základním kapitálu, respektive hlasovacích právech je dostatečně významnou hodnotou, se kterou lze spojovat následek v podobě vlivu na jednání podnikatele. Oporu pro takto stanovený vliv odvozený od výše podílu, respektive podílu na hlasovacích právech, lze shledat jak v dosavadní právní úpravě dané zákonem, tak například i v dřívější právní úpravě obchodních společností (§ 183i a následující zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník) nebo stávající právní úpravě obchodních korporací [§ 375 a následující zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech (zákon o obchodních korporacích)], upravující souvislosti k pojmu „vytěsnění minoritního akcionáře“ (též squeeze-out), kdy podíl ve výši přesahující právě hodnotu 10 % (tedy například už podíl ve výši 10,01 %) na základním kapitálu, respektive na hlasovacích právech, znamená takový podíl na podnikateli, při kterém není možné uplatnit, podle textace aktuální právní úpravy obchodních společností, nucený přechod účastnických cenných papírů. Hranice přesahující 10 % na hlasovacích právech na podnikateli tedy zaručuje dostatečně relevantní vliv na chod společnosti. Podpůrně lze rovněž zmínit i ustanovení § 82 zákona o obchodních korporacích vztahujícího se k povinnosti zpracovat zprávu o vztazích mezi ovládanou a ovládající osobou, kdy podle § 82 odst. 2 písm. d) zákona o obchodních korporacích je povinnou položkou uvedení jednání na popud nebo v zájmu ovládající osoby nebo jí ovládaných osob, pokud se takovéto jednání týkalo majetku, který přesahuje 10 % vlastního kapitálu ovládané osoby (tedy již zmiňovaných 10,01% podílu). Naopak hranici nedosahující hodnoty alespoň 10 % na hlasovacích právech lze považovat za marginální a ve své podstatě možnost podílení se na zásadních rozhodnutích o směřování společnosti za spíše iluzorní. Dalším z předpisů, který pracuje s hodnotou 10 % na hlasovacích právech, je návrh zákona o prověřování zahraničních investic.

Desetiprocentní výše podílu je současně dostatečně aprobevována i dlouhodobou praxí NBÚ. Dosavadní právní úprava (viz vzor dotazníku podnikatele – příloha č. 5 vyhlášky o průmyslové bezpečnosti), obsahovala hranici 10 % podílu na základním kapitálu pouze u akciové společnosti. Z pohledu obchodních společností pak zakládala nepoměr v rozsahu poskytovaných údajů a plnění následných povinností, jako je hlášení změn údajů uvedených v žádosti podnikatele. Na základě praxe NBÚ však lze konstatovat, že s podílem menším, než je právě výše podílu na základním kapitálu (hlasovacích právech) dosahující alespoň výše 10 %, lze jen těžko spojovat vliv na jednání podnikatele, a to i při respektování ustanovení § 414 zákona o obchodních korporacích, které upravuje institut náhradní valné hromady a za daných podmínek spojuje s tímto institutem přijetí rozhodnutí a tím i vliv na směřování společnosti, avšak v reálném životě si lze takovouto situaci jen stěží představit. Právě na základě praxe a též praktických zkušeností aprobevovaných v rozhodování NBÚ se jeví jako dostatečně relevantní údaj informace o společnících podnikatele, kteří mají na podnikateli nebo na osobách ve vlastnické struktuře alespoň 10% podíl, a to ať již na základním kapitálu nebo na hlasovacích právech. Ustanovení tak současně sjednocuje přístup Úřadu k obchodním korporacím.

Rozšíření o sledování podílu na hlasovacích právech vychází z faktu, že mezi výší vkladu do společnosti a faktickým podílem na hlasovacích právech může existovat diametrální rozdíl. V praxi lze shledat situace, kdy podílem na vkladu menší společník má větší podíl na hlasovacích právech než podílem na vkladu větší společník. V prováděcím předpisu pak bude stanoveno, že 10% podíl se zohledňuje kdekoli ve vlastnické struktuře (jakékoli pozici ve vlastnické struktuře), tudíž pokud

má přímý podíl na podnikateli ve výši 3 % a dále pak na osobě společníka právě 10 % nebo vyšší, bude v dotazníku podnikatele uveden jak na pozici přímého společníka s podílem 3 %, tak i na pozici společníka s podílem 10 % nebo vyšším.

K bodu 232 (§ 97 písm. c)

Požadavek na uvedení osoby tichého společníka není novým institutem, nýbrž se jedná o konkretizaci dřívější položky dotazníku podnikatele uvedené v § 97 písm. b).

K bodu 233 (§ 97 písm. d)

Upravuje se dosavadní položka dotazníku podnikatele tak, že se zužuje rozsah poskytovaných údajů, neboť se jedná o informace, které může NBÚ získat vlastní činností. Ustanovení by mělo zahrnovat všechny účty, na nichž jsou peněžní prostředky, a to v jakékoliv měně, vedené v České republice i zahraničí bankovními i nebankovními poskytovateli platebních služeb, ovšem s výjimkou těch, jež si NBÚ může zjistit sám na základě průlomu do bankovního tajemství podle zvláštních předpisů.

K bodu 234 (§ 97 písm. f)

Napравuje se nedostatek současné právní úpravy spočívající v neúplném výčtu. Jedná se pouze o legislativně technickou úpravu bez dopadů.

K bodu 235 (§ 97 písm. g) a h)

k písm. g):

Konkretizuje se současná právní úprava tím, že se zužuje a konkretizuje rozsah poskytovaných údajů vedených u subjektů s bankovní licencí o údaje, které může NBÚ získat vlastní činností.

k písm. h):

Konkretizuje se rozsah poskytovaných údajů v položce dotazníku podnikatele. Poskytnuté údaje budou podkladem nejen pro účely ověřování splňování podmínek pro vydání respektive držení osvědčení podnikatele, ale též pro dohledovou a kontrolní činnost NBÚ, například výkon kontroly ochrany utajovaných informací podle zákona. Pokud je smlouva uzavřena se zpravodajskou službou, postačí, aby podnikatel údaje doložil pouze písemným potvrzením odpovědné osoby příslušné zpravodajské služby.

K bodu 236 (§ 97 písm. i)

Nově se definuje položka dotazníku podnikatele upravující zájmové obchodní partnery, jež spolupracují s podnikatelem. Rozsah těchto obchodních partnerů bude stanoven prováděcím právním předpisem.

K bodu 237 (§ 97 písm. p)

Legislativně technická úprava.

K bodu 238 (§ 97 písm. r)

Do dotazníku podnikatele se doplňuje nová položka obsahující seznam funkcí a osob, u

kterých podnikatel předpokládá přístup k utajovaným informacím. Nejedná se o novou povinnost, nýbrž se přesouvá položka současnou právní úpravou zařazená do bezpečnostní dokumentace podnikatele upravené v § 98 zákona, konkrétně položka pod písmenem d). Nová úprava přinese zjednodušení i větší uživatelský komfort pro adresáty právní regulace.

K bodu 239 (§ 98 písm. a)

Dochází k modifikaci předmětného ustanovení v souladu s nově naformulovaným zněním § 97 písm. h) návrhu zákona.

K bodu 240 (§ 98 písm. d)

V souvislosti s přesunem uvedené položky do dotazníku podnikatele se vypouští uvedená položka z bezpečnostní dokumentace s tím, že se přesouvá do položek obsažených v dotazníku podnikatele. Uvedená změna přináší větší komfort pro žadatele, protože v rámci dotazníku podnikatele vyplňuje údaje předdefinovaným způsobem.

K bodu 242 (§ 99 odst. 2 písm. b) a e)

k písm. b):

Požadavek na doložení prohlášení k osobnostní způsobilosti se vypouští z důvodu vypuštění osobnostní způsobilosti jakožto podmínky pro vydání dokladu.

k písm. e):

NBÚ je schopen ověřit si, zda fyzická osoba není omezena na svéprávnosti, a to ze základního registru obyvatel (viz § 138a odst. 2 písm. f) zákona). Z tohoto důvodu se navrhuje vypustit požadavek na doložení prohlášení fyzické osoby o svéprávnosti.

K bodům 243 a 248 (§ 99 odst. 2 písm. d) a § 99 odst. 7)

Legislativně technická úprava.

K bodu 250 (§ 101 odst. 4)

Navrhuje se explicitně doplnit ustanovení, podle kterého se pro řízení o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu použijí ustanovení o úkonech v bezpečnostním řízení přiměřeně, neboť spolu tyto řízení věcně souvisí a je zapotřebí využít některé instituty pro zjišťování potřebných informací v těchto řízeních.

K bodu 252 (§ 103 odst. 1)

Úprava znění předmětného ustanovení má za cíl ujasnit, že NBÚ může požadovat upřesnění údajů uvedených v žádosti fyzické osoby, podnikatele nebo žádosti o doklad též v rámci postupu podle § 110 zákona.

K bodu 253 (§ 103 odst. 2)

Novou formulací se staví najisto, že NBÚ je oprávněn požadovat pro ověření splnění podmínek pro vydání osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele a dokladu poskytnutí nezbytné součinnosti. Jedná se o faktické naplnění smyslu § 110 odst. 1 zákona v situaci, kdy k osobě nebylo zahájeno řízení o zrušení platnosti veřejné listiny, nicméně je nezbytné provádět úkony k vyloučení

či potvrzení existence důvodných pochybností o splnění podmínek pro vydání osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu.

K bodům 256 až 259 (§ 106)

Mění se znění ustanovení upravující využití znalce pro potřeby ověřování osobnostní způsobilosti, neboť došlo k jejímu vypuštění jakožto podmínky pro vydání osvědčení fyzické osoby a dokladu.

NBÚ ustanoví znalce rozhodnutím, přičemž proti tomuto rozhodnutí nelze podat rozklad. Rozhodnutí o ustanovení znalce se příslušnému znalci doručí a účastník řízení se o tom vyrozumí. Znalec je NBÚ ustanoven v souladu s § 9 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění zákona č. 444/2011 Sb., po předchozím projednání, jedná se tedy o konsenzuální vztah mezi znalcem a orgánem veřejné moci. Okolnosti, které dávají znalci právo (a současně ukládají povinnost) úkon neprovést, jsou dostatečně vymezeny v § 11 zákona o znalcích a tlumočnících a rovněž tak v § 90 odst. 7 navrhované změny zákona. Procesní práva znalce jsou adekvátně garantována, a proto není přiznání práva na opravný prostředek znalci v této situaci odůvodnitelné.

K bodu 260 (§ 107 odst. 2)

Navrhuje se rozšíření okruhu osob, u kterých lze provést šetření zpravodajské služby, a to o manžela, manželku, partnera nebo partnerku, a to v případech, kdy tyto osoby nemusí vždy žít s účastníkem ve společné domácnosti, což je nyní předpokladem jejich důslednějšího prověření při bezpečnostním řízení pro stupeň utajení Tajné, ač přirozeně mohou s účastníkem řízení sdílet informace, finance a majetek nebo sociální vazby.

K bodům 261 až 266 (§ 107 a 108)

Navrhuje se zpřesnění textace v předmětných ustanoveních. Bližším vymezením podstaty žádosti, která od NBÚ směřuje v rámci bezpečnostního řízení k zpravodajským službám, dojde zejména směrem k veřejnosti k lepší představitivosti ve vztahu k obsahu tohoto ustanovení. Navržená úprava není koncepčního charakteru, ale zohledňuje praxi spolupráce dotčených orgánů v rámci bezpečnostního řízení.

K bodům 267 a 268 (§ 110)

NBÚ po dobu platnosti osvědčení fyzické osoby, podnikatele a dokladu prověřuje, zda fyzická osoba nebo podnikatel splňují podmínky pro jejich vydání. Tyto podmínky se prověřují prostřednictvím úkonů v bezpečnostním řízení podle § 107 a násl. zákona, které jsou pro potřebná zjištění nezbytné. Vzhledem k tomu, že zákonný mechanismus podle § 110 zákona je jedním z institutů zajišťující ochranu utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, stanovuje se jako koncepční a s ohledem na právní jistotu nezbytné explicitně stanovit, že jak fyzická osoba, tak i podnikatel jsou povinni pro potřeby tohoto postupu poskytnout NBÚ nezbytnou součinnost.

K bodům 269 a 276 (§ 112 odst. 1 písm. c) a § 113 odst. 1 písm. f)

V případě subjektů, u kterých působí kolektivní statutární orgán, je podle § 2 písm. f) bod 13 návrhu zákona odpovědnou osobou pouze ta fyzická osoba, která je jednáním ve věcech upravených zákonem určena. Pokud takto určena není, NBÚ vyzve účastníka řízení pro potřeby dalšího jednání,

aby ve stanovené lhůtě konkrétní odpovědnou osobu určil. V takovém případě se bezpečnostní řízení přeruší. Pokud účastník řízení ve stanovené lhůtě odpovědnou osobu neurčí, NBÚ bezpečnostní řízení rozhodnutím zastaví.

K bodu 270 (§ 112 odst. 1 písm. e)

Jde o omezení možnosti opakovaně přerušovat řízení. Změna reaguje na zneužívání tohoto institutu řízení ze strany žadatelů, jehož důsledkem je neúměrné prodlužování průběhu bezpečnostního řízení a tím i zvyšování nákladů pro provedení bezpečnostního řízení na straně státu, neboť některé úkony v řízení musí být v návaznosti na běh času prováděny opakovaně.

K bodu 271 (§ 112 odst. 1 písm. f)

Formální úprava znění v souvislosti se změnou ustanovení § 106 zákona.

K bodu 272 (§ 112 odst. 4)

Doplňuje se výjimka, kdy se účastník řízení nevyrozumí o pokračování v bezpečnostním řízení po pominutí překážek, pro které bylo řízení přerušeno, a to v případě, kdy se v něm pokračuje provedením pohovoru s tímto účastníkem řízení, neboť z důvodu osobní přítomnosti na tomto úkonu je již další vyrozumívání redundantní.

K bodu 273 (§ 112 odst. 5)

Nově se navrhuje, aby po dobu přerušení bezpečnostního řízení neběžela lhůta 15 dnů od doručení rozkladu pro předložení řediteli NBÚ. Dosud, i když rozklad nemá náležitosti a NBÚ postupuje podle § 127 zákona, lhůta pro předložení rozkladu řediteli NBÚ běží.

K bodům 274, 275 a 278 (§ 113 odst. 1 písm. b) a e), § 116 odst. 1 písm. b), § 117 odst. 8 a § 118 odst. 2)

Legislativně technická úprava.

K bodům 279, 320 a 349 (§ 116 odst. 3, § 144 odst. 4 a § 159)

Do režimu správního řádu se z důvodu právní jistoty zahrnuje i řízení o udělení pořádkové pokuty podle § 144 odst. 4 zákona, neboť dosud postrádalo jasnou procesní úpravu.

Správní řád se na bezpečnostní řízení nepoužije, neboť se jedná o správní řízení sui generis a vyloučení byť subsidiárního použití správního řádu bylo i cílem zákonodárce. S ohledem též na dosavadní judikaturu, lze konstatovat, že se pro bezpečnostní řízení uplatní pouze základní zásady činnosti správních orgánů (viz § 177 správního řádu).

K bodu 280 (§ 117 odst. 6)

Navrhuje se odstranit disproporční nastavení vymezující limitní časový úsek pro realizaci šetření (zejména z pohledu šetření zpravodajských služeb v prostředí) k účastníkovi řízení podle § 109 odst. 2 zákona. K těmto důsledkům vede skutečnost, že rozsah a náročnost šetření ke spolehlivosti jsou plně srovnatelné s šetřením k bezpečnostní spolehlivosti, a to i s ohledem na obory činnosti, v nichž jsou účastníci řízení v případě šetření podle § 109 odst. 2 zákona aktivní (např. oblast obchodu s vojenským materiálem či insolvence). Lhůta pro postoupení výsledku

šetření v těchto případech jednoznačně vyplývá z dikce § 117 odst. 7 návrhu zákona.

K bodu 281 (§ 118 odst. 1)

Navrhuje se uvést důvody pro nedodržení lhůt pro sdělení výsledků šetření ze strany zpravodajské služby nebo Policie České republiky.

K bodům 282 a 289 (§ 118 odst. 4 a § 121 odst. 4)

Legislativně technická úprava.

K bodu 283 (§ 119 odst. 1)

Upřesnění z důvodu právní jistoty, že zákonodárce považuje za nejbližší pracovní den až den následující.

K bodům 284 až 288 (§ 120)

Cílem úpravy je zefektivnit doručování písemností fyzickým osobám. Nově se písemnosti fyzickým osobám, které nemají zřízení datovou schránku, nedoručují na adresu pobytu, nýbrž na libovolnou adresu v České republice, touto osobou určenou (například adresa zaměstnavatele). Odpadá tedy potřeba ověřovat, zda se adresát na místě doručení zdržoval či nikoli. Nová úprava je souladná s obecnou úpravou doručování ve správním řádu.

K bodu 290 (§ 122 odst. 1)

Ustanovení je nesystematické, neboť obchodování s vojenským materiálem lze vykonávat i na základě jiných oprávnění, než je doklad podle zákona.

K bodu 291 (§ 122 odst. 2)

Dochází k úpravě terminologické nepřesnosti v označení „podnikající“ právnická osoba.

Označení účastníka řízení se upravuje v souladu s identifikačními údaji, které jsou obsaženy v osvědčení podnikatele.

K bodu 292 (§ 124 odst. 2)

V navrženém ustanovení se zkracuje lhůta, která musí uplynout, aby byl vyřazen bezpečnostní svazek, a to z 15 na 11 let od data posledního pravomocného rozhodnutí, neboť aplikační praxe prokazuje, že tato lhůta postačuje k odhalení možných reziduí bezpečnostních rizik. Zkrácení lhůty pro vyřazování bezpečnostních svazků plně koresponduje rovněž s navrhovanou dobou prodloužení platnosti osvědčení fyzické osoby a dokladu na 10 let. Lhůta 11 let pro zahájení procesu vyřazování svazku je tak optimalizovaná i z hlediska zachování fyzické podoby referenčního spisového materiálu z předchozího bezpečnostního řízení, který bude v praxi k dispozici i pro účely provedení následného bezpečnostního řízení v případě podání další žádosti. Současně se snižují nároky na logistiku a především dojde k eliminaci eventuálních budoucích nákladů na budování a provoz nových úložen v důsledku enormního nárůstu počtu vyřizovaných spisů. S ohledem na význam dokumentů pro bezpečnostní řízení osob zařazených ve zpravodajské službě je s přihlédnutím k dosavadní praxi nezbytné umožnit prodloužení doby stanovené pro vyřazení bezpečnostního svazku vedeného zpravodajskou službou.

K bodu 293 (§ 127 odst. 2)

Konkretizují se formální náležitosti rozkladu podávaného podnikající fyzickou osobou.

K bodům 294 až 301 (§ 135)

Upravuje se zmocňovací ustanovení, a to konkrétně s ohledem na vypuštění podmínky osobnostní způsobilosti pro vydání osvědčení fyzické osoby a dokladu, a dále se zmocnění rozšiřuje na bližší konkretizace rozsahu údajů uváděných podnikatelem v položce dotazníku podle § 97 písm. j) zákona, neboť v zákoně by taková konkretizace působila komplikovaně a nepřehledně. Úprava v prováděcím právním předpisu umožní větší popisnost tohoto ustanovení a přispěje tak k poskytování relevantních údajů a tím i k právní jistotě podnikatelů, a to ať již v pozici účastníka řízení nebo v pozici držitele osvědčení podnikatele při plnění povinnosti podle § 68 písm. d) zákona. U žádosti o vydání osvědčení podnikatele podané podle § 96 odst. 1 zákona se bude jednat o údaje za posledních 5 let, u podnikatelů podávajících hlášení změn podle § 68 písm. d) zákona a též u podnikatelů podávajících žádost o vydání osvědčení podnikatele podle § 96 odst. 4 zákona pak o údaje z posledního roku.

K bodu 303 (§ 137 písm. j)

Legislativně technická úprava.

K bodu 304 (§ 137 písm. l)

S ohledem na vývoj digitálního utajovaného dokumentu je nezbytné a koncepční zařadit do výčtu základních úkolů a oprávnění NBÚ též výzkum a vývoj v oblasti ochrany utajovaných informací.

K bodům 306 a 317 (§ 138 odst. 1 písm. f), a § 141 odst. 4 písm. g)

NBÚ bude využívat předmětné oprávnění zejména ve vztahu k přestupkovým spisům a spisům vedeným ke kázeňským přestupkům a kárným proviněním. V rámci posuzování bezpečnostní spolehlivosti, respektive při posuzování, zda je u účastníka řízení přítomno fakultativní bezpečnostní riziko (negativní okolnost), je NBÚ podle § 14 odst. 6 (§ 84 odst. 5) zákona povinen přihlídnout k rozsahu, charakteru a k chování fyzické osoby v období podle § 14 odst. 4 (§ 84 odst. 4). Tyto okolnosti, které jsou často rozhodné pro posouzení přítomnosti bezpečnostního rizika (negativní okolnosti), však většinou vyplývají pouze ze správního spisu (např. ze svědeckých výpovědí) a v rozhodnutí, které bylo v takovém řízení vydáno, nejsou zmíněny, nebo uvedeny v celém rozsahu. Současně je nutno připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou není možné při posuzování bezpečnostní spolehlivosti (spolehlivosti) vycházet z informací shrnutých v rozhodnutí jiného orgánu státu, ale je v takovém případě nezbytné, aby předmětná informace byla obsahem bezpečnostního svazku v primární podobě. Bez patřičného oprávnění toto však NBÚ není schopen naplnit. Praxe se setkává i se situacemi, které požadují nahlédnutí i do typově jiných spisů vedených k jiným řízením, než jsou přestupková řízení (např. spisy vedené ke stavebnímu řízení nebo k žádosti o poskytnutí dotace). I v takových případech jsou pak takové spisy jedinečným zdrojem informací, které NBÚ není schopen obstarat jinak. Absence zákonného oprávnění tak brání v přístupnu k informacím obsažených v příslušném spisu vedeném orgánem státu. V případě neposkytnutí takových informací NBÚ postupuje podle § 107 (§ 109)

zákona a dožádá informace, které předpokládá, že by mohly být obsahem spisu, což s sebou nese riziko opětovného dožádání v případě nedostatečnosti první odpovědi a v závěru k prodloužení celého řízení. Odpověď dožádaného orgánu také obsahuje reprodukované informace, nikoliv v primární podobě. Obdobné ustanovení se navrhuje zavést též pro zpravodajské služby a Ministerstvo vnitra, čímž se narovná stávající disproporce v oprávnění NBÚ a zpravodajských služeb a Ministerstva vnitra, přičemž postavení je v případě postupu podle § 140 odst. 1 písm. a), respektive § 141 odst. 1 obdobné.

K bodu 307 (§ 138 odst. 2)

Dochází k doplnění údaje o datu platnosti a datu zániku v rámci seznamu osvědčení fyzických osob, osvědčení podnikatelů a dokladů.

Současně dochází k doplnění orgánů disponujících pověřenými orgány, které mají podle trestního řádu postavení orgánů činných v trestním řízení. Návrh rozšíření okruhu orgánů státu disponujících informacemi o platných veřejných listinách doplňuje návrh nového § 138c. Spojení těchto dvou ustanovení zajišťuje, že se NBÚ, jakožto garant oblasti ochrany utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti, bez zbytečného odkladu dozví, že policejní orgán zahájil k zájmové osobě (osobě ze zasláného a aktualizovaného seznamu držitelů osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu) trestní řízení. NBÚ tak bude moci adekvátně reagovat na tuto rozhodující skutečnost, která má zásadní vliv na splnění podmínek pro vydání osvědčení, osvědčení podnikatele nebo dokladu.

K bodu 308 (§ 138 odst. 3)

Zaměstnanci NBÚ jsou při výkonu činností upravených zákonem oprávněni k celé řadě úkonů, při nichž je nutné prokázat svou příslušnost k NBÚ (např. nahlížení do trestních spisů, přístup k utajovaným informacím u kontrolované osoby, vstup do objektů, zabezpečených oblastí, případně i do jednacích oblastí). Za současného stavu však zaměstnanci NBÚ nedisponují žádným průkazem, který by osvědčoval jejich příslušnost k NBÚ. Navrhujeme proto doplnit stávající ustanovení o zavedení nového institutu služebního průkazu, který bude osvědčovat, že jeho držitel je zaměstnancem NBÚ. Služební průkaz nebude sám o sobě opravňovat k provedení určitého úkonu v rámci působnosti NBÚ, ale bude prokazovat, že daná osoba je zaměstnancem NBÚ a bude tedy primárně sloužit k prokazování se při výkonu činností upravených zákonem (např. při výkonu státního dozoru k prokázání skutečnosti, že se jedná o příslušného kontrolního pracovníka, který je uveden v pověření k provedení kontroly vydaném NBÚ u vybrané kontrolované osoby). Zavedení institutu služebního průkazu by mělo přispět jednak k upevnění pozice zaměstnance NBÚ při plnění činností upravených zákonem jakožto osoby oprávněné k výkonu této činnosti v oblasti ochrany utajovaných informací, a současně i k ochraně druhé strany před neoprávněným výkonem státní správy v oblasti ochrany utajovaných informací.

Vzor služebního průkazu NBÚ stanoví prováděcím právním předpisem. Bude se jednat zejména o jméno a příjmení zaměstnance, jeho fotografii a evidenční číslo, označení NBÚ, číslo průkazu, datum jeho vydání, eventuálně dobu platnosti, případně jiné údaje.

K bodům 309 a 316 (§ 138c a § 141 odst. 3)

Dochází k přesunu stávajícího ustanovení § 141 odst. 3 písm. a) zákona a k rozšíření okruhu orgánů, jež oznamují NBÚ okolnosti, které nasvědčují tomu, že držitel osvědčení nebo dokladu přestal splňovat podmínky pro jejich vydání. V působnosti nově doplněných státních institucí je z hlediska existence okolností nasvědčujících tomu, že subjekt přestal splňovat podmínky pro vydání osvědčení či dokladu, zásadní ta skutečnost, že příslušná osoba je objektem trestního řízení v postavení podezřelého ze spáchání trestného činu, tedy osobou, proti které se trestní řízení vede. Současně dochází k explicitnímu stanovení oprávnění Ministerstva vnitra.

K bodu 310 (§ 139)

S nově koncipovaným nařízením vlády, které bude obsahovat katalog oblastí utajovaných informací, se upravuje též zmocnění pro jeho vydání (více viz důvodová zpráva k § 2 písm. a).

K bodu 311 (§ 140 odst. 1 písm. a)

Předmětné ustanovení zákona stanoví, že zpravodajské služby rozhodují o žádosti fyzické osoby u svých příslušníků, zaměstnanců a uchazečů o přijetí. Navrhuje se úprava znění, která by umožnila rozhodovat o žádosti fyzických osob, které konají pro zpravodajskou službu práci na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Důvod je totožný jako v případě služebního nebo pracovního poměru fyzické osoby ve vztahu ke zpravodajské službě, respektive není žádoucí, aby širší okruh osob věděl o vztahu fyzické osoby ke zpravodajské službě, přičemž by mohlo dojít k ohrožení činnosti zpravodajských služeb. Současně se doplňuje upřesnění, že Vojenské zpravodajství rozhoduje též o osobách, které mají být zařazeny nebo jsou zařazeny v aktivní záloze.

K bodům 312, 313, 318 a 321 (§ 140 odst. 2 a odst. 4 písm. i), § 141 odst. 7 a § 148 odst. 1 písm. a)

Legislativně technická úprava.

K bodu 314 (§ 140 odst. 4 písm. k) a l)

Zpravodajským službám bude dána možnost získávat od fyzických osob další informace nad rámec informací uvedených v dotazníku fyzické osoby, a to např. formou vlastních doplňkových dotazníků, ve kterých budou mít možnost směřovat otázky do oblastí, které jsou z jejich pohledu rizikové, resp. zájmové, a kde hrozí (např. s ohledem na budoucí vykonávanou činnost) možné riziko. Jedná se např. o všechny (nejen osobní) kontakty s cizími státními příslušníky, známé a přátele, a to nejen osoby žijící ve společné domácnosti, dále otázky týkající se sociálních sítí, kryptoměn, zahraničních cest a mimořádných událostí v zahraničí, sledování alternativních médií a webů nebo hraní konkrétních her o peníze.

NBÚ bude využívat předmětné oprávnění zejména ve vztahu k přestupkovým spisům a spisům vedeným ke kázeňským přestupkům a kárným proviněním. V rámci posuzování bezpečnostní spolehlivosti, respektive při posuzování, zda je u účastníka řízení přítomno fakultativní bezpečnostní riziko (negativní okolnost), je NBÚ podle § 14 odst. 6 (§ 84 odst. 5) zákona povinen přihlídnout k rozsahu, charakteru a k chování fyzické osoby v období podle § 14 odst. 4 (§ 84 odst. 4). Tyto okolnosti, které jsou často rozhodné pro posouzení přítomnosti bezpečnostního rizika (negativní okolnosti), však většinou vyplývají pouze ze správního spisu

(např. ze svědeckých výpovědí) a v rozhodnutí, které bylo v takovém řízení vydáno, nejsou zmíněny, nebo uvedeny v celém rozsahu. Současně je nutno připomenout, že v souladu s ustálenou judikaturou není možné při posuzování bezpečnostní spolehlivosti (spolehlivosti) vycházet z informací shrnutých v rozhodnutí jiného orgánu státu, ale je v takovém případě nezbytné, aby předmětná informace byla obsahem bezpečnostního svazku v primární podobě. Bez patřičného oprávnění toto však NBÚ není schopen naplnit. Praxe se setkává i se situacemi, které požadují nahlédnutí i do typově jiných spisů vedených k jiným řízením, než jsou přestupková řízení (např. spisy vedené ke stavebnímu řízení nebo k žádosti o poskytnutí dotace). I v takových případech jsou pak takové spisy jedinečným zdrojem informací, které NBÚ není schopen obstarat jinak. Absence zákonného oprávnění tak brání v přístupnu k informacím obsažených v příslušném spisu vedeném orgánem státu. V případě neposkytnutí takových informací NBÚ postupuje podle § 107 (§ 109) zákona a dožádá informace, které předpokládá, že by mohly být obsahem spisu, což s sebou nese riziko opětovného dožádání v případě nedostatečnosti první odpovědi a v závěru k prodloužení celého řízení. Odpověď dožádaného orgánu také obsahuje reprodukované informace, nikoliv v primární podobě. Obdobné ustanovení se navrhuje zavést též pro zpravodajské služby a Ministerstvo vnitra, čímž se narovná stávající disproporce v oprávnění NBÚ a zpravodajských služeb a Ministerstva vnitra, přičemž postavení je v případě postupu podle § 140 odst. 1 písm. a), respektive § 141 odst. 1 obdobné.

K bodu 315 (§ 140 odst. 7 a 8)

Ustanovení umožňuje zpravodajským službám postupovat v taxativně stanovených případech odchylně od zákona, pokud to bude z důvodu utajení či ochrany jejich příslušníků, nebo jiných důležitých zájmů zpravodajské služby potřebné.

Navrhujeme pro účely zpravodajských služeb vydání zvláštních postupů na úseku ochrany utajovaných informací. Tyto zvláštní postupy mají za cíl upravit nakládání s informacemi souvisejícími se zpravodajskou činností zpravodajských služeb, kdy nelze v důležitém zájmu služby postupovat podle platných ustanovení zákona. Při nakládání s těmito informacemi se budou příslušníci zpravodajských služeb řídit specifickými pravidly v oblasti administrativní, fyzické bezpečnosti, bezpečnosti informačních nebo komunikačních systémů a kryptografické ochrany, které stanoví vláda. Tato pravidla by měla zajistit nejvyšší možnou míru ochrany zpravodajské informace, a to za použití nezbytných bezpečnostních a organizačních opatření, postupů, bezpečnostních parametrů a principů spolu s příslušnými technickými řešeními. Zvláštní postupy stanoví vláda po souhlasu NBÚ a zpravodajské služby, v případě bezpečnosti informačních nebo komunikačních systémů Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost.

K bodu 322 (§ 148 odst. 1 písm. e)

Funkce bezpečnostního ředitele je významná z pohledu zákona, respektive z pohledu ochrany utajovaných informací, kdy zákon v této souvislosti stanoví omezení, že nelze vykonávat tuto funkci u více orgánu státu nebo podnikatelů souběžně. Návrh zákona s ohledem na význam funkce bezpečnostního ředitele z pohledu ochrany utajovaných informací nově stanoví požadavek, aby bezpečnostní ředitel splňoval podmínky pro přístup k utajované informaci nejvyššího stupně utajení, která u orgánu státu nebo právnické osoby vznikne nebo mu je poskytnuta. S přihlédnutím

k této změně a s ohledem na významnost funkce bezpečnostního ředitele se navrhuje rozšířit skutkovou podstatu též pro případ, kdy fyzická osoba vykonává funkci bezpečnostního ředitele v rozporu s § 71 odst. 4 návrhu zákona.

K bodům 323, 328, 337 a 343 (§ 148 odst. 1 písm. i), § 149 odst. 1 písm. j), § 153 odst. 1 písm. ee) a § 155 odst. 1 písm. f)

Legislativně technická úprava.

K bodům 326, 327 a 341 (§ 149 odst. 1 písm. g) a h) a § 154 odst. 1 písm. e)

Náprava znění v souladu s rozdělením působností podle zákona.

K bodům 329 a 338 (§ 149 odst. 1 písm. l) a § 153 odst. 1 písm. hh)

Podle stávající zákonné právní úpravy není možné uvedené porušení předmětných povinností postihnout z důvodu absence skutkových podstat. Vzhledem ke zkušenosti z praxe v oblasti ochrany utajovaných informací, respektive z oblasti správního trestání, je žádoucí skutkové podstaty zavést, neboť k uvedeným porušením povinností často dochází a nelze je být s ohledem na jejich závažnost zákonným způsobem postihnout.

K bodům 330 a 332 (§ 149 odst. 3 písm. a), § 150 odst. 1 písm. d) a § 155 odst. 1 písm. e)

Legislativně technická úprava.

K bodu 333 (§ 153 odst. 1 písm. d)

Doplňuje se skutková podstata ve vztahu k požadavku na osobu bezpečnostního ředitele, pokud jde o požadavek na úroveň prověření této osoby. Nově navrhovaná skutková podstata tak zakládá přestupek v případě, pokud právnická osoba nebo podnikatel, kteří mají přístup k utajované informaci, nebo orgán státu obsadí funkci bezpečnostního ředitele osobou, která nebude držitelem osvědčení pro zákonem předpokládaný stupeň utajení. U podnikatele se jako doposud vyžaduje, aby byl bezpečnostní ředitel držitelem osvědčení fyzické osoby nejméně takového stupně utajení, pro který má podnikatel vydané osvědčení. U orgánu státu a u právnické osoby bude nově vyžadováno, aby osoba bezpečnostního ředitele byla držitelem osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení odpovídající nejvyššímu stupni utajení informace, která u nich vznikne, nebo která jim bude poskytnuta.

K bodům 334 a 335 (§ 153 odst. 1 písm. g) a p)

Uvedená změna postihne též případy utajovaných informací, které se nevyskytují ve své zhmotněné podobě, mohou mít tedy pouze podobu ústní, aniž byly zaznamenány do podoby utajovaného dokumentu.

Dále se v rámci dalšího znění ustanovení zohledňuje koncepce katalogu oblastí utajovaných informací nahrazující dosavadní seznam utajovaných informací, který stanoví vláda nařízením.

K bodu 338 (§ 153 odst. 1 písm. gg) a ii)

k písm. gg):

Z pohledu ochrany utajovaných informací je jedním z významných institutů povinnost

právnícké osoby a podnikatele, kteří mají přístup k utajované informaci, a orgánu státu zpracovávat a vést přehled míst nebo funkcí, na kterých je nezbytné mít přístup k utajovaným informacím. Tento přehled míst a funkcí schvaluje bezpečnostní ředitel. Přestože záleží na uvážení odpovědné osoby, respektive bezpečnostního ředitele, zda usoudí nezbytnost přístupu k utajovaným informacím na daném místě nebo funkci, jedná se o zákonnou limitaci okruhu osob, které mají přístup k utajované informaci. Osoba, která je na příslušném místě nebo funkci zařazena, musí splňovat podmínky pro přístup k utajované informaci příslušného stupně utajení. S ohledem na limitační funkci ve vztahu k ochraně utajovaných informací se doplňuje nová skutková podstata, která neplnění této povinnosti sankcionuje.

k písm. ii):

Doplňuje se nová skutková podstata spočívající v umožnění přístupu k utajované informaci neoprávněné osobě, a to ze strany právnícké osoby nebo podnikatele, kteří mají přístup k utajované informaci, nebo orgánu státu. Obdoba této skutkové podstaty je již ve stávajícím znění zákona v § 148 odst. 1 písm. d), ve vztahu k pachateli - fyzické osobě. Za stávajícího znění tak lze postihnout pouze konkrétní osobu, což neumožňuje postihovat a současně též reflektovat případy špatně nastaveného systému ochrany utajovaných informací.

K bodům 339, 340, 345 a 348 (§ 153 odst. 2 písm. a) a c), § 155 odst. 2 písm. a) a § 158)

Legislativně technická úprava.

K bodu 344 (§ 155 odst. 1 písm. h)

Přeměna obchodní korporace nebo družstva se promítá do ekonomické situace podnikatele, proto může mít přímý dopad na splňování podmínek pro vydání osvědčení podnikatele a tím i na platnost vydaného osvědčení podnikatele. Z tohoto důvodu se zavádí nová skutková podstata, která má za cíl neplnění předmětné povinnosti sankcionovat.

K bodu 346 (§ 155 odst. 3)

V předkládaném návrhu vztahujícím se k sankcionování opakovaného neplnění povinnosti podle § 68 písm. c), d) nebo f) návrhu zákona se nejedná o sankci za opakované neoznámení jedné konkrétní změny, ale o sankci za opakované neplnění povinnosti ze strany podnikatele oznamovat změny podle citovaných ustanovení. Uvedené zpřísnění sankce ve vazbě na opakovanost uvedeného jednání má za cíl přimět podnikatele k plnění předmětné povinnosti, které je pro činnost NBÚ významné. Vzhledem k tomu, že předmětem ochrany je na prvním místě ochrana utajovaných informací, je opakované páchání přestupků krajně nežádoucí. Vzhledem k tomu, že se pachatelé dopouštějí těchto přestupků opakovaně a základní sazba pokuty proto nepostačuje, je zapotřebí umožnit NBÚ uložit vyšší sankci.

K čl. II (přechodná ustanovení)

Splnění podmínky bezúhonnosti se odvíjí od nabytí právní moci rozhodnutí o odklonech v trestním řízení.

Navrhuje se upravit platnost oznámení a požadavky na nové poučení, pokud jde o oznámení osob uvedených v § 58a odst. 1 návrhu zákona.

Veřejné listiny vydané do nabytí účinnosti návrhu zákona zůstávají v platnosti po dobu v nich uvedenou, přičemž nově zaváděné prodloužení doby platnosti některých veřejných listin se vztahuje až na ty, které budou vydány po nabytí účinnosti návrhu zákona.

Nově navržená lhůta 11 let, která musí uplynout, aby byl vyřazen bezpečnostní svazek, se uplatní i pro bezpečnostní svazky založené přede dnem nabytí účinnosti návrhu zákona.

Podnikatel, který je držitelem osvědčení podnikatele vydaného před nabytím účinnosti návrhu zákona a jeho odpovědnou osobou je osoba, která není jeho statutárním orgánem, má 12 měsíců od nabytí účinnosti návrhu zákona, aby zajistil, že odpovědná osoba bude členem statutárního orgánu tohoto podnikatele. Pokud do 12 měsíců uvedený požadavek nezhojí, přestane příslušný podnikatel splňovat podmínku pro vydání osvědčení podnikatele podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona.

Ve vztahu k podnikateli, který bude ke dni nabytí účinnosti návrhu zákona držitelem osvědčení podnikatele, bude rozhodné období běžet dnem nabytí účinnosti zákona. V praxi to bude znamenat, že první hodnocenou účetní závěrkou (daňovým přiznáním) bude účetní závěrka za účetní (hospodářský) rok 2021. Tento přístup zaručí, že podnikatelé budou mít možnost se seznámit se zněním zákona a reagovat na vývoj jejich hospodářské činnosti jakožto i předpokládat případné dopady negativního vývoje hospodaření.

K čl. III (účinnost)

Navrhuje se účinnost k 1. červenci 2021, s výjimkou novelizačního bodu č. 160. S ohledem na zákonné lhůty pro průběh bezpečnostního řízení se pro navrhovanou úpravu ve vztahu na požadavek prověření bezpečnostních ředitelů stanoví odložená účinnost, a to dva roky ode dne nabytí účinnosti návrhu zákona.

V Praze dne 15. června 2020

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v. r.

Ředitel Národního bezpečnostního úřadu:
Jiří Lang v. r.